

BIOLOGIA I GEOLOGIA

1. Presentació

Les matèries de Biologia i Geologia de l'Educació Secundària Obligatoria busquen contribuir als coneixements necessaris per a comprendre processos tan significatius en l'actualitat com el canvi climàtic o les diferents crisis ambientals, així com les conseqüències per a la població i el compromís amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'Agenda 2030 de Nacions Unides.

D'altra banda, aporten explicacions que contribuïxen al coneixement del propi cos i els seus canvis al llarg del desenvolupament, tan significatius en esta etapa madurativa en què es troba l'alumnat, i avancen en l'assumpció de la importància dels hàbits saludables per a la millora en el rendiment de l'organisme i la prevenció de malalties.

Pel que fa al desenvolupament de les competències clau, atés que el treball científic és un procés col·laboratiu, la matèria contribuïx a fomentar la tolerància, la solidaritat i la cooperació. D'altra banda, com que requereix comunicar resultats, i en esta comunicació s'empren diferents ferramentes digitals, també es contribuïx a la millora de les competències lingüístiques i digitals. Amb este plantejament, la proposta de sabers bàsics que es planteja per a promoure l'adquisició i el desenvolupament de les onze competències específiques s'estructura en cinc blocs que suposen, d'una banda, una continuació dels que s'han tractat en l'àrea de Coneixement del Medi Natural i Social en l'Educació Primària, com la metodologia de la ciència, el cos humà i els hàbits saludables o la sostenibilitat, i, d'una altra, la incorporació de nous sabers que permetran aprofundir en el coneixement d'aspectes determinats més específics, com l'estudi de la Terra i dels éssers vius. A això cal afegir altres blocs de continguts, com l'evolució o la genètica, que es tractaran en 4t curs de l'Educació Secundària Obligatoria, en què la matèria de Biologia i Geologia és optativa i, per tant, no la cursarà tot l'alumnat.

A continuació, es descriuen els cinc blocs de sabers bàsics que es proposa treballar al llarg de l'ESO:

- **Bloc 1: Metodologia de la ciència.** Pretén aproximar l'alumnat al pensament i el treball científics, incloent-hi les ferramentes de treball que s'utilitzen, tant en el laboratori com en camp, i les particularitats de la comunicació de resultats i les discussions que es produïxen arran d'estes.
- **Bloc 2: Cos humà i hàbits saludables.** Dona continuïtat als sabers treballats durant l'etapa d'Educació Primària, i aprofundix en el coneixement del cos humà i el seu funcionament aportant explicacions als canvis que patix el cos humà al llarg de les diferents etapes, especialment significatius durant l'adolescència. Inclou, a més, una actitud de respecte quant a les opcions de manifestacions relacionades amb la sexualitat i una actitud de prevenció contra possibles malalties de transmissió sexual associada al coneixement dels mètodes relacionats amb esta.
- **Bloc 3: Els éssers vius.** Part de les característiques bàsiques dels éssers vius i de la teoria cel·lular, entenent la cèl·lula com la unitat estructural i funcional dels éssers vius, en la qual ja s'observen les tres funcions vitals: nutrició, relació i reproducció, i s'introdueixen les diferències entre els diferents tipus d'organització cel·lular, criteri que es té en compte per a la classificació dels éssers vius. Aporta una visió de la biodiversitat i la importància de mantindre-la, les diferents maneres de manifestar-se la vida i les característiques bàsiques dels dominis i regnes d'éssers vius.

- Bloc 4: La Terra. Situa el nostre planeta en el sistema solar i l'univers i aproxima l'alumnat a la comprensió de la dinàmica que experimenta, que es manifesta mitjançant fenòmens de caràcter intern o extern i més o menys catastròfic o, per contra, inapreciables a l'escala humana de temps. Tot això facilita, a més, la percepció de les diferents escales, tant temporals com espacials, que faciliten el descobriment de les diferents concepcions espaciotemporals amb les quals treballa la ciència.

- Bloc 5: Ecologia i sostenibilitat. Permet la comprensió de la Terra com un sistema integral i global, fet que permet analitzar les diferents esferes i interfases, les parts i interaccions d'estes, i així es promou la importància de la conservació dels ecosistemes i la biodiversitat d'estos per a impulsar un model de desenvolupament sostenible. Analitza els recursos naturals, així com els riscos i impactes als quals es troben sotmesos en un context globalitzat. La importància dels nostres hàbits quotidians s'aprecien determinants per a gestionar problemes com el calfament global, l'esgotament de recursos, la contaminació i altres processos similars.

Els sabers inclosos en estos blocs han de treballar-se de manera competencial perquè la seua adquisició vaja sempre lligada al desenvolupament de les competències específiques de la matèria que, al seu torn, contribuïx a perfeccionar les competències clau i les competències específiques d'altres matèries de l'etapa. En altres paraules, els sabers bàsics són el mitjà per a promoure l'adquisició i el desenvolupament de les competències específiques, però també els coneixements mínims de ciències biològiques i geològiques que l'alumnat ha d'adquirir.

Els criteris d'avaluació són indicadors que permeten mesurar el nivell de desenvolupament de les competències i estan connectats de manera flexible amb els sabers amb la finalitat de proporcionar una visió objectiva dels aprenentatges de l'alumnat.

Les competències i els sabers han de treballar-se en forma de situacions d'aprenentatge o activitats amb un objectiu clar, connectades amb la realitat i que conviden l'alumnat a la reflexió i la col·laboració. Amb este fi, es recomana el treball interdisciplinari, que afavorirà una assimilació més profunda d'esta matèria per estendre les arrels cap a altres branques del coneixement amb les quals es vincula.

En conclusió, en les matèries de Biologia i Geologia es treballen sabers de les ciències geològiques i de la vida com a via per a adquirir i desenvolupar les competències específiques i les competències clau, amb el fi últim d'una integració ciutadana plena de l'alumnat a escala professional, social i emocional.

2. Competències específiques

2.1. Competència específica 1

Resoldre problemes científics abordables en l'àmbit escolar a partir de treballs d'investigació de caràcter experimental.

2.1.1. Descripció de la competència 1

Les experiències pràctiques dutes a terme en l'àmbit escolar que requereixen un treball experimental impliquen fer operacions destinades a descobrir, comprovar o demostrar fenòmens o principis científics determinats. És per això que darrere de cada disseny d'un experiment hi ha d'haver una finalitat que dirigeixca el treball de l'alumne cap a la comprensió de fenòmens o principis que es posen de manifest.

Estes experiències es convertixen en xicotetes investigacions quan estan acompanyades d'un aprenentatge per descobriment l'objectiu del qual és ensenyar ciència fent ciència. Així, mitjançant el disseny d'estes xicotetes investigacions, l'alumnat podrà buscar solucions als problemes de tipus científic que se li plantegen. D'esta manera s'aconsegueix desenvolupar habilitats per a la investigació i es posen en joc les característiques i els valors del treball científic. Este model de pràctiques educatives, basat en la indagació o l'aprenentatge per descobriment, pot oscil·lar entre un model molt guiat i pautat pel docent, en què l'alumnat decidix poc o res, fins a un altre en què l'alumne o l'alumna no decidix la pregunta investigable, però sí l'experiment, o totalment obertes i centrades en l'alumnat, en funció del grau de desenvolupament cognitiu i les habilitats que es requereixen. Evidentment el grau d'intervenció del professorat dependrà de la mena de contingut treballat i del grau de competència de l'alumnat adquirit en experiències anteriors en esta mena de pràctiques indagatòries. Com més gran és l'autonomia de l'alumnat i la seua implicació en el disseny de tots els passos necessaris en la investigació, major és la seua destresa i l'adquisició dels procediments propis de la ciència, fet que coneixem genèricament com a mètode científic: observar fets, formular preguntes investigables, dissenyar experiments, recopilar dades, raonar i revisar les proves obtingudes en vista del que ja es coneix, extraure i comunicar conclusions, discutir els resultats i formular models explicatius.

Esta competència implica no només l'adquisició d'habilitats instrumentals o treball manipulatiu, sinó també les capacitats de raonament, com l'argumentació i la modelització.

Cal assenyalar que les activitats experimentals poden ser indagatòries o no, ja que no sempre que fem experiments fem ciència i esta utilitza altres instruments, al marge de l'experimentació, en el quefer diari. No obstant això, en nombroses ocasions és necessari recórrer a experimentació pràctica de tipus demostratiu per a il·lustrar exemples o adquirir destreses en el maneig d'instruments científics, sense fer preguntes investigables ni hipòtesis que contrastar, fet que requereix menys maduració de l'alumnat en esta destresa.

Les diferències de grau en el desenvolupament d'esta competència específica es manifesten per mitjà de la diferent complexitat de les investigacions plantejades, tant en el problema que cal abordar com en el plantejament de l'experiment o en la comunicació dels resultats, i en funció dels sabers bàsics associats al nivell.

En acabar el segon curs, l'alumnat ha d'haver adquirit les destreses bàsiques implicades en l'ús dels materials i les ferramentes pròpies d'un laboratori, així com ser capaç de dur a terme pràctiques demostratives i xicotetes investigacions guiades en què s'exigix identificar el problema i les variables que hi intervenen, emetre hipòtesis, fer dissenys experimentals, obtindre resultats i saber comunicar-los. En este nivell, els problemes plantejats són més senzills i els resultats es presenten generalment mitjançant informes descriptius i observacions qualitatives (dibuixos i esquemes).

Quan acabe el tercer curs, l'alumnat ha de ser capaç de relacionar les variables de manera quantitativa o qualitativa, comunicar el procés amb precisió, traure conclusions i fer prediccions en diferents condicions. Els informes dels resultats han de ser interpretatius dels fenòmens estudiats.

2.2. Competència específica 2

Analitzar situacions problemàtiques reals utilitzant la lògica científica i explorant les possibles conseqüències de les solucions proposades per a afrontar-les.

2.2.1. Descripció de la competència 2

Esta competència fa referència a l'anàlisi d'un problema o un cas real al qual és necessari donar una solució o adoptar decisions per a poder minimitzar-ne els efectes. Tot això des del punt de vista científic.

Així, implica mobilitzar coneixements per a qüestionar la situació, buscar i aprofundir en la informació, recopilar dades i opinions per a analitzar la situació, argumentar les idees i acceptar punts de vista diferents del propi, proposar una intervenció i comunicar les conclusions obtingudes. La seua adquisició i desenvolupament permetrà a l'alumnat fer front a problemes com ara la deterioració dels aliments, l'aparició dels símptomes d'una malaltia, els efectes d'una gran tempesta, o el canvi climàtic, d'una manera objectiva i informada, així com proposar accions que puguin mitigar-ne els efectes o adaptar-se a les conseqüències.

El grau en el desenvolupament d'esta competència específica ve de l'adequació de la solució plantejada, la complexitat del problema que cal resoldre, els coneixements que es mobilitzen per a resoldre-la, la proximitat del context en què es desenvolupa i el grau d'abstracció que requereix.

En acabar el primer curs, l'alumnat ha de ser capaç de proposar solucions davant de situacions problemàtiques reals, per a resoldre-les o millorar-les, que siguen coherents amb la lògica científica.

En acabar el tercer curs, l'alumnat ha de ser capaç de construir explicacions davant de situacions problemàtiques reals que relacionen els fets i els conceptes i indicar-ne les limitacions, així com de proposar solucions creatives i rellevants en què utilitzen coneixements d'altres matèries, predir els resultats i relacionar-les amb altres situacions amb característiques similars.

Les reflexions que aporta la descripció de la competència específica anterior són igualment vàlides per a esta, que també és compartida amb la matèria de Física i Química.

2.3. Competència específica 3

Utilitzar el coneixement científic com a instrument del pensament crític, interpretant i comunicant missatges científics, desenvolupant argumentacions i accedint a fonts fiables, per a distingir la informació contrastada de les notícies falses i opinions.

2.3.1. Descripció de la competència 3

El desenvolupament del pensament crític, entès com a "pensament reflexiu i raonable que orienta la decisió sobre què fer o què creure", és una demanda de la societat actual. Este pensament crític es troba fortament vinculat amb la capacitat d'aprendre a aprendre i l'aprenentatge permanent. Per a fer-ho, l'alumnat haurà de ser capaç de distingir les fonts fiables de les que no ho són. En el món actual, la presència reiterada de rumors basats en fonts poc

fiables i en opinions mancades d'una base científica, així com l'avanç de les pseudociències, fan imprescindible el desenvolupament, per part de la ciutadania, d'una competència que li permeta distingir entre informacions contrastades i valoracions sense cap fonament.

Desenvolupar esta competència implica la capacitat de reunir dades d'una manera que permeta utilitzar-les per a delimitar els problemes i fer-ne una descripció precisa, així com debatre, argumentar i defensar postures, contrastar opinions i redactar informes. Això exigeix aplicar un codi comú, propi de la comunitat científica: l'ús d'un llenguatge precís, d'informació en format numèric i gràfic, de citació de fonts fiables o de revisió per parells abans de ser publicats els resultats.

La utilització del llenguatge científic, tant per a llegir textos com per a produir-los, implica el coneixement de les regles d'este llenguatge, a més del vocabulari tècnic específic, així com l'adquisició de les destreses pròpies de l'argumentació, com ara el raonament lògic, el qüestionament de les pròpies creences i la contrastació dels fets o hipòtesis.

D'altra banda, la comunicació exercix un paper essencial en la construcció del coneixement científic que es desenvolupa en la societat.

El grau en el desenvolupament d'esta competència específica ve donat per la complexitat dels coneixements que implica identificar els trets propis de la ciència en un discurs per a validar-lo segons la seua adequació a les teories i models científics.

En acabar el segon curs, l'alumnat ha de ser capaç d'identificar els elements característics del discurs científic i tindre un criteri propi per a distingir la informació fiable de les opinions personals o mancades de fiabilitat, així com d'interpretar textos científics senzills, elaborar informes de les experiències dutes a terme i exposar-los oralment.

En finalitzar el tercer curs, l'alumnat ha de ser capaç d'argumentar i defensar una opinió pròpia al voltant de qüestions investigables utilitzant els elements principals del pensament crític: construir una argumentació a partir d'anàlisis de dades que done base a una opció o en desmentisca una altra.

Novament, les reflexions aportades en la descripció de les dos competències anteriors són igualment vàlides per a esta, que és també comuna i compartida amb la matèria de Física i Química.

2.4. Competència específica 4

Justificar la validesa del model científic com a producte dinàmic que es va revisant i reconstruint sota la influència del context social i històric, atenent la importància de la ciència en l'avanç de les societats, així com els riscos d'un ús inadequat o interessat dels coneixements i les seues limitacions.

2.4.1. Descripció de la competència 4

Esta competència al·ludix al fet que el coneixement és un producte en contínua revisió amb influències del pensament de l'època. En este sentit, les explicacions científiques, que són models vàlids en un entorn social i en un moment donat, patixen canvis en funció del coneixement

existent, de manera que milloren la seua capacitat d'explicar la realitat. La ciència ha d'entendre's i apreciar-se no com un saber acabat, sinó com la descripció més raonable i adequada als coneixements en cada moment històric.

Igualment important en esta competència és el coneixement de la manera com s'han gestat les idees científiques i les circumstàncies en què s'han produït els descobriments, fet que aporta una perspectiva sobre la ciència que permet comprendre l'avanç en el pensament humà i les circumstàncies que l'envolten, de manera que afavoreix o frena este avanç. Certament, la ciència es caracteritza per una revisió contínua de les seues propostes, associada a descobriments nous o al progrés tecnològic que permeten obtindre dades més precises. El coneixement de l'època en la qual es van fer els descobriments proporciona una visió més realista de la ciència, com un treball d'equips i en contínua revisió, lluny d'una concepció associada a la genialitat d'individus aïllats del seu entorn. Això és aplicable a totes les teories i els models científics, com ara les teories sobre l'origen de l'univers, la Terra i el sistema solar, els processos geològics generadors del relleu, les teories de l'herència, l'aparició de la vida, la tectònica de plaques, les teories sobre l'evolució o l'aparició i propagació de malalties.

El desenvolupament d'esta competència comporta una actitud crítica sobre l'abast i les limitacions de la ciència, en la qual, al contrari del que succeïx en les pseudociències o les creences, no hi ha certes enteses com a veritats absolutes i inqüestionables.

Un aspecte rellevant de l'epistemologia de les ciències és el paper jugat per les controvèrsies científiques. La discussió i l'anàlisi de controvèrsies científiques és fonamental per a aconseguir una alfabetització científica adequada, ja que permeten transmetre una imatge de ciència més adequada, mostrant característiques bàsiques d'esta, com la incertesa, el caràcter temptatiu, la subjectivitat, l'existència de múltiples perspectives, el rol del finançament, els interessos polítics i la seua relació amb l'entorn social.

El grau en el desenvolupament d'esta competència específica depén de la dificultat per a comprendre els models estudiats i els nous descobriments o els avanços en les tècniques que impulsen els avanços de la ciència, així com de les relacions amb altres coneixements d'altres àrees que influïxen en la ciència en un moment històric donat.

En el transcurs del primer curs, l'alumnat avançarà en el coneixement de les relacions entre ciència i societat, i en finalitzar el cicle haurà de ser capaç d'aportar exemples d'utilització positiva i negativa del coneixement científic com a mostra del caràcter neutral de la ciència i de la seua utilització en funció d'interessos concrets, en moltes ocasions nobles, però perversos en d'altres. També seran capaços d'aportar exemples de canvis patits per les teories científiques amb el temps.

En finalitzar el tercer curs, l'alumnat serà capaç de situar en context les teories científiques tenint en compte l'època en què es van plantejar i aportar algunes dades sobre les causes dels avanços que van suposar i la seua relació amb el context històric i social. Han de valorar les explicacions científiques acceptades com la millor explicació possible amb les dades disponibles en un moment donat.

2.5. Competència específica 5

Adoptar hàbits de vida saludable basats en el coneixement del funcionament del propi cos, i dels perills de l'ús i l'abús de pràctiques determinades i del consum d'algunes substàncies.

2.5.1. Descripció de la competència 5

L'adquisició d'esta competència requereix el coneixement de l'anatomia i de la comprensió del funcionament del cos humà com un sistema en equilibri, en què el tot és superior que la suma de les seues parts. Incorpora la comprensió del concepte d'ésser viu i dels seus nivells d'organització i interrelació entre els principals aparells i sistemes funcionals (digestiu, respiratori, excretor, circulatori, locomotor, nerviós, endocrí i reproductor) del cos humà.

Requereix que l'alumnat pugua valorar la importància de mantindre una alimentació saludable i un exercici físic adequat, ser conscient de la influència sobre la seua salut i actuar de manera responsable. L'alimentació ha de cobrir les necessitats energètiques i nutritives necessàries en cada període de la vida depenent de les situacions diferencials i personals.

Les desigualtats també generen una bretxa nutricional, tant entre les classes més desfavorides com entre els diferents països amb diferents nivells de vida. Els casos de malnutrició i desnutrició estan lligats a problemes socials i econòmics, a més d'estar subjectes a modes i tendències a les quals els adolescents són molt propensos i que poden acabar desembocant en trastorns greus com l'anorèxia i la bulímia.

Els coneixements adquirits també han de permetre adoptar mesures de cura del propi cos per a evitar contraure infeccions, lesions musculars, ser conscients del propi estrès i aconseguir un equilibri emocional.

És important destacar els efectes tòxics que provoquen substàncies nocives determinades (drogues i medicaments) en el sistema nerviós, i relacionar-les amb processos degeneratius i alteracions cognitives, així com amb la deterioració de funcions cerebrals determinades. També l'ús inadequat de les tecnologies digitals de la informació i la comunicació produïx conseqüències negatives sobre la salut, la vida social, familiar, escolar o laboral, que dificulten les relacions socials. En este sentit, és particularment important previndre actuacions concretes que interferixen en el funcionament del centre escolar i que poden afectar greument la convivència, com és el cas del ciberassetjament i altres pràctiques similars.

Finalment, conèixer la causa i l'origen de malalties determinades pot ajudar a previndre el consum de substàncies com el tabac i l'alcohol, que creen addiccions i afecten diferents sistemes del cos humà.

La competència ha d'estar adquirida en finalitzar el tercer curs de Secundària, i l'alumnat ha de ser capaç d'adoptar els hàbits saludables i les mesures preventives tenint en compte les alteracions a escala orgànica i cel·lular produïdes pels mals hàbits, el consum de substàncies tòxiques i nocives, o l'alimentació no saludable. En este cas, l'objectiu seria evitar que l'alumnat s'iniciara en estos mals hàbits.

2.6. Competència específica 6

Identificar i acceptar la sexualitat personal, i respectar la varietat d'identitats de gènere i d'orientacions sexuals existents, sobre la base del coneixement del cos humà i del propi cos.

2.6.1. Descripció de la competència 6

L'adquisició d'esta competència abasta tres àmbits diferents i relacionats entre si: el científic (coneixement del funcionament del propi cos), l'emocional (desenvolupament psicològic i maduració personal), el social i l'axiològic (respecte i acceptació de les diferències individuals).

Des de l'àrea de la biologia s'impartixen els coneixements necessaris per a entendre el funcionament del propi cos, la formació de gàmetes, els canvis corporals, la regulació hormonal, el cicle ovàric i menstrual, el desenvolupament embrionari i el part, així com els aspectes bàsics de les malalties de transmissió sexual i els mètodes anticonceptius. Però este coneixement científic, encara que necessari, no és suficient per al desenvolupament i la maduració personal.

Resulta imprescindible abordar les implicacions emocionals de les relacions interpersonals des de l'òptica de la realització personal, diferenciant la sexualitat humana de la reproducció, i les relacions sexuals desitjades de les no desitjades. Inclou la capacitat de reconèixer, comprendre i parlar sobre la discriminació i la violència i saber com i on buscar suport, assessorament i informació fàctica sobre una varietat de qüestions sobre relacions i sexualitat.

En l'entorn social l'alumnat interactua amb missatges complexos i sovint contradictoris sobre gènere, relacions i sexualitat que donaran forma a la seua vida quotidiana i futurs imaginats. Estos missatges provenen de la publicitat, els llibres, la música, les xarxes socials, la televisió i els mitjans de comunicació en general, de membres de la família, els companys i la comunitat. Això genera a vegades l'assumpció de conceptes erronis per part de la infància i la joventut. Sovint estes concepcions errònies no són detectades pels adults, fet que porta a una mala interpretació dels comportaments de la joventut.

L'alumnat ha de comprendre com es poden formar i mantindre diferents tipus de relacions segures, consensuades, saludables i satisfactòries. Un aspecte fonamental d'este aprenentatge és reconèixer i comprendre la diversitat de relacions a tot el món i durant el curs de la vida. L'objectiu no és un altre que acompanyar els adolescents i els jòvens en el procés de creixement, desenvolupament i aprenentatge personals, i empoderar-los per a l'autodeterminació de la seua pròpia identitat, de manera lliure, sana i sense imposicions externes basades en estereotips i prejudis.

L'alumnat ha de desenvolupar una comprensió adequada del sexe (determinat genèticament), el gènere (identitat i expressió personal, independent del sexe amb què es naix) i l'orientació sexual. Això implica conèixer com la biologia, la societat i la cultura modelen el nostre sentit d'identitat i les nostres relacions amb els altres. És fonamental per a este aprenentatge reconèixer la diversitat de gènere i identitat sexual, l'expressió, el comportament i la representació, incloent-hi la diversitat LGTBIQ+, i com la comprensió social i cultural del sexe, el gènere i la sexualitat han canviat amb el temps i continua evolucionant.

Descobrir la identitat sexual pròpia, i diferenciar sexe biològic de gènere i orientació sexual, respectar les diferències individuals, i actuar de manera responsable i assertiva exigix

desenvolupar habilitats de presa de decisions des de la llibertat individual, però mitjançant una reflexió adequada, assumpció dels riscos i mesures preventives adequades.

Al final del tercer curs, l'alumnat haurà adquirit un coneixement del funcionament del propi cos que li permeta prendre decisions de manera responsable i assertiva en relació amb la seua identitat sexual, i respectar totes les opcions. Considerant l'evolució previsible quant al desenvolupament i la maduresa, tant física com mental, que es produïx durant l'etapa de Secundària, en finalitzar el tercer curs l'alumnat haurà avançat en el control de les emocions i de les relacions personals que s'intensifiquen durant este període.

2.7. Competència específica 7

Actuar amb responsabilitat participant activament en la conservació de totes les formes de vida i del planeta sobre la base del coneixement dels sistemes biològics i geològics.

2.7.1. Descripció de la competència 7

En finalitzar l'educació bàsica s'espera que l'alumne diferencie els éssers vius de la matèria inerta sobre la base de les propietats que definixen la vida: les funcions dels éssers vius, la composició i l'organització interna d'estos, basada en graus de complexitat creixent, i les relacions entre ells interpretant els cicles de la matèria i les piràmides tròfiques.

És important conèixer els criteris de classificació que determinen les categories taxonòmiques i els principals grups dels éssers vius (els dominis Archaea, Bacteri i Eukarya), i destaquen les adaptacions de la vida a les condicions canviants del planeta que han portat els experts a establir els grans grups d'éssers vius.

Esta visió global de la vida i els ecosistemes ha de facilitar la percepció d'una ecodependència de tots els éssers vius, i d'interdependència amb els cicles geològics, i adquirir hàbits de cura del planeta i les seues formes de vida, així com del sòl fèrtil.

Al final del tercer curs, l'alumnat haurà adquirit esta visió global de la vida i els ecosistemes.

2.8. Competència específica 8

Utilitzar el coneixement geològic bàsic sobre el funcionament del planeta Terra com a sistema, amb la finalitat d'analitzar el seu impacte sobre les poblacions i proposar i valorar actuacions de previsió i intervenció.

2.8.1. Descripció de la competència 8

Les manifestacions de la dinàmica del planeta han generat, i continuaran fent-ho, situacions inesperades i en moltes ocasions tràgiques per a nombroses poblacions humanes. La comprensió dels processos que originen estes manifestacions permetrà que l'alumnat assumisca la necessitat de prendre precaucions i de valorar les actuacions que els éssers humans realitzen en algunes zones especialment sensibles, alhora que proposa actuacions d'intervenció i prevenció i el porta a actuar com a agent de transformació. Tot això facilitarà l'aproximació al concepte de ciència i de les diverses maneres d'aproximar-se al coneixement científic. El

coneixement dels models del planeta Terra permet comprendre les causes que originen els fenòmens que observem, tant de tipus destructiu com constructiu, del relleu i que es manifesten de manera puntual i, a vegades catastròfic, o gradualment.

En acabar el primer curs, l'alumnat serà capaç de reconèixer que un sistema és més que una agrupació d'elements, identificar les relacions entre els components o els conceptes i les variables rellevants del model teòric que correspon al fenomen estudiat, i comunicar-lo amb la terminologia científica adequada.

En acabar el tercer curs, serà capaç d'interpretar els fenòmens o els fets d'una manera més global, i analitzar els canvis que es produeixen quan es modifiquen les condicions o es du a terme una possible intervenció, i predir l'evolució del sistema mitjançant un raonament lògic i uns arguments que utilitzen la terminologia i el llenguatge simbòlic propis de la ciència. També podrà explicar la dinàmica de construcció-destrucció del relleu terrestre i associar-la amb els canvis que observem en el nostre planeta.

2.9. Competència específica 9

Analitzar i interpretar les principals fites de la història del planeta Terra i els principals processos evolutius dels sistemes naturals, atenent les magnituds del temps geològic implicades.

2.9.1. Descripció de la competència 9

L'aprenentatge de les nocions temporals i dels successos que s'esdevenen en escales de temps molt diferents permet explicar, situar i interpretar dades del passat que regixen l'evolució del planeta. Alguns aspectes que succeeixen en escales temporals molt diferents són els que afecten l'origen i l'evolució geològica de la Terra, els processos geològics externs, el modelatge del relleu, el cicle de les roques o l'evolució de l'univers. D'altra banda, és important associar el pas del temps amb l'aparició de formes de vida que han anat sobrevivint per selecció natural a les condicions canviants, desenvolupant nombroses estructures corporals i adaptacions característiques, pròpies de cada grup d'éssers vius. Això facilita la comprensió de la magnitud del temps geològic per part de l'alumnat, fet que li permetrà associar-lo amb els processos d'evolució dels éssers vius, així com dels successius episodis catastròfics que van canviar radicalment l'aspecte del planeta i acabaren amb un percentatge important de la biodiversitat, en algun cas de més del 90 %.

Altres escales temporals relacionades amb les anteriors són els cicles de la matèria, la dinàmica dels ecosistemes o els processos en equilibri sobre els quals l'actuació de l'ésser humà produeix alteracions (com ara extincions d'éssers vius o canvi climàtic). Les duracions temporals dels cicles vitals minimitzen encara més estes escales i completen una visió global del temps i la seua relació amb la naturalesa.

Junt amb la competència anterior, esta permetrà adquirir una visió de conjunt del planeta que habitem, la seua dinàmica, la seua història i els fenòmens que han conduït a l'aspecte actual del planeta i la diversitat dels éssers vius, a més de contribuir a la percepció global del món en conjunt.

Se suggereix utilitzar ferramentes digitals com ara les línies del temps per a representar processos a escala planetària o cicles de vida d'éssers vius, i d'aplicacions digitals per a estudiar la biodiversitat de la vida.

Al final del primer curs, l'alumnat serà capaç d'apreciar la magnitud del temps geològic en comparació amb l'històric, i tots dos amb la duració de la vida d'un individu, i distingir les diferents escales en què ocorren els fenòmens geològics, històrics i personals.

En finalitzar el tercer curs, l'alumnat serà capaç d'associar l'origen de la biodiversitat i la necessitat d'una gran quantitat de temps per al seu desenvolupament amb la magnitud del temps geològic i les teories que expliquen el mecanisme principal que ha originat esta biodiversitat (selecció natural) i els canvis geològics (tectònica de plaques).

2.10. Competència específica 10

Adoptar hàbits de comportament en l'activitat quotidiana responsables amb l'entorn, aplicant criteris científics i evitant o minimitzant l'impacte mediambiental.

2.10.1. Descripció de la competència 10

L'ecoresponsabilitat comença per l'aplicació dels principis de sostenibilitat en l'entorn més pròxim de la persona. La problemàtica generada per l'actuació de l'ésser humà sobre el seu entorn ha aconseguit un nivell tan elevat de gravetat que, partint de xicotets impactes de tipus local, ha arribat a generar una incidència a escala planetària que es manifesta en fenòmens tan globals com l'emergència climàtica que ens amenaça actualment. D'altra banda, inclou la percepció que als problemes globals se'ls pot donar solució prenent les mesures adequades a escala personal i local, com en el cas de la reducció de la capa d'ozó. Mitjançant l'adquisició i el desenvolupament d'esta competència, l'alumnat ha de ser capaç d'adoptar comportaments en la vida diària que demostren el seu compromís amb la conservació de les condicions de vida del planeta i el coneixement de l'impacte que les seues actuacions tenen sobre tot el que l'envolta. La reducció del consum energètic i de recursos com l'aigua potable, la disminució dels residus i de la utilització d'elements que els generaran o, en cas d'haver de recórrer a estos, la reutilització d'estos i, en última instància, el reciclatge posterior, han de ser les metes per a una ciutadania responsable. D'altra banda, el consum de productes de proximitat, la reducció del consum de carns i aliments processats, la compra de productes amb menys quantitat d'envasos no retornables i altres comportaments responsables similars, a més dels beneficis associats a les pròpies accions, poden afavorir canvis en els sistemes de producció i, per extensió, en les polítiques de les administracions.

En finalitzar el primer curs, l'alumnat serà capaç d'interpretar dades tècniques entorn dels problemes que origina l'acció humana sobre el seu entorn i la seua manifestació més preocupant en el moment present: l'emergència climàtica. També serà capaç de descriure les conseqüències per a les poblacions humanes de processos com la destrucció de biodiversitat, la desertització i, associada a esta, la migració climàtica.

Quant al consum, l'alumnat serà capaç d'aportar proves respecte de quins hàbits són més saludables i quins generen menys quantitat de residus o generen residus susceptibles de ser reciclats, argumentar sobre la base d'estes proves i actuar en conseqüència individualment.

En finalitzar el tercer curs, serà capaç d'identificar i analitzar, de manera global i amb coneixements tècnics, els problemes que afecten el nostre planeta generats per l'activitat humana d'una manera directa o indirecta, les seues causes i les possibles actuacions que es puguem emprendre per a mitigar-los o adaptar-s'hi.

A més, l'alumnat haurà adquirit hàbits responsables de consum, reduirà així la seua petjada de carboni, amb menys consum energètic i menys generació de residus, i, a més, participarà activament en la difusió d'estes pràctiques en el seu entorn més pròxim i aportant proves entorn de la seua idoneïtat.

2.11. Competència específica 11

Proposar solucions realistes basades en el coneixement científic davant de problemes de naturalesa ecosocial a escala local i global, argumentar-ne la idoneïtat i actuar en conseqüència.

2.11.1. Descripció de la competència 11

L'alumnat serà capaç, quan acabe esta etapa, d'actuar com a agent de transformació, i argumentar les seues propostes de millora i/o d'adaptació a la situació, tant en l'àmbit local com en el global, i de dirigir-se a les instàncies que puguem dur a terme estes transformacions o que puguem facilitar-les. Tot això haurà d'estar basat en dades objectives aplicant un punt de vista científic, amb capacitat per a fer proves experimentals de comprovació i cerca d'informació contrastada, treballant en equip, aplicant sempre criteris ètics d'igualtat i no discriminació. Per a fer-ho, haurà de posseir un coneixement ampli no només dels problemes ambientals i les seues conseqüències sobre la naturalesa, sinó també dels problemes socials que es generen i que impliquen, al mateix temps, la desestabilització de les societats que els patixen. Per tant, caldrà aplicar un criteri de tipus ecosocial a l'hora d'aprofundir en les causes, la concreció i les solucions als problemes ambientals, ja que no es poden abordar els problemes sense un coneixement profund d'estos i distingir les opinions personals dels fets contrastats científicament.

En finalitzar el primer curs, l'alumnat ha de ser capaç de diagnosticar problemes presents en el seu entorn pròxim i proposar mesures per a afrontar-lo, i acudir, amb l'ajuda del professorat, a les instàncies adequades per a aportar estes propostes.

En finalitzar el tercer curs, l'alumnat ha de ser capaç d'aportar propostes, tant a escala local com global, per a afrontar, mitigar o adaptar-se als problemes generats per l'acció humana de manera autònoma, conèixer les vies establides per a fer estes aportacions i les fonts en què consultar la informació.

3. Connexions de les competències específiques entre si, amb les competències d'altres àrees/matèries i amb les competències clau (per al conjunt de les competències de l'àrea/matèria).

3.1. Relacions o connexions amb les altres CE de la matèria

La CE 1 està lligada a les dos competències específiques següents (CE 2 i CE 3) que abasten la metodologia de la ciència i no pot desenvolupar-se de manera independent d'estes. L'adquisició i l'ús de coneixements específics dona respostes i solucions als problemes científics. Les lleis, els principis i els conceptes científics s'utilitzen per a definir un problema i formular-lo

en termes que s'aproximen a una resposta o una solució. Esta competència no pot desenvolupar-se sense el domini de les estratègies de comunicació. D'altra banda, en la mesura que s'aplicarà per a facilitar la comprensió dels fenòmens del nostre entorn, es relaciona amb la resta de les competències específiques de la matèria, ja que constitueix l'instrument que facilitarà esta comprensió.

La CE 2 està lligada a la CE 1 d'esta mateixa matèria i no pot desenvolupar-se independentment d'esta. L'adquisició i l'ús de coneixements específics permet donar respostes a situacions reals. Les lleis, els principis i els conceptes científics s'utilitzen per a definir un problema i formular-lo en termes que s'aproximen a una resposta o una solució. De la mateixa manera, esta competència no pot desenvolupar-se sense dominar les estratègies d'argumentació i comunicació propis de la ciència als quals remet la CE 3.

La CE 3 no pot desenvolupar-se independentment de les dos anteriors. S'enriquir amb la millor comprensió dels processos en resoldre problemes aplicant el raonament científic, o en emetre hipòtesis i comunicar els resultats d'una investigació, però en tots dos casos la comunicació dels resultats o les conclusions, o l'argumentació realitzada, es duen a terme mitjançant una mena de discurs argumentatiu i un llenguatge propis de la ciència, que impliquen la utilització del llenguatge matemàtic i la comprensió de les lleis de la ciència.

La CE 4 es relaciona amb les tres anteriors per suposar un avanç en la comprensió de com funciona la ciència i la seua incidència en la vida de les persones, i aporta a esta comprensió la relació amb la societat en què es troben les persones que desenvolupen les teories.

La relació de les quatre competències anteriors amb la resta de les competències específiques es basa en la naturalesa del sistema de treball propi de la ciència. Amb les seues limitacions associades a la dependència dels principis aplicats en els diferents descobriments que es van produint i el caràcter dinàmic que això li inferix, el treball científic constitueix un bon sistema d'interpretació de la realitat que facilita la previsió d'esdeveniments i, per tant, les actuacions que faciliten la vida als éssers humans i permeten preveure les conseqüències dels seus actes. Per tant, estes competències han d'impregnar tots els nivells educatius i totes les àrees i les matèries del currículum, no només les de l'àmbit científic i tecnològic.

Quant a la seua relació amb la resta de competències específiques de Biologia i Geologia, pel caràcter transversal que té, les quatre primeres competències específiques afecten tots els aspectes de la ciència, i faciliten els avanços en camps com el coneixement del funcionament de l'organisme i l'adquisició de bons hàbits (CE 5), els avanços en la comprensió del funcionament dels sistemes del planeta (CE 7, CE 8 i CE 9) i les accions humanes sobre el planeta, les seues conseqüències i les mesures per a pal·liar-les o adaptar-s'hi (CE 10 i CE 11).

Pel que fa a la CE 5, esta competència i la CE 6 (relativa a qüestions de sexualitat) estan molt relacionades, ja que la segona requereix conèixer el funcionament del propi cos i prendre consciència de la necessitat de cuidar. També amb la CE 7 (biodiversitat), per relacionar l'ésser humà amb el concepte d'ésser viu com a sistema integrat. D'altra banda, no són indiferents les conseqüències derivades d'una alimentació no sostenible sobre el medi ambient (CE 10).

La CE 6 es nodrix de l'anterior, ja que requereix comprendre l'anatomia i la fisiologia del cos humà com a sistema complex i de la presa de consciència de la necessitat de cuidar-lo,

encara que té elements propis i diferencials relacionats amb la sexualitat i els nombrosos aspectes emocionals i socials que en requereixen el desenvolupament independent.

Les CE 7, 8 i 9 apel·len al coneixement del nostre planeta i dels sistemes que conté, incloent-hi este mateix com a sistema. Els punts de coincidència i les estretes connexions existents entre estes tres competències aconsellen examinar les seues relacions amb altres competències específiques de manera conjunta, en lloc de fer-ho separatament per a cada una.

La comprensió dels sistemes biològics i geològics relacionen la CE 8 amb la CE 9, però el concepte de sistema ha d'estar present en la interpretació de la naturalesa, i es considera que un sistema és més que la suma de les parts. El coneixement del funcionament del cos humà o els ecosistemes requereixen també esta concepció de sistema, fet que lligaria les CE 7, CE 8 i CE 9 amb les CE 4, CE 10 i CE 11, i s'associen així els efectes sobre el medi ambient amb les conseqüències sobre la salut humana. Esta comprensió també es relaciona amb les quatre primeres CE, perquè requereix una capacitat d'anàlisi de problemes de la vida quotidiana. A més, implica valorar la incidència de les accions humanes sobre el manteniment de la biodiversitat i la pèrdua d'esta i sobre l'alteració dels equilibris naturals com a generadora de malalties en els éssers humans (CE 10 i CE 11).

La incidència indiscutible de l'ésser humà sobre el planeta s'ha de tindre en compte a l'hora de formar la ciutadania. Si bé es conceben la infància i la joventut com els ciutadans del futur, la veritat és que ja ho són en el present i han de conèixer les conseqüències que està tenint l'activitat de la seua espècie, les causes últimes i les possibles respostes que es poden proposar com a mesures de prevenció, compensació o adaptació. En este sentit, l'alumnat ha de conèixer no només els problemes, sinó ser capaç d'aportar idees per a afrontar-los. Per esta raó, les CE 10 i CE 11 estan imbricades i contribueixen a un plantejament de la problemàtica que ha de ser de tipus ecosocial, i mantenen relacions compartides amb les competències clau i amb altres competències específiques, igual que succeïa amb les del bloc anterior.

Les CE 10 i CE 11 es relacionen, d'una manera molt destacada, amb la CE 5 sobre hàbits saludables, degut a la causalitat confirmada de les alteracions del medi en nombroses afeccions o agreujament de malalties en éssers humans. També tenen una connexió especial amb la CE 7 sobre biodiversitat i la importància de conservar-la. D'altra banda, en la mesura que el desenvolupament de la CE 10 i la CE 11 implica aplicar criteris objectius basats en evidències, les dos es relacionaran també amb les quatre primeres competències específiques.

3.2. Relacions o connexions amb les CE d'altres àrees de l'etapa

La ciència aporta explicacions als fenòmens i la societat utilitzarà estes explicacions per a desenvolupar aplicacions i prendre decisions. En este sentit, el coneixement sobre estes decisions permetrà reflexionar al voltant de la seua idoneïtat. Així, les competències en l'àmbit humanístic resulten essencials per al desenvolupament d'esta competència específica.

Per a conèixer correctament el funcionament de l'organisme i els criteris que ens permeten argumentar quant a la idoneïtat d'uns hàbits o altres, és fonamental que es desenvolupen competències lligades al tractament de dades i a les lleis físiques i químiques. Així, el coneixement dels processos que es desenvolupen en l'organisme i que justifiquen la presa de decisions quant a la salut ha d'incloure la comprensió de les reaccions químiques que

es produïxen en el nostre cos i les lleis de la física que limiten accions determinades per part del nostre aparell locomotor.

Els problemes associats a una alimentació inadequada inclouen els casos en què esta alimentació no és decisió de la persona, sinó que resulta imposada per unes societats injustes, insolidàries i hegemòniques. La comprensió correcta d'estes circumstàncies està associada al desenvolupament de les competències de l'àmbit humanístic.

La sexualitat és una de les expressions més importants en l'ésser humà i la seua relació amb les relacions afectives s'estudia també a través de les característiques i els processos fisicoquímics de l'organisme humà. A més, es pot aprofitar esta competència per a estudiar qüestions relacionades amb el gènere i la presència d'hòmens i dones en els diferents àmbits de la ciència.

Així, el caràcter transversal de la CE 6 es manifesta en la seua relació clara amb la interacció entre els humans i el respecte a totes les opcions d'orientació sexual. En este sentit, qualsevol de les maneres d'afrontar la realitat ha d'estar associada a este respecte, que no és possible sense un coneixement de l'existència d'estes possibilitats. Des de qualsevol dels àmbits es pot estudiar esta diversitat, tant en el moment present com des d'un punt de vista històric, així com la manera com les diferents cultures l'aborden o l'han abordada i les manifestacions que tant des de la literatura com des de l'art s'han generat.

La comprensió del funcionament dels sistemes biològics i geològics (CE 7, CE 8 i CE 9) requereix utilitzar els recursos matemàtics. D'altra banda, l'adquisició i el desenvolupament de les competències relacionades amb la Física i la Química incrementarà també esta comprensió, ja que, per a avançar en el coneixement dels sistemes i el seu funcionament, és necessari utilitzar conceptes de física i química que aporten explicacions als fenòmens que observem i ens permeten preveure comportaments i obrar en conseqüència.

Els sistemes no són exclusius de l'àmbit científic. Es donen en qualsevol àmbit i la comprensió del seu origen, funcionament i relacions entre els seus components en un dels àmbits facilitarà la d'altres sistemes, i aproximen l'alumnat a una comprensió millor del seu entorn.

També les CE 10 i CE 11 tenen connexions profundes amb les ciències socials, tenint en compte les implicacions que tenen per a les poblacions humanes els impactes sobre la naturalesa de les nostres accions i les conseqüències que, al seu torn, es deriven sobre les mateixes poblacions que habiten les zones que reben l'impacte i que en moltes ocasions no són les que l'han generat. Però també hi ha possibles llocs de trobada amb altres matèries que poden contribuir a la conscienciació en els problemes i la difusió de les idees alhora que desenvolupen les seues competències, com és el cas de l'àmbit artístic expressiu, l'àmbit tecnològic i digital o l'àmbit lingüístic. El desenvolupament d'estes dos competències requereix no només un procés de sensibilització, sinó l'accés a dades objectives que permeten el coneixement en profunditat dels problemes i el desenvolupament del pensament crític associat. Això no és possible sense el desenvolupament de competències lligades a coneixements tècnics i de processos operatius que faciliten les àrees de l'àmbit STEM. A més, el coneixement de dades i processos no aporta, per si mateix, una visió de conjunt de les situacions. És necessari, a més, l'accés a informacions associades a les conseqüències de les nostres accions lligades a fenòmens socials i ètics, entorns naturals pròxims, riquesa paisatgística, entorns urbans, expressió artística i relacions socials que constitueixen el focus d'altres matèries, especialment de l'humanístic i social, i de la

matèria de valors cívics i ètics, així com una bona comprensió dels textos i un bon desenvolupament de la capacitat de comunicació que permeta que el missatge emés siga comprés pels receptors associada al desenvolupament i l'adquisició de les competències específiques de l'àmbit lingüístic.

3.3. Relacions o connexions amb les competències clau

	CCL	CP	CMCT	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
CE 1	X		X	X	X			
CE 2			X	X	X	X		
CE 3	X	X	X		X			
CE 4			X			X		X
CE 5			X		X	X		
CE 6			X		X	X		
CE 7			X		X	X	X	X
CE 8			X		X	X	X	X
CE 9			X	X	X	X	X	
CE 10			X		X	X	X	
CE 11	X		X		X	X	X	

Competències clau del perfil d'eixida de l'alumnat al final de l'ensenyament bàsic:

- CCL: competència en comunicació lingüística
- CP: competència plurilingüe
- CMCT: competència matemàtica, científica i tecnològica
- CD: competència digital
- CPSAA: competència personal, social i d'aprendre a aprendre
- CC: competència ciutadana
- CE: competència emprenedora
- CCEC: competència en consciència i expressió cultural

A continuació s'exposen algunes consideracions respecte a la relació de les competències específiques amb les competències clau.

És evident, per la naturalesa de la matèria, la relació de totes les competències específiques amb la competència matemàtica i la competència en ciència, tecnologia i enginyeria. És per això que si bé s'assenyalen estes connexions en el quadre, es prescindix d'uns comentaris que resultarien, sens dubte, obvis.

Resoldre problemes científics a partir d'investigacions (CE 1) requereix mobilitzar tots els coneixements i les habilitats adquirits propis de la ciència, així com les ferramentes digitals (competència digital) per a tractar, processar i comunicar la informació. El mateix procés experimental també requereix un treball col·laboratiu, distribuint tasques, i la revisió dels resultats i els coneixements previs (competència personal, social i d'aprendre a aprendre).

Esta competència no pot desenvolupar-se sense el domini de les estratègies de comunicació, fet que mobilitza la competència en comunicació lingüística.

Quant a l'anàlisi de situacions problemàtiques reals utilitzant la lògica científica i explorant les possibles conseqüències de les solucions proposades per a afrontar-les (CE 2), implica proposar solucions i comprovar-ne el resultat, fet que força a aprendre dels errors i a revisar els coneixements propis, desenvolupar la competència personal, social i d'aprendre a aprendre. Quan implica solucions a problemes globals ha de tindre en compte multitud de factors socials, i contribuir al benestar comú des del respecte a les diferències i a la diversitat, i connecta d'esta manera amb la competència ciutadana. També potencia la competència digital, ja que requereix la cerca avançada d'informació, el tractament adequat d'esta i la comunicació a través de plataformes virtuals i ferramentes informàtiques.

La competència específica referida a l'ús del coneixement científic com a instrument del pensament crític i el desenvolupament de la capacitat argumentativa (CE 3) aborda la dimensió comunicativa de la ciència, per la qual cosa està estretament relacionada amb la competència en comunicació lingüística i la competència plurilingüe. Estes relacions són destacables especialment en la mesura que som en una comunitat autònoma amb llengua pròpia i la consulta de bibliografia científica requereix sovint conèixer altres llengües com l'anglès.

Respecte de la justificació de la validesa del model científic com a producte dinàmic (CE 4), es basa en la naturalesa del sistema de treball propi de la ciència. Amb les seues limitacions associades a la dependència dels principis aplicats en els diferents descobriments que es van produint i el caràcter dinàmic que això li inferix, el treball científic constituïx un bon sistema d'interpretació de la realitat que facilita la previsió d'esdeveniments i, per tant, les actuacions que faciliten la vida als éssers humans i permeten preveure les conseqüències dels seus actes. Per tant, esta percepció de les limitacions de la ciència i el seu caràcter dinàmic ha d'impregnar tots els nivells educatius i totes les àrees i matèries del currículum, no només les de l'àmbit científic i tecnològic. Això suposa plantejar-se problemes ètics quant als riscos inadequats de l'ús del coneixement científic en la societat (competència ciutadana). En la comprensió dels models científics es recorre al context social, als fets i a les relacions ciència-tecnologia-societat que fan que estos models adquirisquen sentit en un moment històric donat. El seu desenvolupament requereix conèixer i respectar el patrimoni cultural i artístic en altres èpoques que ajuden a comprendre la visió historicista de la ciència, fet que les vincula amb la competència clau en consciència i expressió culturals.

La presa de decisions respecte de la salut del propi cos (5) implica que l'alumnat ha de conèixer i practicar hàbits de vida saludable físicament i mentalment i conèixer els riscos que comporta no tindre'ls en compte (competència personal, social i d'aprendre a aprendre hàbits de vida saludable). També l'acceptació de les diferències culturals en modes de vida, i la valoració i l'actuació responsable davant de les conductes de risc o en la transmissió de malalties infeccioses ajuda a resoldre conflictes de manera pacífica i constructiva, i contribuïx al benestar comú (competència ciutadana).

D'altra banda, la competència específica referida a la sexualitat personal i el respecte a la varietat d'identitats de gènere i d'orientacions sexuals (CE 6) afecta directament la interacció entre les persones i implica el respecte de totes les opcions d'orientació sexual, fet que la vincula clarament amb la competència ciutadana i la competència personal, social i d'aprendre a aprendre.

Les CE 7, 8 i 9 apel·len al coneixement del nostre planeta i dels sistemes que conté, incloent-hi este mateix com a sistema. En estes s'intercalen les implicacions socials de les accions pròpies que afecten la resta de la societat, en aspectes globals com la pèrdua de la biodiversitat, el canvi climàtic, o la necessitat d'enfrontar-se al repte d'aconseguir un equilibri sostenible, amb les relacions sistèmiques d'interdependència, ecodpendència i interconnexió entre actuacions locals i globals, tan imbricades en la visió de conjunt del sistema Terra. Al mateix temps, es valora el patrimoni que la naturalesa ens ha proporcionat quant a recursos geològics, d'ecosistemes, de riquesa paisatgística i valors culturals associats (competència ciutadana i competència personal, social i d'aprendre a aprendre). Quant a l'assumpció de la importància del manteniment de la biodiversitat associada al territori, es vinculen amb la competència en consciència i expressió culturals. Finalment, actuar amb responsabilitat participant activament en la conservació de totes les formes de vida i del planeta permetrà el desenvolupament de la competència emprenedora.

Les CE 10 i 11 estan imbricades i contribuïxen a un plantejament de la problemàtica de tipus ecosocial. Hi ha una relació especial entre la CE 10 i la competència personal, social i d'aprendre a aprendre, ja que els problemes ambientals requereixen una implicació i un coneixement dels problemes associats a les alteracions del medi ambient. Una altra connexió destacada en este cas és la competència ciutadana, atés el nivell de compromís amb la societat que es requereix per a abordar els problemes ambientals i prendre decisions adequades i realistes per a resoldre'ls assumint els valors associats als Objectius de Desenvolupament Sostenible relacionats amb les alteracions de la naturalesa i amb altres problemes com ara la pobresa o la falta d'habitatge i recursos, associats al seu torn a situacions d'injustícia social. D'altra banda, proposar solucions realistes i adoptar hàbits responsables està estretament relacionat amb la competència emprenedora.

4. Sabers bàsics (per al conjunt de les competències de la matèria)

4.1. Introducció

Com s'ha indicat al principi d'este document, la selecció dels continguts bàsics recollits en els blocs que es mostren a continuació està justificada per la necessitat d'estos per a l'adquisició i el desenvolupament de les CE que, alhora, contribuïxen a l'adquisició i el desenvolupament de les competències clau i, en definitiva, a aconseguir el perfil d'eixida de l'alumnat en finalitzar l'educació bàsica. Entenem que els cinc blocs proposats resulten imprescindibles per a la comprensió del món que ens envolta per qualsevol ciutadà o ciutadana, i aporten tots els aspectes de la biologia i la geologia que resulten fonamentals per a fer-ho. Així mateix, cada un dels cinc blocs es treballa amb diferent nivell de profunditat en el primer i el tercer curs de l'Educació Secundària. Estos blocs serien els bàsics per a la comprensió de la naturalesa, incloent-hi el paper de l'ésser humà com a part d'esta i la seua incidència en els processos naturals.

Tenint en compte que a la Comunitat Valenciana tot l'alumnat cursarà la matèria de Biologia i Geologia en els cursos 1r i 3r de l'ESO, els sabers bàsics seleccionats per ser necessaris per a aconseguir el nivell de desenvolupament competencial esperat al final de l'educació obligatòria es distribuïxen, amb fins orientatius, entre estos dos cursos. Els sabers bàsics es presenten organitzats en blocs vinculats a grups de competències específiques

estretament relacionades entre si (vegeu l'apartat 3.1) i l'adquisició i el desenvolupament de les quals exigix l'aprenentatge, l'articulació i la mobilització de continguts igualment interrelacionats.

4.2. Bloc 1: METODOLOGIA DE LA CIÈNCIA (CE 1, CE 2, CE 3 i CE 4)

Per a desenvolupar les competències relacionades amb la metodologia de la ciència resulta imprescindible adquirir uns coneixements bàsics sobre el fonament del treball científic, així com unes determinades destreses en el maneig de l'instrumental i en la realització de les pràctiques, en el tractament de les dades i en la comunicació dels resultats. Els sabers bàsics que integren estes quatre competències estan interrelacionats entre si i conformen un bloc que no s'identifica amb uns continguts curriculars concrets. Més aviat es tracta de sabers que afecten la resta dels sabers, i que s'incorporen a la pràctica educativa aplicant-los en cada un dels temes tractats i en tots els nivells. En el quadre s'indica el curs (1r, 3r) en què proposa treballar-los o el nivell de profunditat amb què proposa treballar-los.

Sabers bàsics	CURS	
	1r	3r
Contribució de les grans científiques i científics en el desenvolupament de les ciències biològiques i geològiques	x	x
Estratègies d'utilització de ferramentes digitals per a la cerca de la informació, la col·laboració i la comunicació de processos, resultats i idees en diferents formats (infografia, presentació, pòster, informe, gràfic...)	x	x
Llenguatge científic i vocabulari específic de la matèria d'estudi en la comprensió d'informacions i dades, la comunicació de les idees pròpies, la discussió raonada i l'argumentació sobre problemes de caràcter científic	x	x
Procediments experimentals en laboratori: control de variables, presa (error en la mesura) i representació de les dades (taules i gràfics), anàlisi i interpretació d'estes	x	x
Pautes del treball científic en la planificació i execució d'un projecte d'investigació en equip: identificació de preguntes i plantejament de problemes que puguin respondre's, formulació d'hipòtesis, contrastació i posada a prova a través de l'experimentació, i comunicació de resultats	x	x
Procediments i mètodes d'observació de fets o fenòmens naturals des del prisma del naturalista inquiet: capacitat d'incorporar les observacions als coneixements adquirits i qüestionament de l'evidència	x	x
Instruments, ferramentes i tècniques pròpies del laboratori de biologia. Normes de seguretat en el laboratori.	x	x

Les ferramentes digitals utilitzades poden ser les mateixes en els dos cursos, però treballades de manera més pautada o guiada en primer i de manera més autònoma en tercer. En el tercer curs l'alumnat pot ser més autònom per a triar la ferramenta més adequada per a comunicar els seus resultats depenent de la tasca desenvolupada. Això mateix succeeix en la resta dels sabers d'este bloc.

4.3. Bloc 2: COS HUMÀ I HÀBITS SALUDABLES (CE 5 i CE 6)

Este bloc, relacionat amb el coneixement del propi cos i els hàbits saludables, es troba més pròxim que altres a l'experiència de l'alumnat i, a més, tracta d'aspectes fonamentals per a la salut i el benestar de l'individu. Es proposa treballar els continguts d'este bloc en el tercer curs, amb un plantejament centrat en un coneixement de l'anatomia i fisiologia humanes.

Sabers bàsics	CURS	
	1r	3r
Nivells d'organització de la matèria viva i organització general del cos humà (cèl·lula, teixit, òrgan, aparells o sistemes). Concepte d'ésser pluricel·lular.		x
La salut i la malaltia. Malalties infeccioses i no infeccioses. Higiene i prevenció		x
Sistema immunitari. Vacunes. Els trasplantaments i la donació de cèl·lules, sang i òrgans.		x
L'homeòstasi i la seua relació amb el manteniment de la vida		x
Necessitats nutricionals: els nutrients, els aliments i hàbits alimentaris saludables i sostenibles. Dietes saludables i trastorns de la conducta alimentària.		x
La funció de la nutrició. Relació entre els aparells digestiu, respiratori, circulatori i excretor i visió global de la nutrició en l'ésser humà.		x
La funció de relació: coordinació entre receptors sensorials, sistema nerviós, sistema endocrí i aparell locomotor. Prevenció de lesions.		x
Les substàncies addictives: el tabac, l'alcohol i altres drogues. Problemes associats.		x
La reproducció humana. Anatomia i fisiologia de l'aparell reproductor. El cicle menstrual. Fecundació, embaràs i part. Anàlisi dels diferents mètodes anticonceptius i de les tècniques de reproducció assistida.		x
Alteracions més freqüents, malalties associades, prevenció d'estes i hàbits de vida saludables en relació amb les funcions de nutrició, relació i reproducció		x
Canvis físics i psíquics en l'adolescència		x
Relacions i sexualitat: drets i igualtat; sexe, gènere i sexualitat; salut i benestar sexual; violència i prevenció d'amenaques de gènere en la societat digital		x

4.4. Bloc 3: ELS ÉSSERS VIUS (CE 7)

Els sabers d'este bloc s'organitzen entorn de grans conceptes globals relacionats amb el coneixement dels éssers vius (ésser viu com a sistema, ecosistema, cicle vital, teoria cel·lular, classificació general dels éssers vius, adaptacions...). És necessari entendre el procés general jeràrquic de classificació i les adaptacions en un context evolutiu.

Sabers bàsics	CURS	
	1r	3r
L'ésser viu com a sistema: propietats i diferències amb la matèria inerta. Funcions de nutrició, relació i reproducció dels éssers vius.	x	
Teoria cel·lular. Concepte de cèl·lula i teoria cel·lular, tipus cel·lulars principals (cèl·lula procariota, eucariota animal i vegetal) i les diferències bàsiques.	x	x
Nutrició autòtrofa i heteròtrofa	x	
Cicles biològics i modes de reproducció dels éssers vius (bacteris, fongs, protoctists, plantes i animals)	x	
Nivells d'organització dels éssers vius	x	
La classificació dels éssers vius: criteris de classificació naturals	x	
Nomenclatura binomial: concepte d'espècie	x	
Sistema de classificació taxonòmica i jeràrquica, categories més importants	x	
Dominis i regnes d'éssers vius	x	
Principals grups d'éssers vius de cada regne: exemples de trets característics de les categories taxonòmiques més rellevants i relació amb les seues adaptacions a les condicions ambientals	x	
La biodiversitat i la necessitat de conservar-la	x	
Ecodependència dels éssers vius i importància del manteniment de totes les formes de vida per a la salut humana		x
Estratègies de reconeixement i estudi d'espècies més comunes dels ecosistemes de l'entorn (guies, claus dicotòmiques, <i>visu</i> , ferramentes digitals...)	x	

4.5. BLOC 4: La Terra (CE 8 i CE 9)

Este bloc, destinat a l'estudi del planeta Terra, el seu context, composició, estructura i dinàmica, aborda la introducció d'un concepte fonamental per a una comprensió adequada, no només del planeta mateix, sinó d'altres elements i fenòmens associats. Ens referim al concepte de sistema. Este concepte apareix també en altres àrees, fet que el convertix en un element essencial per a comprendre la realitat per part de l'alumnat. Vivim en un planeta en canvi continu que, a escala de temps geològic, ha patit unions i fragmentacions continentals, variacions del nivell del mar, canvis climàtics i aparicions i extincions d'espècies; un planeta on ocorren infinitat de fenòmens naturals com ara terratrèmols, erupcions volcàniques o inundacions. Esta Terra dinàmica és la nostra llar, n'extraïem els recursos que necessitem i d'esta depén la nostra existència i la de la resta d'organismes que l'habiten. Les ciències de la Terra resulten imprescindibles per a donar resposta a molts dels reptes als quals s'enfronta la humanitat en el segle XXI.

El coneixement de la dinàmica i la composició del nostre planeta permet a l'alumnat comprendre l'origen de fenòmens determinats, alguns de tipus catastròfic, que es produeixen de manera més o menys sobtada en el nostre entorn, i és responsable, així mateix, de cicles fonamentals per al desenvolupament de la vida.

Sabers bàsics	CURS	
	1r	3r
La Terra com a sistema complex en què interaccionen roques, aigua, aire i vida: processos geològics externs i modelatge del relleu	x	x
La Terra en l'univers	x	
Els materials de la Terra: origen i tipus	x	
Estructura de la Terra	x	
Dinàmica interna dels materials terrestres: manifestacions de l'energia interna	x	x
Les capes fluides de la Terra: atmosfera i hidrosfera	x	x
El temps en geologia: escales i mesura del temps. Relacions entre els canvis en la història de la Terra i l'origen i l'evolució de la vida (esdeveniments que marquen les divisions temporals)	x	x
Recursos i riscos geològics	x	x

4.6. Bloc 5: Ecologia i sostenibilitat (CE 10 i CE 11)

Este bloc permet la comprensió de la Terra com un sistema integral. El coneixement dels ecosistemes, els components i les relacions que s'establixen entre ells, i dels diferents subsistemes de la Terra (geosfera, hidrosfera, atmosfera i biosfera) i les seues interaccions, són la base sobre la qual sustentar la importància de la preservació dels ecosistemes i la seua biodiversitat, fomentar l'adopció d'hàbits responsables amb l'entorn i impulsar un model de desenvolupament sostenible.

Sabers bàsics	CURS	
	1r	3r
Concepte d'ecosistema. Components biòtics i abiòtics. Relacions interespecífiques i intraespecífiques. Estructura tròfica dels ecosistemes.	x	
Cicles de matèria i fluxos d'energia	x	x
Les funcions de l'atmosfera i la hidrosfera i el paper essencial que tenen per a la vida en la Terra	x	
Les interaccions entre atmosfera, hidrosfera, geosfera i biosfera. El paper en l'edafogènesi i en el modelatge del relleu i la importància que tenen per a la vida. Les funcions del sòl.		x
Principals problemes mediambientals, les causes i les conseqüències: contaminació, desertització, canvi climàtic, pèrdua de biodiversitat, esgotament de recursos, etc.	x	
Els ODS, relacions entre estos: el factor ecosocial i conseqüències socials associades als	x	

problemes ambientals		
Accions de protecció del medi ambient o de mitigació dels problemes ambientals	x	
Corresponsabilitat en la protecció ambiental. La importància de les accions individuals, locals i globals.	x	x
Medi ambient i salut. Influència dels desequilibris ambientals sobre les malalties i el benestar.		x
La desigualtat dins dels països i entre estos. Relació amb la salut. La bretxa nutricional i el desenvolupament de malalties.		x

5. Situacions d'aprenentatge per al conjunt de les competències de l'àrea/matèria

Les situacions d'aprenentatge plantejaran tasques complexes en què l'alumnat estiga obligat a mobilitzar i articular una sèrie de recursos, sabers i habilitats per a resoldre-les. Han d'incorporar qüestions que ajuden a la reflexió sobre el pensament propi, afrontar els reptes del perfil d'eixida i facilitar la construcció dels aprenentatges sobre els coneixements previs.

Entre els criteris que convé tindre en compte per a dissenyar estes situacions, cal esmentar les següents:

1. Plantejaran un problema, un repte o una situació en què la demanda siga clara i explícita. Els reptes poden ser prou amplis per a implicar diverses matèries i requerir la col·laboració dels companys per a resoldre'ls. Així, per exemple, es pot plantejar a l'alumnat que estudeie i propose solucions per a reduir el consum energètic o de recursos de l'escola, com ara previndre o actuar davant d'un terratrèmol o una inundació, o com abordarien la cerca de vida en l'espai exterior. La tasca consistirà a recaptar informació sobre el problema i dissenyar una proposta.

2. Contribuiran a desenvolupar una o diverses competències específiques.

3. Integraran sabers bàsics, això és, per a resoldre la situació serà necessari mobilitzar i articular sabers bàsics inclosos en els blocs de continguts.

4. S'adequaran a l'edat i al nivell de desenvolupament cognitiu de l'alumnat. Les situacions d'aprenentatge proposades han de ser inclusives i permetre que tot l'alumnat puga abordar-les i resoldre-les. D'esta manera, una proposta de millora de la sostenibilitat del centre pot partir de l'anàlisi de la situació mediambiental d'este, en la qual, en funció de la maduresa de l'alumnat, es poden treballar gràfics amb dades de consum i factures reals fins a simples observacions de l'estat del pati i l'escola o de l'ús de la il·luminació natural o artificial, mitjançant patrulles d'ecoauditors amb diferents nivells de complexitat per a abordar el mateix aspecte.

5. Seran significatives, rellevants i estimulants per a l'alumnat perquè tracten temes del seu interès o bé perquè l'enfocament proposat és atractiu. En este sentit, les situacions pròximes a la seua realitat sobre la presa de decisions en aspectes d'hàbits saludables (alimentació, prevenció d'usos inadequats de les TIC, consum de substàncies addictives i tòxiques...), o els debats sobre suposades eleccions relacionades amb la reproducció humana i la sexualitat, com ara la interrupció de l'embaràs o la reproducció assistida mitjançant embrions congelats, plantegen situacions pròximes en les quals s'han de mobilitzar coneixements per a

justificar i argumentar adequadament les decisions, amb respostes obertes i interpretacions qüestionables.

6. Requeriran un enfocament crític i reflexiu perquè la situació plantejada pot incloure una demanda de postura una vegada resolta la situació tenint en compte la perspectiva global (desenvolupament sostenible, consum responsable, salut, higiene, alimentació, igualtat i equitat...). Un exemple pròxim el tenim en el ràpid desenvolupament de les vacunes contra la COVID-19. Un altre exemple, en este cas amb connotacions negatives, el tenim en el ràpid desenvolupament de tecnologies, principalment de tipus armamentístic, que es produïx en temps de guerra, algunes de les quals s'utilitzen posteriorment en la construcció d'aparells d'ús pacífic i afavorixen en molts casos l'avanç científic, com és el cas del sonar i l'estudi de l'interior de la Terra.

7. Afavoriran la cooperació i el treball en equip desenvolupant les competències socioemocionals.

8. Comportaran la resolució creativa d'una pregunta o problema per ser les situacions plantejades prou obertes perquè no tinguem una resposta o solució úniques. En este sentit, es pot plantejar, per exemple, quines implicacions tindria la prohibició de l'experimentació amb animals en el desenvolupament de la medicina, l'eliminació d'espècies foranes introduïdes fa molts anys en els nostres ecosistemes, o les propostes de compaginar les mesures contra el canvi climàtic amb el desenvolupament econòmic i humà.

9. Implicaran la comunicació i la representació d'estratègies, processos i solucions i l'avaluació posarà èmfasi tant en el procés com en les solucions finals. Convé recordar, referent a això, que l'avaluació és una ferramenta la finalitat de la qual no és únicament qualificar, sinó també, i sobretot, facilitar una retroalimentació contínua del procés d'ensenyament i aprenentatge per a ajustar els ritmes, els continguts i els procediments didàctics utilitzats.

10. Abordaran temes d'interés públic i relacionats amb la sostenibilitat i la convivència democràtica (participació ciutadana, igualtat de gènere, treball prenent com a referència els Objectius de Desenvolupament Sostenible i l'Agenda 2030 de l'Organització de les Nacions Unides), amb anàlisi de dades, diagnòstic i propostes d'actuació sobre la base d'això.

11. Mobilitzaran sabers científics i d'altres matèries del currículum establint connexions entre estos i les experiències adquirides per l'alumnat en diferents contextos (importància de la interdisciplinarietat per a abordar els problemes). El disseny d'activitats experimentals senzilles permet estudiar tant les característiques (models organitzatius) com els canvis en els éssers vius i ecosistemes (observacions en el laboratori de plantes, éssers vius, ecosistemes, o eixides a la naturalesa o a l'exterior).

A continuació, i a manera d'il·lustració, s'assenyalen possibles situacions d'aprenentatge, cada una per a una dimensió diferent del coneixement de la matèria de Biologia i Geologia.

- Dimensió salut:

Una possibilitat és plantejar una situació problemàtica en què l'alumnat haja de decidir i argumentar per a prendre una decisió sobre la base del seu propi coneixement i experiència. Si prenem l'àmbit de la sexualitat, com qualsevol altre de la salut, les conductes de risc i els

problemes derivats poden ser una bona base. Es desenvolupa una tasca de debat en grups reduïts en què l'alumnat té un rol assignat (expert científic, ciutadà, polític...) plantejant situacions imaginades (la clonació humana com a possibilitat reproductora, la utilització d'embrions humans seleccionats genèticament per a la reproducció assistida, o la investigació amb embrions) o més reals i pròximes al context de l'alumnat en les quals ha de prendre una decisió entorn d'una qüestió ètica com, per exemple, la reproducció assistida, la decisió d'interrompre o no un embaràs no desitjat, la legalització del canvi de sexe en menors d'edat, la identitat sexual, etc. En estos debats es mobilitzen sabers essencials (per a argumentar cal conèixer), es busca informació i es construeixen arguments.

- **Dimensió medi ambient:**

Les situacions d'aprenentatge, en esta dimensió, poden partir del plantejament d'un problema ambiental i la cerca de solucions. Això es relaciona amb el plantejament d'este bloc i la responsabilitat que suposa la cura del nostre planeta i l'assumpció de valors ètics compatibles amb l'exercici de l'equitat, la inclusivitat i l'explotació sostenible dels recursos. Les accions que es proposen com a solució podrien partir de problemes locals, situats en el mateix centre o els habitatges particulars, per a anar cap a propostes globals. En este sentit, les situacions poden incloure la participació activa de l'alumnat en la governança dels centres, el diagnòstic d'estos i la col·laboració amb les institucions. Això genera propostes de millora que haurien d'associar-se a una assumpció de compromisos. Així mateix, la creació en els centres de consells ambientals o de sostenibilitat, de caràcter democràtic i en els quals l'alumnat siga protagonista dels processos de presa de decisions, accions i avaluació, pot resultar útil en el desenvolupament de les competències específiques proposades.

D'altra banda, que este alumnat compartisca amb representants d'altres centres, de la mateixa zona o d'altres més o menys llunyanes, les seues conclusions, projectes i expectatives potenciarà la interiorització dels valors i el desenvolupament de les competències.

- **Dimensió planeta Terra i la dinàmica d'este**

La dinàmica que afecta el nostre planeta i la seua importància sobre els canvis que porta associats és fonamental per a comprendre la responsabilitat de l'ésser humà sobre la conservació de l'entorn. La incidència sobre les nostres vides d'este dinamisme, amb fenòmens tan habituals en el nostre planeta com ara terratrèmols, volcans i fenòmens meteorològics extrems, pot ajudar a plantejar situacions d'aprenentatge en què l'alumnat desenvolupe una percepció real d'esta situació. Quant a composició terrestre, l'ús que es fa dels diferents materials i la relació de les seues característiques amb este ús facilitaran la comprensió de la seua naturalesa i aproximarà a l'alumnat al seu coneixement.

6. Criteris d'avaluació

CE 1. Resoldre problemes científics abordables en l'àmbit escolar a partir de treballs d'investigació de caràcter experimental.

1r curs de l'ESO	3r curs de l'ESO
1.1. Aplicar correctament les normes de seguretat pròpies del treball experimental.	1.1. Fer una interpretació adequada dels fets observats o les dades disponibles per a contrastar hipòtesis i extraure conclusions que li resulten útils en el

	coneixement del món que l'envolta.
1.2. Observar fets, formular preguntes investigables i emetre hipòtesis comprovables científicament.	1.2. Elaborar informes de les investigacions que justifiquen correctament les conclusions obtingudes d'acord amb els resultats obtinguts i en el marc dels models o teories.
1.3. Fer cerques d'informació i recollida de dades, atenent criteris de validesa, qualitat i fiabilitat de les fonts de manera guiada.	1.3. Argumentar, debatre i raonar sobre el problema investigat i la validesa de l'experiència proposada.
1.4. Dissenyar experiments senzills per a comprovar hipòtesis i obtenir resultats que les validen o refuten seguint les pautes del treball científic.	1.4. Dissenyar experiments per a comprovar hipòtesis i obtenir resultats que les validen o refuten seguint les pautes del treball científic.
1.5. Elaborar informes senzills de les investigacions realitzades.	

CE 2. Analitzar situacions problemàtiques reals utilitzant la lògica científica i explorant les possibles conseqüències de les solucions proposades per a afrontar-les.

1r curs de l'ESO	3r curs de l'ESO
2.1. Utilitzar encertadament les ferramentes informàtiques necessàries per al seu treball de manera guiada.	2.1. Utilitzar correctament els termes més habituals associats als diferents àmbits de la ciència.
2.2. Analitzar críticament la solució proposada a un problema senzill en funció dels sabers bàsics que es mobilitzen.	2.2. Utilitzar correctament les ferramentes informàtiques necessàries per al seu treball.
2.3. Utilitzar el coneixement científic adquirit per a interpretar els fenòmens que ocorren al voltant.	2.3. Analitzar críticament la solució proposada a un problema complex en funció dels sabers bàsics que es mobilitzen.
	2.4. Triar la ferramenta informàtica adequada per a presentar els resultats dels seus treballs de manera autònoma.
	2.5. Construir explicacions que relacionen els fets i els conceptes que n'indiquen les limitacions i mobilitzen coneixements complexos.

CE 3. Utilitzar el coneixement científic com a instrument del pensament crític, interpretant i comunicant missatges científics, desenvolupant argumentacions i accedint a fonts fiables, per a distingir la informació contrastada de les notícies falses i les opinions.

1r curs de l'ESO	3r curs de l'ESO
3.1. Identificar hipòtesis, proves i conclusions en un discurs per a distingir adequadament una opinió d'una afirmació basada en proves amb base científica.	3.1. Utilitzar l'adequació de les afirmacions o textos als models i els coneixements teòrics com a criteri per a validar les afirmacions i distingir-les de valoracions personals o faltes de rigor, en funció dels sabers bàsics mobilitzats per a validar-los.

3.2. Conèixer algunes fonts que s'ajusten als criteris d'objectivitat, revisió i fiabilitat que caracteritzen la ciència a les quals acudir per a recaptar informació.	3.2. A partir d'observacions de fenòmens o fets, construir una argumentació que done base a una afirmació o que en desmentisca una altra en reptes d'una dificultat ajustada als sabers bàsics del nivell.
3.3. Comunicar-se, de manera oral i escrita, utilitzant el llenguatge científic per a participar en intercanvis o en debats, interpretant o produint missatges científics de nivell bàsic.	3.3. Comunicar-se utilitzant el llenguatge científic per a participar en intercanvis o en debats, interpretant i produint missatges científics, amb un rigor mitjà, adequat als sabers bàsics propis del nivell.
3.4. Utilitzar fonts d'informació variada per a construir les seues argumentacions (textos escrits, àudios, gràfics, infografies, vídeos) amb un grau baix de complexitat.	3.4. Desenvolupar una actitud oberta i receptiva cap a la diversitat de coneixements, punts de vista i enfocaments.
	3.5. Utilitzar fonts d'informació contrastada per a construir les seues argumentacions (textos escrits, àudios, gràfics, infografies, vídeos) amb un grau mitjà de complexitat.

CE 4. Justificar la validesa del model científic com a producte dinàmic que es va revisant i reconstruint sota la influència del context social i històric, atenent la importància de la ciència en l'avanç de les societats, així com els riscos d'un ús inadequat o interessat dels coneixements científics i a les seues limitacions.

1r curs de l'ESO	3r curs de l'ESO
4.1. Aportar exemples d'utilització positiva i negativa del coneixement científic.	4.1. Argumentar el valor del treball de les dones científiques i de les diferents cultures a la ciència.
4.2. Utilitzar un llenguatge inclusiu en els treballs coneixent exemples de les aportacions de les dones i de les diferents cultures a la ciència.	4.2. Associar les idees científiques actualment descartades amb el context històric en què van predominar, justificant els models teòrics en vista dels coneixements disponibles en un moment històric donat i fugint de la crítica fàcil en funció dels coneixements implicats.
4.3. Aportar exemples de canvis patits per les teories científiques amb el temps.	4.3. Relacionar els avanços tecnològics amb alguns avanços científics que els van acompanyar o es van associar a estos en funció dels sabers bàsics implicats.
4.4. Assenyalar alguns dels avanços tecnològics que han facilitat el desenvolupament de la ciència.	4.4. Argumentar la validesa de les explicacions i les argumentacions relacionant-les amb les proves obtingudes i els models teòrics en els diferents moments de la ciència, en funció de la dificultat de les argumentacions i els models associats als continguts bàsics.

CE 5. Adoptar hàbits de vida saludable basats en el coneixement del funcionament del propi cos i dels perills de l'ús i l'abús de pràctiques determinades i del consum d'algunes substàncies.

1r curs de l'ESO	3r curs de l'ESO
	5.1. Explicar adequadament quins requeriments ha de complir una dieta sana, equilibrada i sostenible.
	5.2. Explicar la importància de mantindre hàbits saludables a partir de fonaments biològics.
	5.3. Justificar les respostes del cos humà a les alteracions produïdes per lesions o induïdes mitjançant malalties o substàncies, des de la perspectiva del model d'ésser viu pluricel·lular d'organització complexa, que respon mitjançant mecanismes de retroalimentació per a mantindre'n l'homeòstasi.
	5.4. Explicar la importància de les mesures preventives contra les infeccions.
	5.5. Explicar els fonaments dels mètodes anticonceptius, així com l'efectivitat real d'estos, sobre la base del coneixement del funcionament del propi cos.

CE 6. Identificar i acceptar la sexualitat personal, i respectar la varietat d'identitats de gènere i d'orientacions sexuals existents, sobre la base del coneixement del cos humà i del propi cos.

1r curs de l'ESO	3r curs de l'ESO
	6.1. Explicar les diferències entre sexe, gènere i orientació sexual.
	6.2. Respectar totes les possibles opcions d'orientació sexual i de gènere.

CE 7. Actuar amb responsabilitat participant activament en la conservació de totes les formes de vida i del planeta sobre la base del coneixement dels sistemes biològics i geològics.

1r curs de l'ESO	3r curs de l'ESO
7.1. Explicar la biodiversitat actual com a resultat d'un procés evolutiu.	

7.2. Argumentar sobre la necessitat de conservar totes les formes de vida i ser capaços d'explicar la interdependència de l'ésser humà i de la resta d'éssers vius.	
7.3. Classificar diferents organismes en funció de les seues característiques, i destaca l'ús de claus dicotòmiques.	
7.4. Reconéixer el significat del concepte d'espècie.	

CE 8. Utilitzar el coneixement geològic bàsic sobre el funcionament del planeta Terra com a sistema, amb la finalitat d'analitzar l'impacte que té sobre les poblacions i proposar i valorar actuacions de previsió i intervenció.

1r curs de l'ESO	3r curs de l'ESO
8.1. Analitzar l'estructura i la composició dels diferents materials terrestres (minerals roques) i les aplicacions principals en l'àmbit de la vida quotidiana.	8.1. Explicar el funcionament de la Terra i saber aplicar este coneixement bàsic per a justificar, des d'una visió de conjunt, la distribució de volcans i terratrèmols.
8.2. Analitzar l'estructura i les característiques de l'Univers i del Sistema Solar i interpretar alguns fenòmens astronòmics.	8.2. Explicar la dinàmica de construcció-destrucció del relleu terrestre i associar-la amb els canvis que observem en el nostre planeta.
8.3. Explicar els trets més generals del relleu a conseqüència dels processos geològics.	8.3. Explicar els riscos naturals i les causes, així com la influència de l'activitat humana en la seua intensitat.
8.4. Analitzar i identificar algunes de les interaccions principals entre la humanitat i el planeta.	8.4. Interpretar els fenòmens o els fets d'una manera global, analitzar els canvis que es produïxen quan es modifiquen les condicions o es fa una intervenció.
8.5. Argumentar la necessitat de l'ús sostenible dels recursos, així com els possibles riscos derivats de l'explotació d'estos.	8.5. Interpretar els cicles de matèria i els fluxos de l'energia per a valorar la importància en la dinàmica terrestre i per als éssers vius.
8.6. Buscar i seleccionar informació rellevant sobre alguns dels processos que afecten la Terra, i formular preguntes pertinents sobre este i valorar si evidències determinades confirmen una conclusió determinada o no.	
8.7. Valorar la importància dels principis geològics bàsics i els procediments més elementals i usuals de la geologia per a construir el coneixement científic sobre la Terra.	
8.8. Analitzar un fenomen geològic identificant-ne els components, les relacions entre estos i el funcionament que tenen com a sistema no reductible a estos components i relacions separadament.	

CE 9. Analitzar i interpretar les fites principals de la història del planeta Terra i els principals processos evolutius dels sistemes naturals, atenent les magnituds del temps geològic implicades en estos.

1r curs de l'ESO	3r curs de l'ESO
9.1. Apreciar la magnitud del temps geològic en comparació amb l'històric, i els dos amb la duració de la vida d'un individu, i distingir les diferents escales en què ocorren els fenòmens geològics, històrics i personals.	9.1. Explicar el paper determinant de la història geològica per a l'evolució dels éssers vius, tant en la seua relació amb les grans extincions com en el procés evolutiu.
9.2. Reconèixer evidències dels canvis en el registre de la Terra, identificar-los i situar-los en un eix cronològic.	9.2. Relacionar i aplicar la perspectiva temporal sobre els profunds canvis que han afectat el nostre planeta en el passat i els organismes que l'han poblat.
	9.3. Argumentar i valorar la importància del coneixement dels fenòmens naturals del passat per a entendre el present.
	9.4. Justificar la biodiversitat com a resultat d'un procés evolutiu determinat per processos geològics.
	9.5. Justificar els canvis geològics com a resultats dels processos geològics externs i interns i identificar les causes que els originen (tectònica de plaques i agents geològics externs).

CE 10. Adoptar hàbits de comportament en l'activitat quotidiana responsables amb l'entorn, aplicant criteris científics i evitant o minimitzant l'impacte mediambiental.

1r curs de l'ESO	3r curs de l'ESO
10.1. Analitzar el funcionament dels ecosistemes per a comprendre els impactes sobre estos i valorar la importància de preservar-los.	10.1. Utilitzar el coneixement sobre les interaccions dels subsistemes de la Terra per a detectar les accions humanes que els alteren.
10.2. Interpretar dades tècniques entorn dels problemes que origina l'acció humana sobre el seu entorn i l'emergència climàtica.	10.2. Proposar solucions per a pal·liar les diferents formes d'alteració humana dels ecosistemes.
10.3. Descriure les conseqüències per a les poblacions humanes de processos com la destrucció de biodiversitat, la desertització i, associada a esta, la migració climàtica.	10.3. Descriure les pautes principals per a practicar un consum sostenible i de proximitat, així com les conseqüències ambientals i socials que se'n deriven si no s'apliquen.
10.4. Adoptar hàbits respectuosos per al medi, reflexionant sobre la importància de les 3R (reducció, reutilització i reciclatge) i de l'economia circular (valorització dels residus).	
10.5. Explicar científicament els factors més significatius responsables de la situació d'emergència climàtica que patix el planeta.	

CE 11. Proposar solucions realistes basades en el coneixement científic davant de problemes de naturalesa ecosocial a escala local i global, argumentar-ne la idoneïtat i actuar en conseqüència.

1r curs de l'ESO	3r curs de l'ESO
11.1. Diagnosticar problemes presents en l'entorn pròxim relacionats amb el medi.	11.1. Analitzar i proposar mesures locals i globals orientades a millorar la sostenibilitat del planeta.
11.2. Proposar accions de conscienciació i reivindicatives en relació amb els problemes ambientals.	11.2. Utilitzar les fonts adequades per a documentar-se entorn de causes i possibles solucions als problemes ambientals que els permeten argumentar i defensar les seues propostes.
11.3. Associar situacions de problemes de tipus social, com el creixement desmesurat de la població mundial, a l'alteració de les dinàmiques dels ecosistemes (capacitat de càrrega, sobreexplotació de recursos, equilibri ecològic, desertificació...).	

15. Es modifica el currículum de la matèria Matemàtiques de l'annex III en les versions en castellà i en valencià, que queda redactat com segueix:

ESBORRANY

MATEMÀTIQUES

1. Presentació

En la societat actual, l'alfabetització matemàtica resulta una necessitat bàsica per a poder desenvolupar una ciutadania reflexiva, crítica i participativa. Les formes pròpies del raonament matemàtic permeten fer una anàlisi i una interpretació precises i rigoroses de les situacions, els processos i els resultats; són, per tant, un instrument essencial per a desenvolupar-se satisfactòriament en contextos personals, acadèmics, socials, científics i laborals. Més encara, com a part del currículum de l'educació obligatòria, aprendre-les és un dret que ha de satisfer-se.

L'aportació de l'àrea de matemàtiques al perfil d'eixida ha de fer-se des d'una aproximació funcional, és a dir, com una forma de comprensió del món, fet que requereix ensenyar i aprendre matemàtiques com una "manera de fer", potenciar el treball matemàtic a partir de contextos reals, utilitzar materials i ferramentes que doten de sentit l'activitat matemàtica i faciliten el trànsit del pla concret a l'abstracte. Esta àrea contribueix a l'educació obligatòria mitjançant l'adquisició i el desenvolupament de competències específiques que es referixen al conjunt de coneixements, habilitats i actituds necessàries per a comprendre i usar les formes de raonament, els desenvolupaments, la representació i les expressions pròpies de matemàtiques en una varietat de situacions en les quals exercixen o poden exercir un paper.

Les competències específiques de l'àrea de matemàtiques contribueixen, en conseqüència, a l'adquisició de les competències clau establides en el perfil d'eixida de l'alumnat. El pensament i el llenguatge matemàtics estan implicats en qualsevol activitat que requereisca estructurar, sistematitzar i trobar relacions entre diferents atributs de la realitat. D'altra banda, el llenguatge matemàtic, fonamentalment simbòlic, és la forma de comunicació i expressió d'esta matèria i, en este sentit, no pot deslligar-se de la competència de comunicació lingüística i plurilingüe. La utilització de mètodes, estratègies o ferramentes matemàtics sovint té reflex en altres àrees, especialment en les científicotecnològiques, però també en la resta d'àrees: així, la resolució de problemes i situacions reals afavorix el desenvolupament de la competència en consciència i expressió culturals, la competència emprenedora o també la competència digital.

Des del punt de vista dels processos metacognitius i socioemocionals, les matemàtiques contribueixen de manera determinant a adquirir la competència personal, social i d'aprendre a aprendre, tan important per a l'aprenentatge al llarg de tota la vida, que permet així desarrelar prejuís i falses idees preconcebudes relacionades amb el talent innat, la dificultat intrínseca de la matèria o fins i tot el gènere. En suma, l'alfabetització matemàtica permet desenvolupar les habilitats necessàries per a continuar aprenent al llarg de la vida i per a abordar els reptes del segle XXI des d'una perspectiva col·lectiva i global, inclusiva i tolerant, facilitant que el coneixement puga aplicar-se a situacions noves i canviants. Igualment, des de l'educació matemàtica es treballarà la igualtat de gènere, l'educació per a la pau, l'educació per al consum responsable i el desenvolupament sostenible i l'educació per a la salut. Així mateix, es parlarà molta atenció a l'educació emocional i en valors i a la potenciació de l'aprenentatge significatiu per a desenvolupar l'autonomia i la reflexió. Hi ha vies variades per a integrar l'activitat matemàtica en temes transversals, com ara la realització de projectes significatius per a l'alumnat i la resolució col·laborativa de problemes, que contribueixen a reforçar-li l'autoestima, l'autonomia, la reflexió i la responsabilitat.

El desenvolupament de les competències específiques matemàtiques que conduïxen a l'alfabetització matemàtica, com a part del perfil d'eixida de l'alumnat, es fonamenta en processos de matemàtizació de contextos reals i de situacions d'aprenentatge. L'actuació de l'alumnat requereix mobilitzar un conjunt de destreses, procediments i conceptes matemàtics que li permeten

abordar amb èxit les situacions d'aprenentatge plantejades. Més enllà del mer domini procedimental, la resolució de problemes formarà el nucli dels aprenentatges d'esta matèria. Amb esta aportació de funcionalitat als sabers bàsics, es possibilita el desbloqueig dels prejudis tradicionals que hi ha contra les matemàtiques com un cos de sabers abstracte, desconnectat de la realitat i compost per regles, algorismes i exercicis. En definitiva, mitjançant l'enfocament competencial, els criteris d'avaluació i els sabers bàsics es vertebren al voltant de les competències específiques.

En les seccions següents s'exposen i es desenvolupen els elements fonamentals del currículum de l'àrea de matemàtiques.

En la segona secció es descriuen les competències específiques de l'àrea: competència en resolució de problemes, competència en raonament i connexions, competència en modelització, competència en pensament computacional, competència en representacions, competència en comunicació; competència en rellevància social i cultural, competència en gestió de les emocions i actituds. Per a cada una, es proporciona una descripció que inclou les fites més importants del seu desenvolupament en els tres cicles de l'etapa.

La tercera secció descriu les connexions principals de les competències específiques entre si, amb les competències específiques d'altres matèries de l'Educació Secundària Obligatoria i amb les competències clau.

En la quarta secció s'identifiquen els sabers bàsics de l'àrea de matemàtiques, estructurats en blocs associats als diferents sentits matemàtics. Per a identificar-los millor, en este document els sabers bàsics s'han distribuït entre els següents sentits matemàtics: sentit numèric i de les operacions, sentit espacial i geomètric, sentit de la mesura i l'estimació, sentit estocàstic i pensament computacional.

En la quinta secció es presenten alguns principis presents en les situacions i les activitats que faciliten i promouen l'aprenentatge de les matemàtiques i s'ofereixen criteris i pautes per a dissenyar-les.

Finalment, la sexta secció estableix els criteris d'avaluació per a cada una de les competències específiques al final del tercer curs i del quart curs, en les modalitats A i B, de l'Educació Secundària Obligatoria.

2. Competències específiques de l'àrea de matemàtiques

2.1. Competència específica 1

Resoldre problemes relacionats amb situacions diverses de l'àmbit social i en la iniciació als àmbits professional i científic utilitzant estratègies formals, representacions i conceptes que permeten la generalització i l'abstracció de les solucions.

2.1.1. Descripció de la competència

La competència en resolució de problemes es compon dels processos generals de comprensió i anàlisi de l'enunciat i la situació que planteja, disseny d'un pla de resolució, exploració i implementació d'estratègies lligades al pla i verificació del resultat. La interpretació i la validació dels resultats permet aportar informació nova al problema, de manera que la competència en resolució de problemes inclou formular noves hipòtesis i plantejar noves situacions problemàtiques o problemes derivats que permeten adaptar o generalitzar el procés de resolució. La competència en resolució de problemes és central en l'aprenentatge de les matemàtiques i connecta amb la resta de competències específiques; a més, requereix mobilitzar conceptes i procediments dels diferents blocs de contingut: aritmètica, geometria, mesura, estadística i probabilitat, i espe-

cialment en esta etapa, àlgebra i funcions. De fet, el llenguatge algebraic i funcional permet formalitzar i generalitzar el procés de resolució, de manera que l'alumnat siga capaç de transferir les estratègies de resolució i els resultats obtinguts d'uns problemes a uns altres, encara que el context siga diferent. La utilització de determinats programes informàtics i aplicacions TIC permet simular processos de resolució i també facilita la interpretació i la validació de resultats.

Els i les estudiants haurien d'afrontar les situacions problemàtiques com a mitjà per a desenvolupar-se com a ciutadania activa i crítica d'un món en el qual el coneixement i la cooperació són indispensables per a la resolució de problemes i conflictes. De fet, la resolució de problemes matemàtics requereix desenvolupar competències relacionades amb la gestió de les emocions, el treball col·laboratiu i les estratègies d'autoregulació. Els i les estudiants haurien d'abordar situacions problemàtiques en contextos diversos (personal, social, educatiu, professional i científic), des d'aquells pròxims a les seues experiències fins a arribar a situacions generals o abstractes. Així, haurien de resoldre problemes reals i complexos en contextos rellevants. També haurien de desenvolupar processos de resolució que impliquen establir connexions entre contextos matemàtics i no matemàtics, relacionant diferents aspectes de la situació, discriminant la informació rellevant de la irrellevant i realitzant conversions entre diferents representacions. A més, haurien de ser capaços d'interpretar les seues solucions i de transferir processos i conclusions a altres situacions.

L'alumnat hauria d'adquirir habilitats per a resoldre problemes de reflexió i investigació en els quals la informació és incompleta. Hauria de tindre la capacitat de plantejar resolucions obertes, comparant resolucions amb altres companys i companyes, i validant el seu resultat amb fonts d'informació. Així mateix, hauria de ser capaç de realitzar generalitzacions i plantejar nous problemes en altres situacions des de contextos rellevants per a la ciutadania.

Durant esta etapa, els i les estudiants haurien d'ampliar el rang d'estratègies formals en resolució de problemes, incorporant el saber conceptual connectat, un rang superior de procediments, destreses i ferramentes TIC, i diferents registres de representació. Així, en finalitzar l'etapa haurien de ser capaços de mobilitzar una àmplia gamma de conceptes (numèrics, algebraics, geomètrics, de mesura, probabilístics, estadístics i funcionals) i procediments associats (estimar, calcular, mesurar, definir variables, quantificar, trobar relacions) dins d'una estratègia o procés de resolució d'una situació problemàtica concreta. Els i les estudiants seran capaços de servir-se del treball matemàtic en la resolució de problemes per a reflexionar críticament sobre situacions relacionades amb contextos d'importància per al ciutadà del segle XXI, plantejant noves preguntes i problemes rellevants.

2.2. Competència específica 2

Explorar, formular i generalitzar conjectures i propietats matemàtiques, fent demostracions senzilles i reconeixent i connectant els procediments, els patrons i les estructures abstractes implicats en el raonament.

2.2.1. Descripció de la competència

Esta competència té com a focus els processos de construcció de l'estructura lògica de les matemàtiques, a partir de la identificació, definició i connexió de conceptes i procediments matemàtics que permeten, al seu torn, deduir analíticament propietats que enriqueixen formalment la descripció i la definició dels objectes matemàtics. Esta deducció es farà amb la formulació de conjectures sobre les propietats i les característiques d'un concepte, generalitzant en la mesura que siga possible i fent algunes demostracions senzilles per a construir estructures matemàtiques i començar a formalitzar el contingut matemàtic. La competència també implica classificar grups de propietats, relacionar-les i derivar les unes de les altres, i establir conseqüències, a partir de

conjectures, raonaments lògics i demostracions informals de tipus inductiu o deductiu que permeten assegurar-ne o refutar-ne la validesa. L'ús de l'àlgebra i les representacions funcionals permet generalitzar i formalitzar grups de repeticions (patrons) i establir connexions entre estructures matemàtiques (per exemple, entre raó de magnituds i semblança geomètrica, o entre àrees i resolució d'equacions de segon grau). La finalitat d'esta competència és desenvolupar les bases del raonament matemàtic rigorós i la construcció de contingut matemàtic connectat.

Durant esta etapa, l'alumnat hauria de desenvolupar el raonament matemàtic a partir de contextos reals, tant els relacionats directament amb la seua experiència, de l'àmbit personal, com contextos dels àmbits social, educatiu, i d'iniciació al professional i científic. És a dir, contextos d'interés per a la ciutadania, relacionats amb els reptes del segle XXI. Ara bé, partint d'eixe primer procés inductiu per a la construcció d'objectes matemàtics, l'alumnat hauria d'aconseguir desenvolupar un altre procés de reflexió sobre el mateix objecte, en el context formal i abstracte que constituïx l'estructura del coneixement matemàtic.

L'alumnat hauria de ser capaç de connectar el saber conceptual i procedimental, i transferir-lo a noves situacions reals o abstractes. Hauria de treballar la construcció raonada de conceptes matemàtics connectats, integrant processos diferents i traçant vincles i analogies amb altres conceptes intramatemàtics i extramatemàtics. L'alumnat hauria d'abordar situacions d'aprenentatge que impliquen argumentar, formular conjectures, demostrar propietats o refutar-les, dissenyar algorismes, validar resultats i generalitzar —en un procés d'abstracció progressiva— per a transferir-los a altres contextos, incloent-hi el formal. A través de contextos variats, l'alumnat hauria de construir, connectar i mobilitzar tots els continguts bàsics conceptuals i procedimentals de l'àrea de matemàtiques.

En finalitzar l'etapa, s'espera que els i les estudiants coneguen l'estructura lògica de les matemàtiques i siguen capaços de construir raonadament xarxes conceptuals i procedimentals, deduir i inferir propietats, i validar o refutar arguments matemàtics mitjançant l'ús de la demostració. També s'espera que hagen desenvolupat de manera comprensiva una xarxa conceptual i procedimental que els permeta definir amb rigor conceptes matemàtics en tots els blocs de coneixement, identificar, deduir i derivar propietats, i establir noves connexions, en particular, relacions entre propietats i les seues conseqüències.

Durant tota l'etapa, l'alumnat hauria d'haver desenvolupat fluïdesa procedimental, desenvolupant l'habilitat per a dur a terme procediments matemàtics de manera flexible, precisa i eficient, i al final d'esta hauria d'haver començat a desenvolupar la capacitat de demostrar algunes propietats matemàtiques usant, de manera informal, raonaments de tipus inductiu, deductiu, per analogia i l'ús de contraexemples per a refutar conjectures generals.

2.3. Competència específica 3

Construir models matemàtics generals utilitzant conceptes i procediments matemàtics funcionals amb la finalitat d'interpretar, analitzar, comparar, valorar i fer aportacions a l'abordatge de situacions, fenòmens i problemes rellevants en l'àmbit social i en la iniciació als àmbits professional i científic.

2.3.1. Descripció de la competència

Esta competència implica abordar un fenomen o situació real mitjançant l'anàlisi dels seus components, l'elaboració d'un model matemàtic i l'ús de ferramentes matemàtiques, amb la finalitat d'analitzar les seues característiques i extraure conclusions o fer prediccions ajudades per dades i arguments matemàtics, i també amb la finalitat de justificar de manera crítica i reflexiva actuacions concordes amb estes conclusions. Es tracta, per tant, d'establir connexions entre les matemàtiques i altres disciplines, usant processos indagatoris propis de la investigació científica (identificació, mesurament, classificació, inferència, explicació, predicció) i de modelització.

Sovint, una situació o un fenomen real rellevant planteja qüestions que requereixen construir un model matemàtic desenvolupant el cicle de modelització: estructurar la realitat i la informació que ofereix per a construir-se una representació mental; assumir hipòtesis sobre aspectes desconeguts o no determinats i realitzar simplificacions que permeten elaborar un primer model real; matematitzar el model real, buscant, formalitzant o quantificant variables i relacions, per a construir un model matemàtic; treballar matemàticament sobre el model matemàtic amb la finalitat d'obtenir una solució o uns resultats matemàtics; interpretar els resultats matemàtics per a transformar-los en resultats reals; i validar els resultats reals contrastant-los amb el model real i la situació mental de partida.

El procés de transferència de les matemàtiques a la realitat i de la realitat a les matemàtiques mediat per un model implica, d'una banda, la inducció de propietats generals a partir de característiques concretes de la realitat, la qual cosa permet inferir de les propietats generals conseqüències reals de la situació analitzada; d'altra banda, la particularització de continguts matemàtics abstractes per a explicar aspectes determinats de la situació real que poden ser tractats de manera diferenciada per altres disciplines, de manera que s'establixen connexions interdisciplinàries. Esta competència requereix emprar ferramentes matemàtiques que permeten esta generalització i particularització; en concret, l'ús de representacions algebraiques i funcionals.

L'alumnat d'esta etapa ha de desenvolupar esta competència com a part de la seua competència ciutadana a l'hora d'enfrontar-se a reptes i situacions rellevants per a la societat del segle XXI. En este sentit, l'alumnat treballarà sobre situacions generals d'interés per a la ciutadania que requereixen bé validar una font d'informació o bé extraure conclusions basades en arguments rigorosos i en dades precises. Els contextos relacionats amb els reptes del segle XXI aniran des del personal i educatiu fins a, especialment, el social i d'iniciació als àmbits professional i científic.

L'alumnat aplicarà procediments matemàtics: podrà emprar ferramentes TIC per a analitzar fenòmens reals en contextos autèntics i abordarà situacions d'aprenentatge que exigisquen la connexió de conceptes i procediments matemàtics amb continguts no matemàtics. L'alumnat s'enfrontarà a problemes d'exploració i investigació que impliquen analitzar un fenomen natural o social, construir un model matemàtic i extraure a partir d'este model conclusions o fer prediccions i/o prendre decisions. Amb l'ús d'eines TIC, l'alumnat podrà simular processos o evitar càlculs pesats durant la resolució.

Al llarg de l'etapa, els i les estudiants s'enfrontaran a situacions reals que requeriran construir un model matemàtic, és a dir, assumir hipòtesis i simplificar la realitat, buscar regularitats, patrons, relacions entre els diferents elements i fenòmens de la situació, que permeten transformar-la en un model matemàtic sobre el qual es pot treballar matemàticament per a obtenir una resposta que ha de ser validada en la situació real.

L'alumnat hauria de ser capaç de justificar accions i conclusions sobre una situació o un fenomen real: fer referència a conceptes i procediments matemàtics i establir connexions interdisciplinàries, és a dir, concretar continguts matemàtics generals (conceptes, propietats) útils per a explicar aspectes de la realitat que apareixen treballats des d'altres perspectives en diferents disciplines. L'alumnat hauria de poder usar les matemàtiques d'una manera reflexiva i crítica, com a mitjà per a demostrar o refutar una afirmació en una situació real.

2.4. Competència específica 4

Implementar algoritmes computacionals organitzant dades, descomponent un problema en parts, reconeixent patrons i emprant llenguatges de programació i altres ferramentes TIC com

a suport per a resoldre problemes i afrontar desafiaments de l'àmbit social i d'iniciació als àmbits professional i científic.

2.4.1. Descripció de la competència

La competència que té com a focus el pensament computacional implica que l'alumnat d'esta etapa resolga problemes i situacions dels àmbits social i d'iniciació als àmbits professional i científic, i que implementen un algorisme o seqüència finita d'instruccions i regles precises i concises. Esta solució la pot executar un humà, un robot o un sistema informàtic en diversos nivells de programació. En esta etapa s'aprofundirà en la programació per blocs (Scratch, App Inventor, code.org, etc.). El disseny i la implementació d'un algorisme implica habilitats com la descomposició d'un problema en tasques més simples; la identificació dels aspectes rellevants d'una situació per a simplificar-la i estructurar-la, de manera que s'elimine qualsevol ambigüitat o imprecisió; l'ordenació, classificació i organització d'un conjunt de dades; o la identificació de patrons i estructures abstractes a l'hora de desenvolupar una solució.

L'alumnat abordarà situacions en els àmbits social, professional i científic que requerisquen un ús versàtil de recursos tecnològics per a resoldre reptes vinculats al segle XXI, amb l'aplicació de coneixements i destreses matemàtiques. En particular, l'alumnat treballarà en problemes de reproducció d'algorismes i programarà per blocs amb diferents ferramentes tecnològiques (robots, programes informàtics, etc.). També treballarà en problemes en què, per a resoldre'ls, farà falta dissenyar algorismes i fer una anàlisi justificada de les seues limitacions i eficiència, i per a fer-ho, hauran de treballar en equip i adoptar diversos rols (programador, revisor, executor, etc.).

Durant esta etapa, l'alumnat s'enfrontarà a situacions en les quals hauria de dissenyar un algorisme que puga ser implementat amb programació per blocs i executat dins d'una plataforma informàtica o per un robot. En estes situacions, la solució computacional contribuirà a aprofundir en el coneixement matemàtic o en el coneixement de la situació real plantejada.

Quan acabe l'ESO, l'alumnat hauria d'haver desenvolupat habilitats en la programació per blocs i l'ús d'eines TIC que ajuden a dissenyar, implementar i executar els seus programes, i que li permeten aplicar el pensament computacional per a resoldre problemes de connexió i reflexió que impliquen organitzar conjunts de dades, reconèixer patrons, descompondre en parts o simplificar, estructurar i abstraure situacions.

2.5. Competència específica 5

Gestionar amb precisió el simbolisme matemàtic, fent transformacions i conversions entre representacions iconicomaniulatives, numèriques, simbólicoalgebraiques, tabulars, funcionals, geomètriques i gràfiques, que permeten pensar matemàticament sobre situacions de l'àmbit social i d'iniciació als àmbits professional i científic.

2.5.1. Descripció de la competència

Esta competència implica dominar les regles i l'ús, tractament i conversió dels registres de representació (iconicomaniulatiu, numèric, simbólicoalgebraic, tabular, funcional, geomètric i gràfic) que vehiculen l'expressió de contingut matemàtic. Per tant, es compon d'una sèrie d'habilitats que són una condició necessària per a produir missatges com cal en llenguatge matemàtic. L'expressió de contingut matemàtic exigeix capacitat de precisió, claredat i concisió en l'ús dels seus elements en cada registre de representació, i també l'habilitat d'usar la representació de contingut matemàtic més adequada a les situacions reals o formals a les quals es referix. L'ús precís del simbolisme matemàtic és una condició necessària per a dissenyar algorismes computacionals, que podrien considerar-se com una mena de registre de representació propi de les matemàtiques.

La capacitat de tractament del contingut matemàtic en cada registre de representació, és a dir, de transformar de manera correcta el contingut matemàtic dins d'un mateix registre, és indispensable si es vol expressar en este una seqüència complexa de procediments matemàtics. A més, per a representar missatges matemàtics rics i complexos fa falta capacitat de conversió bidireccional entre registres; és a dir, a més de saber representar i tractar contingut matemàtic en tots els registres, és necessari poder establir les equivalències i saber usar les vies de pas, en els dos sentits, entre cada registre i els altres.

L'alumnat hauria d'usar amb correcció i fluïdesa els diferents registres de representació que vehiculen el coneixement matemàtic útil per a enfrontar-se als reptes del segle XXI. L'alumnat hauria de desenvolupar la producció de simbolisme matemàtic a partir de situacions reals i rellevants, però també de situacions purament matemàtiques, i utilitzar totes les representacions i fer conversions entre si en la mesura que siga possible. També hauria de ser capaç de combinar representacions matemàtiques amb altres mitjans d'expressió argumentativa.

L'alumnat hauria de ser capaç de traduir i fer conversions bidireccionals entre les diferents representacions amb les quals se li presenta la informació en una situació d'aprenentatge, inclosos els registres simbólicoalgebraic i funcional.

Durant l'etapa, l'alumnat hauria de consolidar la capacitat de produir missatges matemàtics que respecten les regles sintàctiques del llenguatge matemàtic. Hauria d'usar amb correcció els registres del llenguatge natural, icnicomanipulatiu, numèric, simbólicoalgebraic, graficofuncional, tabular i geomètric; i hauria de tindre la capacitat d'emprar-los en situacions reals d'interés general per a la ciutadania i en situacions formals de les matemàtiques.

En acabar l'etapa, l'alumnat hauria de saber representar un concepte o relació matemàtica de diferents maneres i valorar la més adequada en cada situació. Hauria de saber emprar les conversions entre diferents registres de representació de manera bidireccional, i els usara com a estratègia de treball per a enriquir i guanyar en comprensió dels conceptes matemàtics.

2.6. Competència específica 6

Produir, comunicar i interpretar missatges orals i escrits complexos de manera formal, amb l'ús del llenguatge matemàtic, per a comunicar i intercanviar idees generals i arguments sobre característiques, conceptes, procediments i resultats relacionats amb situacions de l'àmbit social i d'iniciació als àmbits professional i científic.

2.6.1. Descripció de la competència

La competència de produir, comunicar i interpretar missatges de contingut matemàtic implica la capacitat d'aplicar el raonament matemàtic i l'ús de registres de representació a la producció de missatges matemàtics complexos que tinguen sentit, és a dir, que siguen comprensibles per als altres. De la mateixa manera, implica també la capacitat d'interpretar el significat i comprendre les idees expressades en missatges matemàtics aliens.

Esta competència es referix, per tant, a dominar el llenguatge matemàtic i sobretot a usar-lo de manera comunicativa. Dominar el llenguatge matemàtic inclou la comunicació clara i eficaç d'idees matemàtiques sobre el món real o sobre la mateixa disciplina, així com la capacitat d'integrar els missatges de contingut matemàtic dins d'un discurs argumentatiu o d'una discussió. L'alumnat d'esta etapa hauria de saber interpretar i comunicar missatges amb matemàtiques i sobre matemàtiques en registres lingüístics neutres i formals. A més, hauria de ser capaç de debatre i intercanviar idees generals i complexes alhora que integra el llenguatge matemàtic en el seu discurs, amb la utilització quan siguen necessàries de ferramentes TIC que canalitzen o òbriguen noves vies de comunicació.

L'alumnat hauria de poder comunicar-se recurrent al coneixement i al llenguatge matemàtic i al coneixement sobre contextos dels àmbits personal, educatiu, social i d'iniciació als àmbits professional i científic, i farà referència tant a situacions concretes, reals i rellevants com a contextos purament matemàtics i formals. També hauria de saber informar sobre els seus processos de treball matemàtic amb l'establiment d'una reflexió sobre la seua pròpia activitat matemàtica que facilitara l'autoregulació i la competència d'aprendre a aprendre.

L'alumnat hauria de ser capaç de comprendre i interpretar problemes en diferents formats que combinaren diverses fonts d'informació i representacions. També hauria de ser capaç de discriminar les dades rellevants i completar informació desconeguda en una situació d'aprenentatge.

Els i les alumnes haurien de poder comunicar els resultats matemàtics de manera individual i per escrit, però també oralment i en grup, i ser capaços d'establir un debat fructífer en el grup o entre grups. Haurien de ser capaços, a partir d'estes interaccions, d'elaborar discursos orals, escrits o combinacions dels dos, que recullen la complexitat de punts de vista i enriqueixen i complementen el treball matemàtic previ.

Durant esta etapa, s'espera que l'alumnat perfeccione i amplie el seu vocabulari matemàtic, de manera que els seus mitjans d'expressió siguen rics i domine els diferents significats i matisos dels termes que empra; que puga comunicar amb claredat, concisió, rigor i precisió les seues idees amb les matemàtiques i sobre les matemàtiques.

L'alumnat hauria de comprendre i produir missatges complexos amb els quals puga comunicar les seues reflexions sobre situacions generals d'interés social, natural o cultural de manera crítica, i emprarà el llenguatge matemàtic com a ferramenta comunicativa apropiada per a expressar idees precises i rigoroses basades en dades i evidències.

A més, hauria de ser capaç d'establir un debat fructífer amb els companys, comparar i connectar les idees matemàtiques que uns i altres comuniquen, saber usar diferents fonts d'informació i mobilitzar els registres de representació més útils per a comunicar les seues idees.

2.7. Competència específica 7

Conèixer el valor cultural i històric de les matemàtiques i identificar les seues aportacions en els avanços significatius del coneixement científic i del desenvolupament tecnològic especialment rellevants per a abordar els desafiaments als quals s'enfronta actualment la humanitat.

2.7.1. Descripció de la competència

La competència en la rellevància social, cultural i científica de les matemàtiques respon a la necessitat de l'alumnat de percebre el sentit i la funció de les matemàtiques en la societat, sobretot en el camp científic i tecnològic. Es tracta de valorar el paper de les matemàtiques en els desafiaments i avanços significatius de l'àmbit científic i tecnològic, però també de les seues aportacions a l'àmbit social i cultural. L'alumnat de l'Educació Secundària Obligatòria hauria de percebre l'àrea de matemàtiques com una part essencial de la cultura humana, lligada a totes les manifestacions culturals, però especialment vinculada amb el desenvolupament científic, tecnològic i amb la digitalització.

Esta competència també es vincula a la motivació de l'aprenentatge que, més enllà del seu component intrínsec (la consecució del mateix aprenentatge de les matemàtiques), requereix desenvolupar la motivació extrínseca que pot afavorir la confirmació que la matemàtica és una ferramenta que permet transformar la realitat. És una competència amb un fort component actitudinal, ja que implica creences, apreciació, motivació i interès.

Durant l'etapa, s'espera que l'alumnat reconega el contingut matemàtic en obres d'art

plàstiques i visuals, en la música i en l'arquitectura, i valore la seua funció estètica i organitzadora. També s'espera que l'alumnat valore la importància i necessitat de les matemàtiques per a resoldre problemes reals i, per tant, per a l'avanç social i cultural de la humanitat. En esta etapa, l'alumnat hauria d'apreciar les matemàtiques com a part de la cultura humana i especialment pel seu caràcter de llenguatge universal.

En acabar l'ESO, l'alumnat, a més, hauria de reconèixer el paper de les matemàtiques en l'enginyeria i l'organització social i econòmica de la societat, i serà conscient de la seua necessitat per a exercir una ciutadania crítica, responsable i preparada per a afrontar els reptes del segle XXI. Hauria d'identificar i valorar el paper de les matemàtiques en la ciència i la tecnologia com a instrument per a comprendre el món físic. L'alumnat hauria de conèixer la rellevància de les matemàtiques en situacions, fenòmens i problemes importants al llarg de la història.

2.8. Competència específica 8

Gestionar i regular les emocions, creences i actituds implicades en els processos matemàtics, assumir amb confiança la incertesa, les dificultats i els errors que estos processos comporten, i regular l'atenció per a aconseguir comprendre els seus propis processos d'aprenentatge i adaptar-los amb èxit a situacions variades.

2.8.1. Descripció de la competència

En els processos d'aprenentatge de les matemàtiques intervenen multitud de factors. Hi ha components cognitius, però també afectius, i són inseparables: no es pot raonar matemàticament sense experimentar emocions. La confiança forma part d'un bon rendiment en matemàtiques, però també s'experimenta un altre tipus de sentiments lligats a dificultats que experimenten els i les estudiants: ansietat, temor, frustració, inseguretat o desinterés.

Els tres descriptors essencials del domini afectiu són les emocions, les actituds i les creences. És important que l'alumnat desenvolupe estratègies de regulació del seu propi aprenentatge, la qual cosa implica el control de l'atenció, però també regular les emocions. La conseqüència de l'autoregulació és un reforç de l'interés de l'alumnat i una revisió de les creences respecte a les matemàtiques i respecte a com percep les seues capacitats en relació amb les matemàtiques. Esta competència es compon, per tant, d'habilitats relacionades amb el domini emocional i metacognitiu. La competència mobilitza actituds, creences, emocions i l'atenció al propi aprenentatge, i amb això s'aconsegueix que els i les estudiants adquirisquen un autoconcepte i una autoestima positius en relació amb les matemàtiques. S'han d'evitar falsos mites com que les matemàtiques són per a gent molt intel·ligent o que el talent matemàtic es relaciona amb el gènere.

Durant l'etapa, s'espera que l'alumnat reconega les emocions, actituds i processos cognitius implicats quan s'enfronta a situacions d'aprenentatge complexes, relacionades amb les matemàtiques. A més, l'alumnat hauria de reforçar el sistema de creences favorables cap a les matemàtiques i cap a les seues capacitats a través de situacions d'aprenentatge que garantisquen el treball amb errors com a oportunitat d'aprenentatge, i la possibilitat de trobar vies per a evitar el bloqueig, per exemple, comparant diferents estratègies per a abordar un problema.

Quan acabe l'ESO, l'alumnat hauria de tindre la capacitat de gestionar la seua atenció per a focalitzar els diferents factors rellevants en la comprensió dels processos matemàtics. A més, hauria de ser capaç d'emprar el pensament matemàtic com a ferramenta per a desenvolupar el pensament crític i creatiu en varietat de situacions, utilitzant estratègies relacionades amb la competència d'aprendre a aprendre que permeten transferir processos en diferents contextos. L'alumnat finalitzarà l'ESO amb la capacitat de regular les seues emocions quan s'enfronte a la resolució de problemes matemàtics, i amb una actitud positiva cap a les matemàtiques que es reflectisca en el seu autoconcepte i autoestima.

3. Connexions de les competències específiques entre si, amb les competències d'altres matèries i amb les competències clau

3.1. Relacions o connexions entre les competències específiques

La CE1, "Resolució de problemes", és el punt d'unió de totes les competències específiques de l'àrea de matemàtiques. Depén directament de les bases del raonament matemàtic rigorós, ja que sense este no és possible arribar a conclusions vàlides i fiables, tal com preveu la CE2 "Raonament i connexions". Quan les situacions problemàtiques que s'han d'abordar necessiten mobilitzar processos d'abstracció d'una situació real, s'està connectant amb la CE3 "Modelització".

La CE4, "Pensament computacional", és un instrument per a resoldre de manera eficient problemes matemàtics i situacions reals que poden ser tractades a través d'un algorisme. A més, els processos de resolució de problemes i situacions problemàtiques han de ser representats per mitjà del simbolisme matemàtic, cosa que connecta la CE1 amb la CE5. La manera de comunicar a la resta de companyes i companys cada un dels avanços que anem fent en la resolució d'un problema, els passos que s'han seguit i els que es descarten pel camí, formen part del procés d'aprenentatge, i connecten així amb la CE6 "Comunicació". La importància dels processos d'abstracció porta a prendre consciència de la importància que al llarg de la història tenen les matemàtiques, objecte de la CE7 "Rellevància social, cultural i científica". A més, en la resolució de problemes intervé la gestió de les emocions i actituds implicades, ja que s'accepten la incertesa i les dificultats per a trobar una solució (CE8 "Gestió de les emocions i les actituds").

La inducció i la deducció (CE2 "Raonament i connexions") com a part del procés matemàtic és intrínsec al fet de resoldre problemes i la seua connexió és directa amb la CE1 "Resolució de problemes". La formulació de conjectures, enteses com a hipòtesis, obri el camí de la modelització (CE3 "Modelització"), ja que estes formen part del procés de simplificació i estructuració de la realitat que permet crear models. Establir connexions entre diferents processos de raonament forma part del procés de matematització de la realitat (CE2 "Raonament i connexions"), i també requerix saber usar amb precisió el simbolisme matemàtic (CE5 "Representacions"). Entendre el llenguatge computacional és un pas més dins del formalisme i rigor propis del raonament matemàtic en qualsevol dels seus aspectes (CE2 "Raonament i connexions") i de la resolució de problemes (CE1 "Resolució de problemes").

Raonar i expressar el motiu pel qual seguim uns models (CE3 "Modelització") i no uns altres ens ajuda a aprofundir en els aspectes matemàtics utilitzats i a valorar la contribució de les matemàtiques a les nostres necessitats i a la seua evolució, cosa que posa de manifest la relació que té amb la CE6 "Comunicació" i la CE7 "Rellevància social, cultural i científica". Les representacions i el simbolisme matemàtic (CE5 "Representacions") són el vehicle per a intercanviar arguments sobre diferents situacions en contextos canviants, de manera que els dona un significat matemàtic, la qual cosa la connecta amb la CE6 "Comunicació". A més, per a la producció de missatges escrits d'una certa complexitat fa falta interpretar-los com cal, ja que amb estos missatges es pretén donar resposta a determinades situacions problemàtiques del quefer diari, i per això la seua connexió directa amb la CE1 "Resolució de problemes".

3.2. Relacions o connexions amb competències específiques d'altres àrees

Les matemàtiques tracten sobre estructures i les relacions entre si, i es caracteritzen per la precisió i el rigor lògic. Per esta raó, són el llenguatge de la ciència, que aspira a quantificar o, almenys, descriure amb precisió els fenòmens físics i naturals, i es val de models en els quals les matemàtiques són la ferramenta per a aconseguir esta descripció precisa de la realitat que permet contrastar hipòtesis en forma de dades i fer prediccions. És natural, per tant, que les connexions més directes i nombroses de les CE de l'àrea de matemàtiques es donen amb les

àrees de ciències i amb la tecnologia. De fet, les sigles STEM agrupen totes estes àrees en un gran àmbit d'actuació i/o influència.

En conseqüència, la CE1, la CE2 i la CE5 (de Matemàtiques) es vinculen explícitament amb la CE1 compartida per les matèries de Biologia i Geologia i Física i Química, el focus de la qual és resoldre problemes científics abordables en l'àmbit escolar a partir de treballs d'investigació de caràcter experimental. Això és així perquè la resolució de problemes científics sovint implica resoldre problemes matemàtics (CE1) inherents a la quantificació del fenomen experimentat; per exemple, trobar una funció que s'ajuste a un conjunt de dades obtingut en l'experiment. A més, el disseny experimental i la presa de dades sovint requereixen raonament matemàtic (CE2) i ser representades matemàticament (CE5).

La CE2 de Matemàtiques es relaciona amb la CE2 compartida per les matèries de Biologia i Geologia i Física i Química, centrada a analitzar situacions problemàtiques reals utilitzant la lògica científica i explorant les possibles conseqüències de les solucions proposades per a afrontar-les. La lògica científica recolza en el raonament logicomatemàtic (CE2 de Matemàtiques), que aporta rigor a la inducció de regularitats, lleis o principis generals a partir d'observacions particulars. El raonament matemàtic també ajuda a desenvolupar deduccions i conseqüències a partir d'estructures generals que han de ser contrastades experimentalment.

La CE3 es vincula directament amb les CE3 i CE4 compartides per les matèries de Biologia i Geologia i Física i Química, que posen el focus en la naturalesa del coneixement científic i en la construcció i revisió de models científics. La CE3 d'estes matèries es referix a utilitzar el coneixement científic com a instrument del pensament crític, interpretant i comunicant missatges científics, desenvolupant argumentacions i accedint a fonts fiables, per a distingir la informació contrastada de les notícies falses i les opinions. La utilització de ferramentes matemàtiques per a interpretar fenòmens abordats per la ciència permet contrastar informació i desenvolupar el pensament crític. Per part seua, la CE4 de les dos matèries, que consistix a justificar la validesa del model científic com a producte dinàmic que es va revisant i reconstruint amb la influència del context social i històric, reconeix la importància de la ciència en l'avanç de les societats, els riscos d'un ús inadequat o interessat dels coneixements i les seues limitacions, es relaciona també amb la CE3 de Matemàtiques, perquè la modelització matemàtica forma part del procés de construcció de nombrosos models científics.

La tecnologia i la digitalització són aplicacions de la ciència i de les matemàtiques per a desenvolupar instruments que resolen problemes humans i porten a la transformació social. En este sentit, les CE3 i CE4 es vinculen directament amb la matèria de Tecnologia i Digitalització, perquè la construcció de models matemàtics (CE3 de Matemàtiques) és un pas previ al desenvolupament de models o productes tecnològics, i estos models sovint requereixen el pensament computacional (CE4 de Matemàtiques). Les dos connecten també amb la CE5 d'esta àrea ("Crear, expressar, comprendre i comunicar idees, opinions i propostes relacionades amb aspectes tecnològics i digitals quotidians i habituals, tant en l'àmbit acadèmic com en el personal i social, utilitzant correctament els llenguatges i els mitjans propis d'este àmbit de coneixement"), perquè els llenguatges propis de la tecnologia i la digitalització es fonamenten en models matemàtics i en el pensament computacional. I, per part seua, la CE4 es vincula també amb la CE6 de Tecnologia i Digitalització ("Analitzar problemes senzills i plantejar-ne les solucions, de manera que s'automatitzen processos amb llenguatges de programació, sistemes de control o robòtica aplicant el pensament computacional"), perquè els algorismes componen els llenguatges de programació i robòtica.

A més d'estes relacions explícites dins de l'àmbit STEM, les matemàtiques són presents en totes les àrees de l'activitat humana, en la mesura que els cal una descripció precisa –de tipus numèric, geomètric o estadístic– del fenomen o aspecte de la realitat abordats. Per això, la CE2,

relativa al raonament matemàtic i les seues connexions, la CE3, relativa a la construcció de models matemàtics que permeten interpretar qualsevol classe de fenomen real, i la CE5, relacionada amb la representació matemàtica, es relacionen amb les ciències socials, les humanitats o les arts. Així, per exemple, la CE5 es relaciona amb les matèries d'Educació Plàstica, Visual i Audiovisual, ja que les representacions geomètriques formen part d'estos elements configuratius del llenguatge visual. De fet, s'ha proposat el terme STEAM per a incloure les arts en este gran àmbit d'actuació en el qual les matemàtiques tenen un paper rellevant.

ESBORRANY

3.3. Relacions o connexions amb les competències clau

	CCL	CP	CMCT	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
CE1			X	X	X	X	X	
CE2			X	X				X
CE3			X			X	X	
CE4			X				X	
CE5	X		X	X	X			
CE6	X	X	X				X	
CE7			X		X	X		X
CE8			X		X		X	

Competències clau del perfil d'eixida de l'alumnat al final de l'ensenyament bàsic:

- CCL: competència en comunicació lingüística
- CP: competència plurilingüe
- CMCT: competència matemàtica i competència en ciència i tecnologia
- CD: competència digital
- CPSAA: competència personal, social i d'aprendre a aprendre
- CC: competència ciutadana
- CE: competència emprenedora
- CCEC: competència en consciència i expressió culturals

La competència específica CE1 té una forta connexió amb la competència clau personal, social i d'aprendre a aprendre (CPSAA), perquè la complexitat de la resolució d'un problema implica que l'alumnat reflexione sobre en quina fase del procés està i planifique, faça un seguiment i avalue la seua activitat. La resolució de problemes, amb un sentit crític, és indispensable per a exercir la competència ciutadana (CC). En la competència digital (CD) la resolució de problemes matemàtics té un paper instrumental destacat. Convé destacar també la resolució de problemes matemàtics com una concreció de la resolució de problemes en general, aspecte nuclear de la competència emprenedora (CE).

La CE2 es relaciona amb la competència en consciència i expressió culturals (CCEC),

perquè el pensament matemàtic és una forma d'expressió cultural. A més, els processos del raonament matemàtic connecten amb la competència clau personal, social i d'aprendre a aprendre (CPSAA), en la mesura en què l'alumnat ha de reflexionar sobre quan i com aplicar-los en determinades situacions d'aprenentatge, valorar els seus propis processos i també els dels companys. El raonament matemàtic és la base del pensament computacional i sustenta, per tant, la competència digital (CD) de l'alumnat.

La competència específica en modelització (CE3) consistix a aplicar les matemàtiques per a reforçar i justificar arguments en tota mena de contextos reals, en tots els àmbits de la realitat social i natural: científics, tecnològics i digitals, econòmics, sociològics, artístics i culturals. Per tant, es relaciona directament amb la competència ciutadana (CC) i amb la competència emprenedora (CE), a més de relacionar-se la competència en consciència i expressió culturals (CCEC).

La competència específica en pensament computacional (CE4) es vincula directament amb la competència clau en digitalització (CD). A més, és una ferramenta necessària per a la competència emprenedora (CE).

La CE5, que implica utilitzar diversos registres de representació i fer conversions d'un sistema de símbols a un altre, es relaciona amb la competència en comunicació lingüística (CCL), perquè estos sistemes vehiculen la comunicació. A més, ja que el llenguatge digital està vehiculat per registres de representació pròxims als propis del llenguatge matemàtic, la CE5 també es vincula amb la competència digital (CD). La traducció d'un mateix contingut a diferents modes de representació implica habilitats metacognitives que relacionen la CE5 amb la competència personal, social i d'aprendre a aprendre (CPSAA).

La competència en comunicació matemàtica (CE6) forma part de la competència clau en comunicació lingüística (CCL). A més, les matemàtiques conformen un llenguatge específic que es relaciona amb llengües diferents, per la qual cosa la CE6 es relaciona amb la competència plurilingüe (CP). Comunicar idees usant les matemàtiques és, a més, una habilitat necessària per a la competència emprenedora (CE).

La competència CE7, que es relaciona amb el paper que les matemàtiques tenen en la realitat i en la pròpia experiència de l'alumnat, està directament vinculada amb la competència en consciència i expressió culturals (CCEC) i amb la competència personal, social i d'aprendre a aprendre (CPSAA).

Finalment, la competència en autoregulació i gestió de les emocions i actituds (CE8) forma part, de manera específica, de la competència personal, social i d'aprendre a aprendre (CPSAA). A més, l'autoregulació i la gestió emocional són indispensables per a exercir la competència emprenedora (CE).

4. Sabers bàsics de l'àrea de matemàtiques

4.1. Introducció

El desenvolupament de la civilització al llarg de la història ha requerit els sabers necessaris per a solucionar diferents desafiaments i situacions problemàtiques. Estes situacions diferents han provocat en cada moment històric la necessitat de descobrir o crear el coneixement matemàtic necessari per a abordar-les i solucionar-les.

En el present, igual que en altres períodes històrics anteriors, cal promoure l'adquisició i el desenvolupament de les competències matemàtiques específiques mitjançant l'aprenentatge, l'articulació i la mobilització dels sabers bàsics que permeten afrontar els reptes i desafiaments

del nostre segle. Així, la necessitat de treballar amb quantitats i les seues transformacions fa imprescindible dominar les estructures numèriques i les seues operacions. L'evolució social, les comunicacions socials, les construccions emblemàtiques o per a la vida diària, el transport de mercaderies, etc. no podrien desenvolupar-se sense els coneixements geomètrics i de la mesura que es proposen com a sabers bàsics en este currículum. Quant a l'adaptació tecnològica, hi ha nombrosos problemes que poden resoldre's de manera eficient amb la implementació d'algoritmes computacionals. També és rellevant, en termes de predicció i organització social, el paper de l'estadística i la probabilitat per a la gestió de dades. La necessitat d'aportar solucions generals per a diferents contextos i problemes exigeix desenvolupar el pensament algebraic i el concepte de funció.

En esta etapa, podem diferenciar i categoritzar els sabers segons huit sentits matemàtics: numèric i càlcul, magnituds i mesura, del llenguatge algebraic, espacial i geomètric, relacions i funcions, d'incertesa i probabilitat, d'anàlisi de dades i estadística i de pensament computacional. En cada un, al seu torn, s'assenyalen els continguts o grups de continguts que fa falta aprendre, articular i mobilitzar per a adquirir i desenvolupar les huit competències específiques de Matemàtiques en l'Educació Secundària Obligatòria i que assegura la continuïtat amb les etapes educatives adjacents (l'Educació Primària, d'una banda, i el Batxillerat i la Formació Professional, de l'altra). En cada un d'estos sentits matemàtics s'afigen, a més, habilitats i sabers relacionats amb el domini afectiu i socioemocional, és a dir, amb la gestió de les emocions, amb la motivació i amb l'autoregulació de l'atenció i els processos d'aprenentatge específics de l'àrea de matemàtiques.

La seqüència d'estos continguts es presenta per al tercer i el quart curs de l'etapa, i es distingeix, en este últim cas, entre les modalitats A i B de la matèria. Els centres educatius, en la concreció i la temporització dels sabers bàsics al llarg de primer, segon i tercer d'ESO, hauran de garantir que estos estiguen distribuïts equitativament en cada un dels cursos.

4.2. Bloc 1. Sentit numèric i càlcul

S'entén per sentit numèric i de les operacions el conjunt de sabers bàsics relacionats amb la comprensió del significat del nombre, la seua naturalesa, representació, simbolització i magnitud, a més d'usar-los com cal en les relacions, propietats, operacions i estratègies bàsiques de càlcul.

Associats al sentit numèric s'establixen, per a tota l'etapa, dos blocs de continguts: nombres naturals, enters, racionals i reals; i les operacions i les seues propietats, a més dels decimals i les fraccions. Els continguts dels dos blocs associats a este sentit matemàtic són essencials per a la resta de coneixements en l'àrea de matemàtiques.

SABERS BÀSICS	Segon curs	Tercer curs	Quart curs A	Quart curs B
1. NOMBRES NATURALS, ENTERS, FRACCIONARIS I REALS				
Lectura, escriptura, representació, ordenació i comparació de nombres naturals i enters.	X			
Lectura, escriptura, representació, ordenació i comparació de nombres racionals.	X	X		

Justificació dels criteris de divisibilitat.	X			
Lectura, escriptura, representació, aproximació, ordenació i comparació de nombres irracionals més comuns.		X	X	
Concepte i significat de valor absolut.	X	X		
Equivalència entre fraccions i nombres decimals exactes i periòdics. Fracció irreductible.	X	X		
Concepte de nombre irracional. Aproximació i estimació delimitant l'error comés.			X	X
Notació científica.	X	X	X	X
Potències d'exponent sencer i radicals senzills.	X			
Potències d'exponent fraccionari.		X	X	X
Situació de nombres racionals (fraccions, decimals) en la recta real.	X			
Representació de nombres reals en la recta real. Interval.		X	X	X
Interés simple.		X	X	
Interés compost.				X
Contribució de la humanitat al desenvolupament del sentit numèric, referents femenins. Usos socials i científics dels cossos numèrics.	X	X	X	X
Tècniques cooperatives per a estimular el treball en equip relacionat amb els cossos numèrics.	X	X	X	X

SABERS BÀSICS	Segon curs	Tercer curs	Quart curs A	Quart curs B
2. OPERACIONS I LES SEUES PROPIETATS				
Operacions amb nombres naturals, enters i racionals.	X	X		
Operacions amb nombres irracionals.		X	X	X
Factors, múltiples i divisors. Descomposició d'un nombre natural en factors primers. Divisibilitat.	X			
Prioritat de les operacions. Utilització de les propietats de les operacions.	X	X	X	X

Transformació de nombres decimals en fraccions.	X	X	X	X
Estimació, càlcul, simplificació i interpretació d'expressions numèriques. Relacions inverses entre les operacions.	X	X	X	X
Potències de nombres naturals, enters, racionals.	X	X		
Potències de nombres irracionals.		X	X	X
Proporcionalitat. Proporcions i percentatges (equivalència, canvi percentual).	X	X	X	X
Reducció a la unitat. Augments i reduccions.		X	X	X
Estratègies de càlcul mental.	X	X	X	X
Concepte de logaritme decimal d'un nombre.				X
Flexibilitat en l'ús d'estratègies, tècniques o mètodes de resolució de situacions problemàtiques de tipus numèric.	X	X	X	X
Perseverança en l'aprenentatge dels aspectes associats al sentit numèric i de les operacions.	X	X	X	X

4.3. Bloc 2. Sentit algebraic

El sentit algebraic fa referència a la capacitat d'entendre i utilitzar representacions simbòliques per a explicar o resoldre determinades situacions com les associades a la modelització que requereixen superar el càlcul numèric.

L'ús d'este llenguatge estructurat i el domini de les operacions entre estructures simbòliques permet connectar amb la següent etapa educativa. Es fa necessari aprendre, articular i mobilitzar continguts com els que es detallen en la taula següent per a abordar situacions funcionals o bé la modelització de fenòmens físics i matemàtics susceptibles de predicció o generalització.

SABERS BÀSICS	Segon curs	Tercer curs	Quart curs A	Quart curs B
Traducció d'expressions del llenguatge ordinari a l'algebraic, i viceversa. Regles de formació de patrons i generalització.	X	X	X	X
Monomis i binomis. Operacions amb monomis i binomis.	X			

Monomis i binomis. Operacions amb monomis i binomis. Identitats notables.		X	X	X
Polinomis. Suma, resta i producte de polinomis.		X	X	X
Valor numèric. Arrels d'un polinomi.			X	X
Equacions de primer i segon grau.	X	X		
Equivalència entre expressions algebraiques.	X	X	X	X
Inequacions de primer grau. Sistemes d'inequacions lineals amb dos incògnites.			X	X
Sistemes d'equacions lineals amb dos incògnites.	X			
Sistemes d'equacions lineals amb dos incògnites. Interpretació geomètrica.		X	X	X
Factorització de polinomis, recerca i representació d'arrels.			X	X
Fraccions algebraiques.				X
Contribució de la humanitat al desenvolupament de l'àlgebra i les seues aplicacions, incorporant-hi la perspectiva de gènere. Valoració dels usos socials i científics del sentit algebraic.	X	X	X	X
Flexibilitat en l'ús de diverses estratègies, tècniques o mètodes de resolució de situacions problemàtiques susceptibles d'error en la interpretació.	X	X	X	X
Autonomia, tolerància a l'error, perseverança en l'aprenentatge d'aspectes associats al sentit algebraic.	X	X	X	X

4.4. Bloc 3. Sentit de la mesura i de l'estimació

El sentit de la mesura està associat a la capacitat de comprendre i comparar magnituds, les tècniques i estratègies de mesurament i càlcul, així com a l'estimació de resultats obtinguts triant les unitats apropiades.

En este bloc s'aprofundix en habilitats i estratègies que van del pla informal (ús d'unitats no estàndard, experimentació, etc.) al formal, i incorporen criteris de fiabilitat i precisió.

SABERS BÀSICS	Segon curs	Tercer curs	Quart curs A	Quart curs B
Estimació i anàlisi de mesures utilitzant unitats convencionals.	X	X		
Determinació de mesures amb l'elecció d'estratègies i d'instruments adequats.	X			
Analitzar la precisió i l'error aproximat en situacions de mesura.		X	X	X
Elecció de la unitat de mesura i escala apropiada per a descriure magnituds. Conversió entre unitats de mesura.	X	X	X	
Canvi de ferramentes, tècniques, estratègies o mètodes relacionats amb la mesura i l'estimació de magnituds.	X	X	X	X
Perseverança, iniciativa i flexibilitat en la resolució de situacions problemàtiques susceptibles d'errors o dificultats relacionats amb la mesura de magnituds.	X	X	X	X

4.5. Bloc 4. Sentit espacial i geometria

En esta etapa, este sentit està associat a la capacitat d'analitzar els elements i les propietats bàsiques de formes i figures, utilitzant el vocabulari adequat, i de fer raonaments, transformacions o càlculs matemàtics amb estos.

Estos continguts possibiliten acostar-se a altres disciplines com l'art i la tecnologia. Apreciar la bellesa de les expressions plàstiques posa de manifest la importància de desenvolupar la creativitat en l'àmbit científic.

Abordar este bloc de continguts permet que l'alumnat puga explorar, classificar, representar i descriure l'entorn físic des d'una perspectiva matemàtica formal, amb la possibilitat d'utilitzar ferramentes tecnològiques.

SABERS BÀSICS	Segon curs	Tercer curs	Quart curs A	Quart curs B
Figures planes. Elements bàsics de la geometria del pla.	X	X		
Classificació de les figures planes segons les seues propietats geomètriques.	X			
Proporcionalitat, semblança. Escales.	X	X		
Teorema de Tales.		X		
Angles en el sistema sexagesimal.	X			
Angles en el sistema sexagesimal i en radians. Relacions bàsiques entre si.		X	X	X
Translacions, girs i simetries.		X	X	X
Teorema de Pitàgores. Aplicacions.	X	X	X	X
Elements notables del triangle.		X	X	X
Circumferència, cercle, arcs i sectors circulars.	X	X		
Reconeixement, descripció i classificació de sòlids: prismes rectes, piràmides, cilindres i cons.	X			
Càlcul de superfícies i volums de sòlids (prismes, piràmides, cilindres i cons).		X	X	
Esfera. Coordenades geogràfiques i fusos horaris. Longitud i latitud d'un punt.			X	X
Iniciació a la geometria analítica en el pla. Paral·lisme i perpendicularitat. Posicions relatives de la recta en el pla.			X	X

Programes informàtics de geometria dinàmica. Construcció de figures o llocs geomètrics, exploració de propietats.	X	X	X	X
Relacions mètriques en els triangles i raons trigonomètriques.			X	X
Iniciació a la geometria analítica en el pla. Coordenades. Vectors.			X	X
Geometria en el context real (art, ciència, enginyeria, vida diària). Contribució de la humanitat al desenvolupament de la geometria i les seues aplicacions, incorporant-hi la perspectiva de gènere.	X	X	X	X
Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, representacions o tècniques geomètriques.	X	X	X	X

4.6. Bloc 5. Relacions i funcions

Els continguts associats a les relacions i funcions, juntament amb els de l'àlgebra, aporten les eines per a la modelització de situacions matemàtiques o del món real amb expressions simbòliques, un llenguatge estructurat i regles lògiques per als diferents procediments o suports tecnològics.

SABERS BÀSICS	Segon curs	Tercer curs	Quart curs A	Quart curs B
Variable. Variació i relació entre variables.	X	X	X	
Funcions lineals. Diferents representacions: expressió algebraica, taula de valors i gràfica.	X	X	X	X
Funcions no lineals. Diferents representacions: expressió algebraica, taula de valors i gràfica.		X	X	X
Identificació de l'equació de la recta. Interpretació del pendent i dels punts de tall amb els eixos.		X		

Anàlisi i interpretació de funcions no lineals a partir de la seua gràfica.		X	X	X
Relació entre una funció i la seua inversa.				X
Programes informàtics de geometria dinàmica i iniciació a les calculadores gràfiques.	X	X	X	X
Resolució de problemes i modelització per mitjà de l'estudi de funcions i les seues propietats.			X	X
Contribució de la humanitat al desenvolupament de l'anàlisi i de les seues aplicacions, incorporant-hi la perspectiva de gènere. Valoració dels usos socials i científics de l'anàlisi matemàtica.	X	X	X	X
Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o mètodes associats a les relacions i a les funcions.	X	X	X	X

4.7. Bloc 6. Incertesa i probabilitat

El sentit de la incertesa i probabilitat implica la capacitat d'entendre les situacions o fenòmens de naturalesa estocàstica i la probabilitat com a mesura de la incertesa, així com de fer estimacions i transmetre resultats de manera comprensible amb el vocabulari, les ferramentes i les estratègies més apropiades en cada cas.

El bloc d'Incertesa i probabilitat inclou continguts com les tècniques de recompte i l'experimentació relacionades amb l'aproximació freqüentista. També resulten crucials l'estudi de casos i la regla de Laplace, l'ús de taules i diagrames per a desenvolupar les diferents estratègies que faciliten la comprensió i la presa de decisions a l'hora de resoldre problemes de context real.

SABERS BÀSICS	Segon curs	Tercer curs	Quart curs A	Quart curs B
Espai mostral en experiments aleatoris simples: identificació i determinació.	X	X	X	

Ús de taules de contingència i diagrames d'arbre per a obtenir l'espai mostral en experiments compostos.		X	X	X
Càlcul de probabilitats amb la regla de Laplace en situacions d'equiprobabilitat, en experiments simples.	X			
Càlcul de probabilitats mitjançant la regla de Laplace en experiments compostos.		X	X	X
Estimació de la probabilitat d'un succés en situacions que no permeten usar la regla de Laplace: experimentació i llei dels grans nombres.		X	X	X
Assignació de probabilitat mitjançant l'experimentació.	X			
Succés contrari, succés segur i succés impossible.	X			
Successos compatibles i incompatibles.		X	X	X
Unió i intersecció de successos: concepte i propietats.			X	X
Propietats de la probabilitat.			X	X
Probabilitat condicionada: concepte, càlcul i interpretació. Successos dependents i independents.			X	X
Introducció a les tècniques de recompte	X			
Tècniques de recompte: regla de la suma i del producte. Aplicació al càlcul de probabilitats.		X	X	X
Introducció a la combinatòria: variacions, permutacions i combinacions. Aplicació al càlcul de probabilitats.				X

Ús del càlcul de probabilitats en contextos no lúdics: estimació de riscos i presa de decisions.		X		X
Contribució de la humanitat al desenvolupament de la probabilitat i de les seues aplicacions, incorporant-hi la perspectiva de gènere. Utilitat social i científica de la probabilitat.	X	X	X	X
Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o mètodes probabilístics. Acceptació dels errors d'interpretació.	X	X	X	X

4.8. Bloc 7. Anàlisi de dades i estadística

Este bloc, juntament amb el d'Incertesa i probabilitat, permet, d'una banda, comprendre la informació que transmeten els diferents mitjans de comunicació, incloent-hi les xarxes socials i, d'una altra, analitzar-la i utilitzar-la de manera crítica, precisa i objectiva.

Té molta rellevància la transcripció al llenguatge gràfic i al simbòlic propis de l'estadística de problemes, el càlcul de les principals mesures de centralització i dispersió, a més de l'elaboració i interpretació de diagrames de barres, histogrames, etc. que faciliten una anàlisi i ús crític de la informació, al mateix temps que permeten centrar l'aprenentatge en la resolució de problemes.

SABERS BÀSICS	Se- gon curs	Ter- cer curs	Quart curs A	Quart curs B
Concepte de variable estadística (qualitativa, quantitativa discreta i quantitativa contínua). Característiques i representació.	X	X	X	X
Disseny i fases d'un estudi estadístic. Formulació de preguntes. Població, mostra i mostres representatives.	X	X	X	X
Recollida, organització, interpretació i comparació de dades en taules de freqüència i gràfiques de diversos tipus, amb TIC i sense.	X			
Recollida, organització, interpretació i comparació de dades en taules de freqüència, taules de contingència i gràfics, utilitzant els fulls de càlcul.		X	X	X

Càlcul i interpretació de les principals mesures de centralització (moda, mediana i mitjana) amb suport tecnològic i sense.	X	X		
Càlcul i interpretació de les principals mesures de dispersió (rang, desviació mitjana, desviació típica i variància).		X	X	X
Estudi de la variabilitat de les mostres d'una població.	X	X		
Comparació de mostres d'una o dos variables, a partir de les mesures de centralització i dispersió. Coeficient de variació.				X
Ús de ferramentes tecnològiques per a fer diversos ajustos per mitjà de la regressió i interpretació d'este ajust. Correlació de variables.				X
Comparació de distribucions mitjançant els paràmetres de centralització i dispersió.				X
Diagrames de dispersió. Introducció a la correlació.				X
Contribució de la humanitat al desenvolupament de l'estadística i de les seues aplicacions, incorporant-hi la perspectiva de gènere. Utilitat social i científica de l'estadística i de la gestió de dades.	X	X	X	X
Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o mètodes estadístics.	X	X	X	X
Interpretació de dades i estudis estadístics. Anàlisi i acceptació de l'error.			X	X

4.9. Bloc 8. Pensament computacional

El pensament computacional permet desenvolupar tècniques i estratègies per a obtenir solucions eficients amb seqüències d'ordes. Este sentit matemàtic, en esta etapa s'aplica en la identificació de regularitats, successions, sèries o seqüències d'instruccions, de manera que es desenvolupa la creació d'algoritmes o l'exploració de diferents opcions i estratègies davant d'una situació determinada.

Convé destacar en este sentit la importància de l'ús de les TIC i la programació amb blocs, en la qual es posen de manifest habilitats associades al reconeixement, ús de patrons per al disseny i anàlisi de solucions més complexes.

SABERS BÀSICS	Se- gon	Ter- cer curs	Quart curs A	Quart curs B
Identificació i establiment de regularitats, i predicció de termes en seqüències, successions, sèries i processos numèrics.		X	X	X
Sistematització de processos matemàtics per mitjà de seqüències d'instruccions.	X	X	X	X
Reconeixement de patrons per a generalitzar i automatitzar processos repetitius o d'algoritmes.	X	X	X	X
Disseny i programació d'algoritmes, entesos com a patrons de resolució de problemes, amb ferramentes TIC o sense.		X	X	X
Recerca i anàlisi d'estratègies en jocs abstractes o problemes sense informació oculta ni presència d'atzar.	X	X	X	X
Contribució de la humanitat al desenvolupament del pensament computacional i les seues aplicacions. Importància en el desenvolupament matemàtic. Referents femenins.	X	X	X	X
Autonomia, tolerància davant de l'error associat al pensament computacional. Millores a través de l'assaig i error.	X	X	X	X
Perseverança i flexibilitat en el canvi d'estratègies, tècniques o algoritmes computacionals.	X	X	X	X

5. Situacions d'aprenentatge de l'àrea de matemàtiques

Les situacions d'aprenentatge connecten amb els principals reptes del segle XXI i integren tots els elements que constitueixen el procés d'ensenyament i aprenentatge competencial.

La seua finalitat és promoure l'adquisició i el desenvolupament de les competències específiques necessàries per a afrontar els principals desafiaments del segle XXI. Plantegen tasques complexes en les quals l'alumnat desplega un conjunt de competències i mobilitza els aprenentatges que exigix abordar-les. La capacitat d'actuació de l'alumnat a l'hora d'enfrontar-se a una situació d'aprenentatge requereix, en efecte, mobilitzar tota mena de sabers implicats en les competències específiques: conceptes, procediments i actituds i valors.

En el cas de les matemàtiques, les situacions d'aprenentatge han de proposar un problema real o potencial en el qual les tasques que s'han de fer impliquen les capacitats i les actuacions esmentades en les competències específiques: resoldre problemes; raonar matemàticament i establir connexions; modelitzar i aplicar a la realitat les ferramentes matemàtiques; implementar algoritmes i mètodes del pensament computacional; saber usar el simbolisme matemàtic i les seues representacions; comunicar amb llenguatge matemàtic i sobre les matemàtiques.

Alguns criteris per a dissenyar situacions d'aprenentatge des d'esta perspectiva són els següents:

- a) Les situacions d'aprenentatge han de plantejar una problemàtica que es corresponga amb una situació real i complexa que servisca per a desenvolupar més d'una competència.
- b) El disseny de situacions d'aprenentatge específiques en l'àrea de matemàtiques ha d'involucrar conceptes, procediments i actituds vinculats amb els sentits matemàtics: sentit algebraic, sentit espacial, sentit de la mesura, sentit numèric i sentit de l'estadística i la probabilitat.
- c) Les situacions d'aprenentatge, en la mesura que siga possible, han de ser obertes i poder graduar-se. És a dir, han de ser prou flexibles, complexes i rellevants per a controlar el grau d'accessibilitat i aprofundiment que permeta usar-les de manera adaptada als diferents nivells de l'alumnat.
- d) Les situacions d'aprenentatge han de dissenyar-se per a incitar a la reflexió, promoure la competència clau d'aprendre i aprendre i desenvolupar un enfocament crític respecte dels grans reptes del nostre segle.
- e) Les situacions d'aprenentatge han de permetre un tractament interdisciplinari i connectar amb altres experiències d'aprenentatge matemàtic fora de l'escola, així com establir connexions amb els diferents temes d'interés encaminats a l'abordatge dels principals reptes del segle XXI.
- f) El disseny de les situacions d'aprenentatge ha de permetre que siguen abordades tant de manera individual com grupal, a més d'incorporar un enfocament inclusiu i tècniques de treball cooperatiu o col·laboratiu.
- g) El disseny de les situacions d'aprenentatge haurà d'incloure enunciats formulats de manera directa (es demana a l'alumnat la resposta a una qüestió) i indirecta (l'alumnat ha de definir, a partir d'un text, quina és la pregunta i marcar-se uns objectius). A més, s'han de dissenyar situacions en les quals es conega tota la informació necessària per a resoldre-les, però també d'altres en les quals faça falta completar informació absent o discriminar la informació rellevant de la supèrflua.
- h) El disseny de les situacions d'aprenentatge ha de preveure formats variats: enunciats verbals amb il·lustracions de suport o sense, enunciats amb incorporació de diferents fonts d'informació i enunciats que exigisquen interpretar taules o gràfics.

6. Criteris d'avaluació

Competència 1. Resolució de problemes

2n ESO	3r ESO	4t ESO
1.1. Comprendre l'enunciat de problemes de l'àmbit social, interpretar la situació plantejada, organitzar les dades i establir relacions entre estes.	1.1. Extraure la informació necessària de l'enunciat de problemes de l'àmbit social o d'iniciació a l'àmbit professional i científic, i estructurar el procés de resolució en diferents etapes.	1.1. Aplicar diferents estratègies per a resoldre problemes de l'àmbit social o d'iniciació a l'àmbit professional i científic i triar la més adequada segons criteris d'eficiència i/o senzillesa.
1.2. Estructurar el procés de resolució d'un problema en una o més etapes, i desenvolupar una estratègia que mobilitze les ferramentes i els sabers bàsics necessaris per a obtenir una solució.	1.2. Resoldre problemes senzills de l'àmbit social o d'iniciació als àmbits professional i científic i mobilitzar de manera adequada i justificada els conceptes i procediments necessaris.	1.2. Analitzar críticament els procediments de resolució seguits i aprendre dels errors comesos, a més d'incorporar alternatives plantejades pels companys i companyes i proposar millores.
1.3. Revisar el procés de resolució per a avaluar la correcció de la solució obtinguda i interpretar-la, i considerar si és adequada per a la situació plantejada pel problema.	1.3. Comparar la solució obtinguda amb la dels companys i companyes i valorar si fa falta una revisió o rectificació del procés de resolució seguit.	1.3. Comparar la solució obtinguda amb la solució esperada d'un problema, o amb la trobada en fonts d'informació, i valorar si fa falta una revisió o rectificació del procés de resolució seguit.
1.4. Connectar els problemes resolts amb altres problemes similars, i trobar característiques que permeten reformular o plantejar problemes nous.	1.4. Generalitzar la resolució d'alguns problemes senzills per a solucionar problemes similars o de més complexos.	1.4. Generalitzar el procés de resolució d'un problema donat i transferir-lo a altres situacions i contextos matemàticament equivalents o de més complexitat.

Competència 2. Raonament i connexions

2n ESO	3r ESO	4t ESO
2.1. Reconéixer i analitzar patrons o regularitats, i justificar els passos per a construir o desenvolupar conceptes i/o procediments matemàtics.	2.1. Usar contraexemples per a refutar conjetures de naturalesa matemàtica.	2.1. Formular conjetures sobre propietats o relacions matemàtiques i reconéixer patrons o desenvolupar una cadena de procediments matemàtics per a explorar si són vàlides.
2.2. Formular i validar conjetures senzilles de manera guiada analitzant regularitats, propietats i relacions.	2.2. Validar informalment algunes conjetures sobre propietats o relacions matemàtiques adequades al nivell maduratiu, cognitiu i evolutiu de l'alumnat, a partir de casos particulars.	2.2. Justificar els passos d'una argumentació o procediment matemàtic i generalitzar alguns arguments per a fer demostracions senzilles.
2.3. Comparar conceptes i procediments matemàtics explorant variants i casos, i modificant condicions.	2.3. Connectar diferents conceptes i procediments matemàtics adequats al nivell maduratiu, cognitiu i evolutiu de l'alumnat, i argumentar el raonament emprat.	2.3. Comparar i connectar diferents conceptes i procediments matemàtics, i argumentar les equivalències i diferències en el raonament emprat.

Competència 3. Modelització

2n ESO	3r ESO	4t ESO
3.1. Analitzar, mesurar i estructurar situacions o fenòmens reals, i identificar els aspectes que poden ser matematitzats per a construir models matemàtics concrets o alguns models generals senzills amb	3.1. Establir connexions entre els sabers propis de les matemàtiques i els d'altres disciplines i fer servir procediments d'indagació com la identificació, la mesura i la classificació.	3.1. Establir connexions bidireccionals entre les matemàtiques i altres disciplines i usar procediments d'indagació com la identificació, la inferència, la mesura i la classificació.

ferramentes algebraiques bàsiques.		
3.2. Treballar matemàticament sobre un model concret, o sobre un de general (manipulant expressions algebraiques bàsiques), per a obtenir solucions que permeten descriure, interpretar i traure conclusions sobre una situació real.	3.2. Seleccionar informació rellevant, identificar conceptes matemàtics, patrons i regularitats en situacions o fenòmens reals i, a partir d'estos, construir models matemàtics concrets i alguns de generals, tot utilitzant ferramentes algebraiques i funcionals bàsiques.	3.2. Construir models matemàtics generals de nivell bàsic, amb ferramentes algebraiques i funcionals, que representen diferents situacions i fenòmens reals, per a interpretar-los, analitzar-los i fer prediccions.
3.3. Validar la solució obtinguda a partir d'un model matemàtic, i contrastar-la amb la situació real per a detectar possibles errors o identificar canvis en el model que puguin millorar el resultat.	3.3. Analitzar, interpretar i fer prediccions sobre situacions o fenòmens reals a partir del desenvolupament i tractament d'un model matemàtic.	3.3. Comparar i valorar diferents models matemàtics, de manera bàsica, que descriuen una situació o fenomen real.
3.4. Identificar connexions coherents entre les matemàtiques i altres matèries resolent problemes contextualitzats i/o emprant procediments d'experimentació.	3.4. Comparar i valorar diferents models matemàtics que descriuen una situació o fenomen real.	3.4. Construir models matemàtics nous per a descriure fenòmens reals a partir de la transformació d'altres models coneguts, i adaptar la seua estructura a la situació plantejada.

Competència 4. Pensament computacional

2n ESO	3r ESO	4t ESO
4.1. Conèixer aspectes bàsics de programes de geometria dinàmica i de càlcul simbòlic.	4.1. Conèixer aspectes bàsics del full de càlcul i de programes de càlcul simbòlic.	4.1. Dissenyar i implementar algoritmes amb el full de càlcul i programes de càlcul simbòlic.

4.2. Reproduir i dissenyar algoritmes senzills mitjançant ferramentes tecnològiques bàsiques i programació per blocs per a resoldre situacions problemàtiques de l'àmbit social.	4.2. Reproduir i dissenyar algoritmes senzills amb programació per blocs per a resoldre situacions problemàtiques de l'àmbit social o d'iniciació als àmbits professional i científic.	4.2. Reproduir i dissenyar algoritmes mitjançant programació per blocs per a resoldre situacions problemàtiques.
4.3. Reconèixer patrons, organitzar dades i descompondre un problema en parts més simples per a abordar-lo amb un algoritme o procés computacional.	4.3. Resoldre situacions problemàtiques descomponent i estructurant les seues parts per mitjà d'algoritmes.	4.3. Resoldre situacions problemàtiques d'una certa complexitat descomponent i estructurant les seues parts per mitjà d'algoritmes i analitzar les diferents opcions que es plantegen.
4.4. Analitzar i interpretar situacions problemàtiques per mitjà de la modificació d'un algoritme per a simular diferents alternatives o possibilitats.	4.4. Analitzar situacions d'un cert nivell de complexitat en jocs de lògica o de tauler abstractes: estudiar les alternatives per a prendre la decisió més adequada o determinar l'estratègia guanyadora (si n'hi ha alguna).	4.4. Analitzar situacions complexes en jocs de lògica o de tauler abstractes, desenvolupar un mètode sistemàtic i creatiu per a prendre la decisió més adequada o determinar l'estratègia guanyadora (si n'hi ha alguna).
		4.5 Prendre decisions adequades en situacions de repte, adequades al nivell maduratiu, cognitiu i evolutiu de l'alumnat, amb l'anàlisi lògica i la implementació d'estratègies algorítmiques.

Competència 5. Representacions

2n ESO	3r ESO	4t ESO
5.1. Expressar contingut matemàtic fent ús de representacions iconicomaniulatives, numèriques,	5.1. Manejar les representacions iconicomaniulatives, numèriques, simbólicoalgebraiques,	5.1. Saber usar amb precisió les representacions iconicomaniulatives, numèriques, simbólicoalgebraiques,

simbolicoalgebriques, tabulars, geomètriques i gràfiques.	tabulars, funcionals, geomètriques i gràfiques d'objectes matemàtics respectant les regles que les regixen.	tabulars, funcionals, geomètriques i gràfiques d'objectes matemàtics.
5.2. Identificar semblances i diferències entre representacions iconicomaniulatives, numèriques, simbolicoalgebriques, tabulars, geomètriques i gràfiques d'objectes matemàtics.	5.2. Fer conversions, almenys en una direcció, entre les representacions iconicomaniulatives, numèriques, simbolicoalgebriques, tabulars, funcionals, geomètriques i gràfiques d'objectes matemàtics.	5.2. Fer conversions bidireccionals entre les representacions iconicomaniulatives, numèriques, simbolicoalgebriques, tabulars, funcionals, geomètriques i gràfiques d'objectes matemàtics.
5.3. Seleccionar el simbolisme adequat per a descriure contingut matemàtic senzill corresponent a situacions de l'àmbit social.	5.3. Seleccionar el simbolisme adequat per a descriure matemàticament situacions corresponents a l'àmbit social.	5.3. Seleccionar el simbolisme matemàtic adequat per a descriure matemàticament situacions corresponents a l'àmbit social i d'iniciació als àmbits professional i científic.

Competència 6. Comunicació

2n ESO	3r ESO	4t ESO
6.1. Identificar llenguatge matemàtic present en situacions de l'àmbit social pròximes a l'alumnat.	6.1. Interpretar correctament missatges orals i escrits relatius a l'àmbit social que incloguen informacions amb contingut matemàtic.	6.1. Comunicar idees matemàtiques utilitzant el nivell de llenguatge formal adequat a la situació madurativa, cognitiva i evolutiva de l'alumnat.
6.2. Utilitzar vocabulari matemàtic específic bàsic per a comunicar idees matemàtiques relatives a situacions problemàtiques de l'àmbit social.	6.2. Comunicar idees matemàtiques mentre s'introdueixen aspectes bàsics del llenguatge formal.	6.2. Explicar i donar significat matemàtic a informació relativa a situacions problemàtiques de l'àmbit social o d'iniciació a àmbits professional i científic.

6.3. Explicar idees i processos matemàtics utilitzats en la resolució d'un problema, així com dels resultats obtinguts.	6.3. Explicar i donar significat matemàtic a resultats provinents de situacions problemàtiques de l'àmbit social.	6.3. Argumentar i debatre sobre situacions rellevants amb claredat i solidesa secundant-se en el llenguatge matemàtic.
6.4. Incorporar llenguatge matemàtic per a reforçar l'argumentació durant una discussió, un debat o un intercanvi d'idees.	6.4. Utilitzar el llenguatge matemàtic per a argumentar i defensar els raonaments propis en situacions d'intercanvi comunicatiu relatives a l'àmbit social.	

Competència 7. Rellevància social, cultural i científica

2n ESO	3r ESO	4t ESO
7.1. Reconéixer contingut matemàtic elemental de caràcter numèric, espacial o geomètric present en situacions rellevants per a l'alumnat.	7.1. Reconéixer contingut matemàtic elemental de caràcter numèric, espacial o geomètric present en manifestacions artístiques i culturals.	7.1. Reconéixer el contingut matemàtic de caràcter numèric, espacial, geomètric, algebraic o funcional present en l'art, l'enginyeria i l'organització econòmica i social.
7.2. Valorar la importància de les matemàtiques en el vessant instrumental com a eina per a afavorir el desenvolupament.	7.2. Valorar la importància del desenvolupament de les matemàtiques com a eina per a l'avanç social i cultural de la humanitat.	7.2. Valorar la importància del desenvolupament de les matemàtiques com a motor de l'avanç científic i tecnològic, i com a mitjà per a afrontar els desafiaments principals del segle XXI.
7.3. Reconéixer el potencial de les matemàtiques per a resoldre problemes quotidians de l'entorn de l'alumnat.	7.3. Valorar les matemàtiques com a vehicle per a la resolució de problemes quotidians de l'àmbit social i cultural.	7.3. Valorar els aspectes històrics més rellevants de les matemàtiques i la relació que tenen amb la història de la humanitat.

	7.4. Apreciar el caràcter universal de les matemàtiques, per la seua versatilitat, el seu llenguatge propi i la seua funcionalitat.	7.4. Reconéixer el caràcter universal de les matemàtiques i la importància clau que tenen en la comprensió de l'univers.
--	---	--

Competència 8. Gestió de les emocions i de les actituds

2n ESO	3r ESO	4t ESO
8.1. Reconéixer les emocions pròpies quan s'aborden reptes matemàtics nous amb l'expressió d'una actitud positiva per a enfrontar-se a estos.	8.1. Gestionar les emocions, les actituds i els processos cognitius implicats a l'hora d'enfrontar-se a situacions d'aprenentatge complexes relacionades amb les matemàtiques.	8.1. Identificar els factors rellevants en la comprensió i l'aprenentatge dels processos matemàtics, i prendre l'actitud adequada per a la superació i la millora personal.
8.2. Valorar la capacitat pròpia, participant i contribuint respectuosament en el treball en equip per a construir coneixement matemàtic.	8.2. Desenvolupar creences favorables cap a les matemàtiques i cap a les capacitats pròpies en el quefer matemàtic, tant de caràcter individual com en el treball col·laboratiu.	8.2. Desenvolupar el pensament crític i creatiu en una varietat de situacions a partir del treball matemàtic, tant individual com en equip.
8.3. Valorar l'error com una oportunitat d'aprenentatge, acceptant el bloqueig en la resolució de problemes i assumint la iniciativa de superar-lo, tant en el treball individual com en el d'equip.	8.3. Transformar els errors en oportunitats d'aprenentatge i trobar vies per a evitar el bloqueig en situacions problemàtiques i del treball matemàtic, així com en la gestió del treball en equip.	8.3. Reforçar l'autoestima i millorar l'autoconcepte a través de la resolució de situacions problemàtiques i d'aprenentatge que involucren destreses i procediments matemàtics.

16. Es modifica el currículum de la matèria Música de l'annex III en les versions en castellà i en valencià, que queda redactat com segueix:

ESBORRANY

MÚSICA

1. Presentació

La música és present en la vida de les persones des dels orígens i ens identifica com a éssers individuals, socials i culturals.

L'art musical és un tret identificatiu de qualsevol societat i és part fonamental de la cultura; per esta raó està en l'educació des de la infància. A més, la música és un mitjà d'expressió d'idees, pensaments i emocions que contribuïx al desenvolupament cognitiu, emocional i psicomotor de l'ésser humà.

Des del punt de vista educatiu, la matèria de Música permet assolir els objectius de l'educació bàsica, afavorint que l'alumnat adquireisca les competències que li permeten desenvolupar el sentit de responsabilitat per a adoptar hàbits de vida saludable; planificar un projecte de vida personal; establir una actitud activa cap a la protecció del medi ambient; exercir un juí crític, ètic i estètic respecte a l'ús de noves tecnologies, i fer seus els valors democràtics participant de manera activa i adoptant una cultura de respecte cap a la diversitat.

La Música en l'Educació Secundària Obligatoria contribuirà al perfil d'eixida de l'alumnat mitjançant el treball de les capacitats, que li permeten el desenvolupament de les competències clau en relació amb els principals desafiaments i reptes del segle XXI. Dins de les competències clau, es promou l'ús del mètode científic, l'esperit emprenedor, la iniciativa personal, social i d'aprendre a aprendre, la destresa digital i la competència ciutadana, i es fomenta sempre la correcta expressió i correcció oral i escrita. El treball de totes estes de manera interrelacionada, juntament amb el foment de la competència de consciència i expressió culturals, afavorix que l'alumnat siga competent en matèria musical.

Des dels principis educatius actuals, cal oferir una educació de qualitat a tota la ciutadania sota el binomi d'excel·lència i d'equitat en tots els nivells del sistema educatiu. La música ha de contribuir a desenvolupar les competències clau per a fomentar les destreses artístiques i musicals, ja que permet l'adquisició i el desenvolupament de les capacitats necessàries per a obtenir un perfil d'eixida propi de l'ensenyament secundari, on l'alumnat estarà capacitat per a percebre i analitzar, així com interpretar i crear obres de diferents manifestacions culturals i artístiques des del respecte a un mateix, a la salut, als hàbits personals i socials i, sobretot, fomentant la creativitat com a ferramenta fonamental per a expressar-se i comprendre els llenguatges artístics i musicals des d'una perspectiva coeducativa, inclusiva i seguint les directrius del Disseny Universal per a l'Aprenentatge (DUA).

L'aprenentatge de la música en l'Educació Secundària Obligatoria partix de l'àrea d'Educació Artística en l'Educació Primària que, en la nostra comunitat, es desdobla en les àrees de Música i Dansa, d'una banda, i Educació Plàstica i Visual, d'una altra. La matèria de Música en Secundària Obligatoria es podrà ampliar en estudis relacionats amb el món de les arts o el Batxillerat.

En este document, es presenten els diferents apartats que conformen el currículum de la matèria de Música: competències específiques, connexions de la matèria, sabers bàsics, situacions d'aprenentatge i criteris d'avaluació.

En primer lloc, les cinc competències específiques de la matèria de Música definixen els aprenentatges que l'alumnat ha d'adquirir quan finalitze l'etapa secundària. Estes cinc competències estan relacionades, en major o menor mesura, amb cadascun dels blocs de sabers, que

seleccionen, al mateix temps, els continguts bàsics sense els quals no seria possible desenvolupar-les.

En el document, s'inclou un apartat de connexions que fa referència a les relacions de cadascuna d'estes cinc competències amb la resta de la matèria i d'altres de l'etapa i, al mateix temps, amb les competències clau, que són les que s'han d'adquirir per al ple desenvolupament personal, social i professional de l'alumnat.

Els sabers bàsics, que s'inclouen en l'apartat següent, són el grup de coneixements per al conjunt de les competències de la matèria o els coneixements que tot l'alumnat ha d'adquirir al final de l'etapa secundària. S'ha estructurat l'àrea en dos blocs interrelacionats que s'han de treballar de manera integrada amb els corresponents subblocs. El primer, Percepció i anàlisi, pretén aprofundir en els contextos musicals i culturals, així com els elements del so i l'estructura musical que conformen el llenguatge musical. En el segon bloc, Interpretació i creació, s'aborda el fenomen musical en el vessant més vivencial mitjançant la improvisació, la interpretació i la creació amb la finalitat de fomentar l'expressió vocal, instrumental i corporal, i la realització de projectes artístics i multidisciplinaris, fomentant l'ús de les noves tecnologies.

En les situacions d'aprenentatge, es presenten un conjunt de principis que orienten com organitzar activitats articulades perquè l'alumnat pugui assolir certes finalitats o propòsits educatius en la matèria de Música.

Finalment, l'apartat referent als criteris d'avaluació estableix el grau d'aprenentatge que s'espera que haja assolit l'alumnat en les diferents competències específiques. Cada competència comporta diferents criteris d'avaluació, en els quals es diferencia el nivell d'assoliment de cadascun dels cursos en els quals s'impartix. Els criteris d'avaluació estan definits, per una banda, per a primer i segon curs, i per l'altra, per a tercer curs. En el cas de primer i segon, estos criteris estaran presents durant els dos cursos, i quedaran assolits en finalitzar el segon curs.

2. Competències específiques

2.1. Competència específica 1

Analitzar propostes musicals, corporals i multidisciplinàries de diferents èpoques i estils per mitjà de la percepció activa, relacionant els elements estructurals i tècnics, amb sentit crític i valorant la diversitat cultural que representen.

2.1.1. Descripció de la competència

En la formació d'una ciutadania crítica, sensible i respectuosa davant de la diversitat cultural, resulta fonamental la identificació i l'anàlisi dels elements que configuren les propostes musicals, corporals i multidisciplinàries a partir de la percepció i l'apreciació com a impulsors del desenvolupament personal. En el procés de percepció activa, tenen un paper important l'atenció i la memòria. Esta capacitat suposa un mitjà adequat per a reconèixer i relacionar els elements estructurals i tècnics de propostes de diferents autors o autores, èpoques i estils, a través de canals diferents, propiciant la trobada amb contextos diversos en què es du a terme esta experiència: context físic (aula, auditoris o teatres, entre altres) i/o virtual.

L'acostament a les produccions a partir dels elements musicals és present al llarg de l'Educació Primària. En l'etapa de secundària s'incidirà en la capacitat de relacionar estes propostes amb altres de cultures, èpoques i estils diferents, inclosos els referents més pròxims geogràficament i temporalment, en estreta relació amb els estils musicals escoltats en la quotidianitat individual.

Per a desenvolupar un aprenentatge gradual i durador, l'alumnat ha d'anar relacionant els sabers i la cultura musical adquirida amb les propostes noves. A partir d'este aprenentatge

significatiu, estarà en disposició de fer connexions amb altres formes culturals mitjançant l'anàlisi crítica, oral i escrita, utilitzant una terminologia musical correcta, amb la possibilitat de basar-se en mitjans visuals i/o audiovisuals, i reconeixent i respectant la diversitat que les genera.

Este coneixement proporciona una base sòlida per a descobrir i valorar les diverses manifestacions des de l'antiguitat fins als nostres dies, així com les institucions culturals que les produeixen i protegeixen.

D'altra banda, el paper de la dona en el context històric i musical afavorix un acostament a la perspectiva de gènere, que permet identificar els mites, els estereotips i els diferents rols, transmesos a través de la música i la dansa en les diferents professions que hi intervenen.

Respecte de l'aprenentatge adquirit per l'alumnat de primer curs, hauria de conèixer l'oïda i el procés d'escolta, valorar el so i el silenci, i ser conscient de la importància de realitzar processos d'escolta activa per analitzar les diferents propostes musicals. A més, l'alumnat hauria de ser introduït en els elements estructurals i tècnics des del context de la música que els envolta.

Quan finalitze el segon curs, l'alumnat hauria de poder identificar els elements estructurals i tècnics referits a les característiques fonamentals que definixen els diferents gèneres i estils pel que fa a la forma, la instrumentació, el tipus de veus i el tipus d'agrupacions, així com la percepció d'elements en propostes multidisciplinàries. És convenient fer un acostament a contextos culturals diversos amb l'objectiu d'anar incorporant propostes musicals i dansístiques representatives del patrimoni.

Quan finalitze el tercer curs, l'alumnat hauria de ser capaç d'analitzar i relacionar els elements estructurals i tècnics d'èpoques i estils diferents, argumentant juís crítics a partir dels coneixements adquirits i amb una terminologia adequada, amb la participació en tertúlies i debats, mostrant interès i respecte mitjançant una actitud atenta, positiva i amb respecte per la diversitat. El grau de maduresa li hauria de permetre fer els processos de percepció activa de manera autònoma, individual i grupal, utilitzant recursos digitals i TIC.

2.2. Competència específica 2

Relacionar els elements, les característiques i les representacions gràfiques del so, els instruments i la veu a partir de l'anàlisi auditiva i visual amb el plantejament de solucions a les agressions acústiques de l'entorn.

2.2.1. Descripció de la competència 2

L'entorn que envolta l'alumnat és un espai que possibilita la percepció, el reconeixement i l'anàlisi de diferents estímuls visuals i sonors. El plantejament en l'Educació Secundària permet una aproximació més analítica que en etapes anteriors, amb el propòsit de poder reconèixer i utilitzar les qualitats del so de manera individual i en el seu conjunt. D'esta manera, a partir de la percepció i l'anàlisi dels elements del so referits a l'altura, la duració, la intensitat i el timbre, l'alumnat hauria de conèixer i utilitzar, de manera combinada, la representació gràfica i els elements bàsics que conformen la música, amb la generació d'un context que permeta l'experimentació i la creació sonora.

Per al reconeixement i l'anàlisi d'estos elements, resulta especialment interessant el suport de representacions gràfiques convencionals i no convencionals: musicogrames o partitures gràfiques, entre altres. També es procedirà a la identificació de les veus i els instruments en diferents contextos, com a punt de partida per a analitzar-los visualment i auditivament, a una classificació posterior, així com a la valoració dels instruments no convencionals des d'una perspectiva de desenvolupament sostenible.

Este procés de percepció activa de les qualitats del so possibilitarà la base per a la identificació de possibles agressions acústiques. Davant d'un ús indiscriminat del so, l'alumnat hauria d'adquirir els hàbits de percepció reflexiva de l'entorn sonor propi i proposar alternatives a la contaminació acústica des d'un consum responsable amb la finalitat d'aconseguir una vida saludable.

Quan finalitze el primer curs, l'alumnat hauria de ser capaç de definir les qualitats del so, conèixer les seues representacions gràfiques i les seues unitats de mesura. Al mateix temps hauria de valorar la importància del so i el silenci, i ser conscient de les possibles agressions acústiques de l'entorn.

Quan finalitze el segon curs, l'alumnat hauria de ser capaç de percebre i analitzar, visualment i auditivament, les qualitats del so, així com els elements sonors amb el suport del llenguatge musical convencional i altres llenguatges artístics, i descriure les seues característiques i funcions, utilitzant una terminologia adequada.

Quan finalitze el tercer curs, l'alumnat hauria de ser capaç de percebre, de manera simultània, i utilitzar, de manera combinada, les qualitats del so en relació amb diferents representacions gràfiques. Al mateix temps, hauria de mostrar la capacitat per a argumentar sobre els processos de percepció i proposar alternatives a les agressions acústiques, utilitzant terminologia específica.

2.3. Competència específica 3

Construir propostes musicals basades en la interpretació, la improvisació i l'experimentació a partir de les possibilitats expressives i comunicatives del so, el cos i els mitjans digitals mitjançant processos individuals i col·lectius.

2.3.1. Descripció de la competència

Amb esta competència, es pretén fomentar l'expressió musical i dansística, on la interpretació de diferents peces o obres musicals és l'element principal en el qual cal aplicar els coneixements tècnics i artístics adquirits en l'aprenentatge del llenguatge musical.

El so, com a element bàsic en la producció sonora, és la matèria primera per a poder dur a terme interpretacions, improvisacions i creacions musicals. A més del so, disposem del cos com a mitjà per a expressar idees, sentiments i emocions per la seua capacitat expressiva i artística.

La interpretació implica construir propostes musicals amb el suport d'elements com el llenguatge musical o altres llenguatges, i de recursos no convencionals per a facilitar a l'alumnat l'expressió i la comunicació. La improvisació, per la seua banda, requereix un acompanyament guiat per a afavorir el procés d'experimentació i creació cada vegada més lliure.

Estes capacitats s'han de consolidar individualment perquè l'alumnat puga després construir propostes col·lectives, afavorint la identitat pròpia i la identitat de grup.

Quan finalitze el primer curs, l'alumnat hauria de ser capaç d'interpretar propostes musicals senzilles, experimentar amb el so i ser capaç de realitzar improvisacions guiades utilitzant els elements del llenguatge musical. Al mateix temps, hauria d'iniciar-se en el procés de creació musical tenint en compte el so, el cos i els mitjans digitals.

Quan finalitze el segon curs, l'alumnat hauria de descobrir diferents propostes musicals i dansístiques, valorant el treball individual i grupal, utilitzant els elements del llenguatge musical i altres elements per a interpretar propostes diferents mitjançant l'ús del so i el cos, valorant també la contribució personal al treball en grup des del respecte i l'empatia.

Quan finalitze el tercer curs, l'alumnat hauria de conèixer i experimentar amb els elements estructurals de la música per a poder investigar propostes diferents amb sentit crític, i ser capaç de construir creacions musicals i interdisciplinàries guiades, de manera individual i col·lectiva, progressant en la interpretació musical. De la mateixa manera, s'hauria d'aprofundir en el control de les emocions i la por escènica en les diferents interpretacions.

2.4. Competència específica 4

Crear projectes musicals i interdisciplinaris mitjançant el disseny, la planificació i l'execució experimentant amb diferents rols, desenvolupant la capacitat crítica, amb una valoració tant del procés com del resultat.

2.4.1. Descripció de la competència

La creació de projectes musicals a l'aula, a través dels eixos propis de la matèria, així com d'altres disciplines, comporta iniciar un procés comú de reflexió i d'anàlisi a partir d'un tema proposat, del disseny i de la difusió posterior, amb l'aplicació de ferramentes afins a l'àmbit artístic per a desenvolupar tant el procés com el possible resultat final, basant-se en l'ús de recursos d'aprenentatge digitals i de les TIC.

La planificació i el disseny de les diverses fases, que conduiran a un producte final i la difusió d'este a través de diversos canals i mitjans, promou la presa de decisions de manera autònoma i la capacitat crítica per part de l'alumnat respecte a la realització del projecte. Este procés porta implícita l'aplicació de diversos coneixements adquirits del llenguatge musical vehiculats a través de la veu, els instruments, l'expressió corporal i altres llenguatges musicals, gràfics o gestuals.

Així mateix, el treball en equip de manera col·laborativa i activa, i l'assumpció de diferents rols per a la consecució d'un objectiu comú en forma de projecte musical i interdisciplinari són inherents a esta competència, de manera que s'establix una continuïtat amb l'Educació Primària.

Els projectes musicals multidisciplinaris establixen una relació més complexa quant a l'organització del disseny i la realització, i necessiten la col·laboració entre docents de les diverses àrees implicades i les necessitats del context sociocultural. En este sentit, és d'especial atenció el desenvolupament i la vinculació d'elements relacionats amb les arts escèniques.

D'altra banda, esta competència pretén que l'alumnat siga capaç de fer una anàlisi valorativa de les professions que intervenen en la realització de projectes. Durant este procés, l'alumnat ha d'assumir diversos rols relacionats amb les professions que hi poden intervindre, com són la producció, la interpretació, la direcció, els tècnics i les tècniques audiovisuals o els i les guionistes, entre altres, des d'una perspectiva igualitària.

Quan finalitze el primer curs, l'alumnat hauria de conèixer les fases de la creació d'un projecte, així com els criteris i els àmbits artístics i professionals que intervenen. També hauria de ser capaç de valorar la importància tant del procés com del resultat en la realització de projectes.

Quan finalitze el segon curs, l'alumnat hauria de mostrar evidències sobre la capacitat de desenvolupament i col·laboració en totes les fases del projecte, i la capacitat per a treballar amb altres disciplines o àmbits.

Quan finalitze el tercer curs, l'alumnat hauria de ser capaç d'establir un desenvolupament superior del projecte, ja que el disseny i l'organització d'este ha de partir de l'autonomia creixent de l'alumnat mateix i de les aportacions fruit de la capacitat de diàleg i respecte davant del grup. D'esta manera, s'incidix en el treball multidisciplinari i en la capacitat de l'alumnat per a integrar i vertebrar els coneixements de diverses àrees.

2.5. Competència específica 5

Aplicar recursos digitals a l'escolta, la interpretació, la investigació, la creació i la difusió de produccions musicals, adoptant una actitud responsable i d'acord amb la normativa vigent.

2.5.1. Descripció de la competència 5

En la societat actual, on la tecnologia digital és present de manera quasi permanent en tots els àmbits i amb una relació estreta amb el tipus d'aprenentatge formal i informal que adquirix l'alumnat, pren una rellevància especial el desenvolupament de la competència digital en matèria de música.

Actualment assistim a una transformació digital en la qual els joves i els adolescents han canviat els hàbits de comunicació i de consum amb l'ús d'aplicacions, xarxes i plataformes audiovisuals, en què són presents diferents llenguatges i elements creatius. Esta transformació implica l'ús d'estos recursos en els processos de percepció i anàlisi musical, i en la interpretació i creació en l'àmbit educatiu. L'alumnat es troba en un context digital on es generen espais d'investigació que afavorixen la creació i el tractament de continguts digitals: saber identificar, localitzar, recuperar, emmagatzemar, organitzar, analitzar i compartir la informació digital, i avaluar-ne la finalitat i rellevància.

Pel que fa a la seguretat, s'ha de garantir un ensenyament d'acord amb els marcs de referència de la Competència Digital Ciutadana i la Competència Digital Docent a través de l'ús adequat d'aplicacions, webs i programes d'edició de partitures, gravació i edició d'àudio.

L'alumnat ha de desenvolupar esta competència de manera transversal en els processos creatius i en la realització de projectes artístics, a través dels quals es pot generar una proposta musical, audiovisual o escènica, entre altres, respectant els drets de propietat intel·lectual i triant les llicències d'ús pertinents.

Quan finalitze el primer curs, l'alumnat hauria de ser capaç de conèixer i utilitzar diferents recursos digitals per l'escolta, la interpretació, la creació i la investigació, i ser conscient de la importància de respectar la normativa vigent en l'aplicació d'estos recursos.

Respecte al segon curs, el nivell de desenvolupament s'hauria de fonamentar en la capacitat bàsica de la recerca, la selecció i la utilització de recursos digitals musicals aplicats a l'escolta, la interpretació, la creació i la investigació per a usar-los posteriorment en la generació de materials i en produccions musicals adaptades al nivell, respectant les normes de protecció de dades, d'autoria i les llicències d'ús i de difusió.

Quan finalitze el tercer curs, l'alumnat hauria de ser capaç de seleccionar, amb criteri propi, recursos digitals musicals aplicats a l'escolta, la interpretació, la creació i la investigació, de manera que permeten implementar-los en el disseny i la creació de produccions musicals, afavorint el desenvolupament de la identitat pròpia. Al mateix temps, ha d'aportar elements de juí i criteri personal d'acord amb els gustos, els interessos i les preferències perquè, en definitiva, contribuïsquen a un ús i un consum musical responsable i sostenible.

3. Connexions de les competències específiques entre si, amb les competències d'altres àrees i amb les competències clau

3.1. Relacions o connexions amb les altres CE de la matèria

En este apartat presentem les connexions més significatives entre les competències específiques de la matèria de Música.

Entre la competència CE1 i la CE2, hi ha una relació significativa en la mesura que fan referència a la capacitat d'analitzar i relacionar els elements estructurals i tècnics de diferents

propostes musicals i els elements que conformen el llenguatge musical en el procés de percepció.

Pel que fa a les connexions de la CE3, la construcció de propostes musicals implica el coneixement i l'ús de diferents elements del so mitjançant la percepció activa i l'anàlisi dels elements estructurals, per tant, es relaciona directament amb la competència CE2.

La competència CE4 implica, necessàriament, la connexió amb les altres, pel que fa a la relació i a la ubicació en el temps de propostes musicals de diferents èpoques i estils, i també, l'anàlisi dels elements (CE1), l'ús de les qualitats del so de manera combinada (CE2), la construcció de propostes musicals (CE3) i la utilització de recursos digitals (CE5).

La competència CE5 està vinculada a processos relacionats amb la resta de les competències, en la mesura en què es fa ús de la tecnologia en el procés d'ensenyament-aprenentatge mitjançant la selecció i la utilització de recursos digitals en els processos de percepció i anàlisi (CE1 i CE2) o d'interpretació, de creació, d'experimentació sonora i de la difusió (CE3 i CE4).

3.2. Relacions o connexions amb les CE d'altres àrees de l'etapa

La matèria de Música permet establir diferents connexions amb altres matèries de l'etapa. Tenint en compte les competències, els sabers i els criteris d'avaluació, enumerem i relacionem les connexions més rellevants.

La música es relaciona amb la matèria de Plàstica, Visual i Audiovisual en l'ús dels diferents recursos audiovisuals per a la realització de sonoritzacions, ambientacions sonores i en les diferents propostes artístiques. A més, es relaciona en la utilització de llenguatges gràfics no convencionals, com ara els musicogrames o partitures gràfiques en la interpretació musical. També cal destacar les relacions que hi ha entre els períodes històrics i els diferents estils artístics.

Quant a les relacions amb la matèria d'Educació Física, destaquem l'expressió corporal, la dansa i el procés d'interpretació i de creació de coreografies.

La matèria de Geografia i Història es relaciona directament amb els sabers del subbloc Contextos musicals i culturals, ja que fan referència a l'estudi dels diferents períodes històrics.

Referent a la matèria de Biologia i Geologia, destaquem que en les dos es treballen aspectes referents al procés de percepció i coneixement del cos com a element sonor i receptor. També compartixen el coneixement i el respecte del nostre entorn natural com a inspirador de paisatges sonors i d'exploració sonora.

La matèria de Matemàtiques es relaciona amb l'estudi del sistema d'interval i les dimensions matemàtiques referides al ritme i la duració. A més, compartix el mètode científic com a mètode en l'elaboració de projectes.

La matèria de Tecnologia i Digitalització compartix l'estudi dels elements físics del so i les unitats de mesura pròpies, la construcció d'instruments a l'aula o l'ús de dispositius electrònics i ferramentes digitals per a la gravació, l'edició i la difusió musical.

I, finalment, es destaca la connexió amb les matèries lingüístiques, que permeten el treball textual del repertori vocal, així com guions, contes o poemes, entre altres, que es poden utilitzar en diversos projectes musicals i artístics amb la finalitat d'enfortir l'oratòria, la dicció o el foment de la lectura. Així mateix, les llengües seran el mitjà d'expressió oral i escrit que permetran una correcta expressió i utilització d'una terminologia adequada en l'àmbit musical.

3.3. Relacions o connexions amb les competències clau

Connexions de les competències específiques de la matèria amb les competències clau del perfil d'eixida de l'alumnat al final de l'educació bàsica.

	CCL	CP	CMCT	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
CE1	x	x						x
CE2						x	x	x
CE3			x	x	x	x		x
CE4	x		x		x	x	x	x
CE5				x			x	x

Competències clau del perfil d'eixida de l'alumnat al final de l'ensenyament bàsic:

- CCL: Competència en comunicació lingüística
- CP: Competència plurilingüe
- CMCT: Competència matemàtica i competència en ciència i tecnologia
- CD: Competència digital
- CPSAA: Competència personal, social i d'aprendre a aprendre
- CC: Competència ciutadana
- CE: Competència emprenedora
- CCEC: Competència en consciència i expressió culturals

El quadre adjunt anterior mostra que hi ha una relació especialment significativa i rellevant entre les cinc competències específiques d'esta matèria i algunes competències clau incloses en el perfil d'eixida de l'alumnat quan finalitza l'educació bàsica. En tots els casos, esta relació opera en les dos direccions. D'una banda, l'adquisició i el desenvolupament de les competències específiques assenyalades contribueix a l'adquisició i el desenvolupament de les competències clau amb les quals estan estretament vinculades; d'altra banda, estes competències clau tenen un paper important en l'adquisició i el desenvolupament de les competències específiques assenyalades.

- ✎ CE1: en primer lloc, la CE1 es relaciona amb les competències clau CCL, CP i CCEC. Amb la CCL, en la mesura en què l'alumnat ha d'aprendre a expressar fets, conceptes, pensaments, opinions o sentiments de manera oral i escrita, de manera clara i adequada en diferents contextos, evidenciant una actitud cooperativa i respectuosa. La CP permet treballar de manera eficaç la comunicació en una o més llengües i ampliar el repertori lingüístic en terminologia musical. En relació amb la CCEC, l'alumnat ha d'analitzar els aspectes essencials de propostes d'èpoques i estils diferents mitjançant la percepció activa, reconeixent i argumentant sobre els llenguatges i els elements tècnics, amb l'expressió d'idees i opinions pròpies.
- ✎ CE2: en segon lloc, la CE2 està connectada amb les competències clau CC, CE i CCEC pel fet que la CC implica participar en activitats per a la presa de decisions i la resolució de conflictes amb actitud democràtica per a fomentar el desenvolupament sostenible. La

CE es relaciona amb el fet de buscar, examinar i comparar oportunitats, necessitats i reptes que s'han d'afrontar amb sentit crític i usar destreses creatives per a proposar solucions originals, ètiques i sostenibles, prenent consciència de l'impacte en l'entorn. En relació amb la competència de CCEC, l'alumnat ha de ser capaç de reconèixer i analitzar el llenguatge i els elements tècnics de les diferents manifestacions artístiques, afavorint l'enriquiment cultural.

- ☒ CE3: en tercer lloc, la CE3 es vincula amb les competències clau CTEM, CD, CPSAA, CC i CCEC, ja que, a través de la CTEM, l'alumnat ha d'utilitzar mètodes propis del raonament matemàtic en la interpretació musical. En la CD, ha de fer cerques de manera crítica per a conèixer, crear i difondre continguts digitals que formen part de les diferents propostes musicals i interdisciplinàries. Quant a la CPSAA, l'alumnat ha d'expressar i argumentar opinions, participant activament en el treball en grup, distribuint i acceptant les tasques i les responsabilitats per a la construcció de propostes cooperatives, i planificant objectius de treball individual i grupal. La CC fomenta la participació en activitats i la resolució de conflictes de manera constructiva i dialogada, afavorint la cohesió social. La construcció de propostes musicals i dansístiques implica el desenvolupament de la CE, competència que desenvolupa el procés creatiu de generar idees, establir objectius i emprendre tasques i presa de decisions. En relació amb la competència de CCEC, l'alumnat ha de conèixer el llenguatge per a crear productes artístics i culturals a través de la interpretació, la improvisació i la composició mitjançant diferents suports i tècniques.
- ☒ CE4: en quart lloc, la CE4 es relaciona amb les competències clau CL, STEM, CPSAA, CC, CE, CCEC, ja que la CL és necessària a l'hora d'implementar un projecte musical mitjançant la participació activa en l'elaboració de les diverses fases i en la difusió. Al mateix temps, la CTEM permet plantejar i desenvolupar projectes que segueixen el procés de disseny per a realitzar els diferents productes. La CPSAA exigeix participar en l'elaboració d'un projecte musical de manera individual i col·lectiva, comprendre la diversitat d'aportacions per a incorporar-les a l'aprenentatge, respectar-les i aportar la visió i opinió pròpia de manera respectuosa. Quant a la relació amb la CC, l'alumnat, com a partícip d'un projecte musical o interdisciplinari col·lectiu, ha de comprendre idees relatives a la identitat pròpia i establir relacions grupals i interculturals. Així mateix, ha de valorar fets rellevants relatius al seu entorn i mostrar una actitud democràtica fonamentada en els drets humans, la diversitat cultural, la igualtat de gènere i la cohesió social. La CE evidencia el coneixement dels diferents elements i les fases que conformen una proposta musical, i la participació activa en els diferents projectes, assumint diversos rols. En relació amb la competència de CCEC, l'alumnat ha de crear projectes artístics i culturals, expressant idees, opinions, sentiments i emocions de manera creativa i oberta, amb actitud col·laborativa i de respecte.
- ☒ CE5: en últim lloc, la CE5 està connectada, especialment, amb les competències clau CD, CE i CCEC quant al fet que l'alumnat s'ha de valdre de recursos per a buscar i seleccionar informació necessària de manera crítica i utilitzar ferramentes digitals de diversa índole durant el procés, en el resultat final i en la difusió d'este resultat. Pel que fa a la relació d'esta competència específica amb la CD, l'alumnat ha d'emprar recursos digitals i de les TIC per a compartir creacions d'aula a través del web social, desenvolupant una identitat i un criteri propis amb sentit de consum responsable i sostenible d'acord amb la normativa vigent, i contribuir a la prevenció del ciberassetjament i a l'educació d'una societat segura digitalment. En relació amb totes les competències anteriors,

la CE és present des del moment en el qual s'han d'ordenar processos de cerca, investigació, creació, interpretació i participació en produccions musicals, adquirint diferents rols i fases. Finalment, i en relació amb la competència de CCEC, l'alumnat ha de conèixer, seleccionar i utilitzar diversos mitjans i tècniques per als diferents projectes, respectant i protegint la creativitat i les produccions dels altres.

4. Sabers bàsics

4.1. Introducció

En este apartat presentem els sabers bàsics que cal desenvolupar en cadascun dels cursos de la matèria de Música.

Els sabers bàsics són el conjunt de coneixements que l'alumnat ha d'adquirir al llarg de l'etapa per a poder desenvolupar les competències específiques, i que es poden ampliar amb altres sabers desitjables al llarg de l'Educació Secundària.

Estos sabers bàsics es distribuïxen en dos blocs que alhora es dividixen en subblocs (SB), i estos, al mateix temps, en grups (G), seguint la classificació que es fa en l'etapa primària i que possibiliten una continuïtat a l'aprenentatge, amb la finalitat de donar una formació contínua, integral i sòlida.

El primer bloc, Percepció i anàlisi, fa referència, en primer lloc, als sabers que es treballaran des del vessant perceptiu del so i l'anàlisi corresponent des dels diferents contextos musicals i culturals: obres de diferents èpoques i estils, intèrprets, patrimoni o gèneres musicals detallats en el subbloc Contextos musicals i culturals; i, en segon lloc, als elements del llenguatge musical: ritme, melodia o harmonia, entre altres, detallats en el subbloc Elements del so i estructura musical.

El segon bloc, Interpretació i creació, fa referència a l'ús del llenguatge musical i altres llenguatges per a la improvisació, la interpretació i la creació. Estos sabers es recullen, en primer lloc, en el subbloc Expressió individual i col·lectiva i, en segon lloc, en el subbloc Projectes artístics, dedicat a l'elaboració de produccions artístiques i a la participació activa de l'alumnat en totes les fases d'estes produccions.

Cal destacar que els dos blocs s'interrelacionen i es poden treballar de manera integrada, ja que el fenomen sonor i els elements que la conformen, així com els diferents contextos on es produïxen, permeten el treball global i necessari per a un desenvolupament adient.

En la gradació de sabers es pot observar que, en el primer curs, cobren importància els aspectes referents al llenguatge musical, amb la finalitat d'assentar unes bases que provenen de l'Educació Primària, i els diferents contextos musicals actuals al voltant de la música popular urbana. En el segon curs, s'amplien i es reforcen elements estructurals i tècnics, com ara la melodia, el caràcter o la textura, entre d'altres, i en el que es referix als contextos musicals es dona major èmfasi a les músiques tradicionals i de diverses cultures del món. Pel que fa al tercer curs, s'aprofundirà en contextos musicals de diversos períodes històrics, així com l'elaboració de projectes artístics mitjançant la percepció, la interpretació i la creació musical i interdisciplinària, tot i que estos seran una constant en els tres cursos.

Les competències específiques es despleguen, atenent els sabers bàsics de la matèria de Música i requereixen una adquisició i desenvolupament. A més, hi ha una vinculació entre les competències específiques i els blocs de sabers bàsics. Concretament, la competència 1 i 2 fa referència al bloc 1, Percepció i anàlisi, mentre que les competències 3 i 4 estan referides al bloc 2. D'altra banda, la competència 5 té un caràcter transversal en tots els blocs.

4.2. Bloc 1. Percepció i anàlisi

SB. 1.1. Contextos musicals i culturals (CE1, CE2)	1r curs	2n curs	3r curs
G1. Obres i intèrprets			
Evolució de la música i de la dansa occidental. Obres de diferents estils i períodes històrics.			x
Mites, estereotips i rols de gènere transmesos a través de la música i la dansa. Professions musicals des d'una perspectiva igualitària.	x	x	x
Compositores i compositors d'estils i èpoques diferents.			x
Intèrprets i grups de l'actualitat: actuacions en viu i registrades per mitjans audiovisuals.	x		
G2. Patrimoni musical			
Música tradicional a Espanya i la diversitat cultural.		x	
Patrimoni musical de la Comunitat Valenciana. Estils, esdeveniments i manifestacions.	x	x	x
Música i dansa d'altres cultures del món.		x	
Música popular urbana.	x		
L'evolució del so, el registre sonor i la música en els mitjans audiovisuals i les tecnologies digitals.	x		
G3. Gèneres musicals i escènics			
Classificació dels gèneres musicals i escènics.	x	x	

Els gèneres en diferents contextos històrics.			x
Funció social de la música.	x	x	x
G4. Agrupacions vocals i instrumentals			
Agrupacions vocals i instrumentals representatives de músiques del món i de la música tradicional.		x	
Formacions en la música popular urbana.	x		
Agrupacions vocals i instrumentals representatives al llarg dels diferents períodes històrics.			x
G5. La veu i els instruments			
Classificació de la veu i de les diferents famílies instrumentals.	x	x	
Organologia representativa de músiques del món i tradicional.		x	
Organologia de música popular urbana.	x		
Instruments no convencionals des d'una perspectiva de desenvolupament sostenible.	x	x	
Classificació de veus i instruments en obres de diferents períodes històrics.			x
G6. Terminologia i normes de comportament			
Terminologia musical. Argumentació oral i escrita.	x	x	x
Pautes d'atenció i comportament en l'audició musical i davant de diferents propostes artístiques. Actitud oberta i valorativa.	x	x	x

SB.1.2. Elements del so i estructura musical (CE1, CE2, CE5)	1r curs	2n curs	3r curs
G1. El procés d'escolta			
Elements que intervenen en el procés d'audició. L'oïda.	x		
Escolta activa. Pautes d'atenció, percepció i memòria.	x	x	x
G2. Les qualitats del so			
Les qualitats del so: altura, intensitat, duració i timbre. Representacions gràfiques. Unitats de mesura.	x		
Relació entre el silenci, el so i el soroll amb l'entorn. Agressions acústiques i creació d'ambients sonors saludables.	x		
G3. El caràcter			
El caràcter musical. La música i les seues sensacions.	x	x	
G4. El ritme			
Pols, tempo i matisos agògics. Classificació dels compassos.	x	x	
Recursos rítmics i melòdics: síncope, contratemps i valors irregulars.	x	x	
G5. Melodia i harmonia			
La melodia. Identificació de diferents tipus de melodies: lineals, ondulades i trencades.	x	x	
Escales musicals. Intervals.	x	x	
L'harmonia: armadures bàsiques i graus tonals. L'acord.	x	x	

Textures musicals: monodia, polifonia, contrapunt, homofonia i melodia acompanyada.	x	x	
Textures musicals dels diferents gèneres i estils en diferents períodes històrics.			x
G6. Estructura i forma			
L'organització de l'estructura musical.	x	x	
Formes musicals dels diferents gèneres i estils en diferents períodes històrics.			x
G7. Recursos digitals i de les TIC relacionats amb la percepció			
Aplicacions, webs i programes d'edició de partitures, gravació i edició d'àudio.	x	x	x

4.3. Bloc 2. Interpretació i creació

SB.2.1. Expressió individual i col·lectiva (CE3, CE4)	1r curs	2n curs	3r curs
G1. Interpretació i tècnica vocal			
La tècnica vocal: respiració, fonació i impostació. Cura i manteniment de la veu: hàbits saludables.	x	x	
Obres vocals a una i diverses veus, <i>a cappella</i> o amb acompanyament instrumental. Repertori vocal. La memòria musical en la producció vocal.	x	x	x
G2. Interpretació i tècnica instrumental			
La tècnica instrumental: respiració, control postural, emissió del so, articulació i digitació.	x	x	

Progressions bàsiques d'acords. El xifratge anglosaxó.	x		
Obres instrumentals d'interpretació individual i grupal. Repertori instrumental polifònic. La memòria musical i l'aprenentatge per imitació.	x	x	x
G3. Cura instrumental			
La cura i el manteniment dels instruments.	x	x	x
La construcció d'instruments senzills a partir de materials de l'entorn.	x	x	
G4. Creació i improvisació			
Principis bàsics de creació musical en contextos escolars.	x		
Creació i musicalització de textos.	x	x	
La improvisació i la creació sobre pautes prèviament establides. L'experimentació, l'exploració sonora i la sonorització.	x	x	x
G5. La notació musical			
Elements bàsics de la notació musical i representacions gràfiques no convencionals aplicats a la pràctica.	x	x	x
G6. Habilitats motrius			
Tècnica corporal.	x	x	
El cos com a mitjà d'expressió.	x	x	x
Pautes de creació de coreografies bàsiques i improvisació.	x	x	
Danses del món i tradicionals.		x	

Dances de diferents èpoques històriques.			x
Balls en la música popular urbana.	x		
Percussió amb objectes sonors. La percussió corporal.	x	x	x

SB.2.2. Projectes artístics (CE3, CE4, CE5)	1r curs	2n curs	3r curs
G1. Planificació			
Definició, fases i criteris de valoració en projectes musicals i interdisciplinaris.	x	x	x
Àmbits artístics i professionals que intervenen en els projectes i/o les seues fases.	x	x	
Estratègies de cerca, selecció i reelaboració d'informació de qualitat.	x	x	
G2. Producció artística			
Elements integrals d'un projecte: veu, instruments, expressió corporal i llenguatge musical.	x	x	x
G3. Arts escèniques			
Elements estructurals i tècnics de les arts escèniques: cos, espai, temps, discurs, estructures i actuació.	x	x	x
G4. Tecnologia per a la producció musical			
Recursos digitals i de les TIC aplicats a la interpretació, la creació i la gravació.	x	x	x
Llicències d'ús, autoria i protecció de dades. Plantejaments i hàbits de consum ètics i responsables.	x	x	x

G5. Actitud			
Pautes d'atenció i comportament en la participació en les diferents propostes artístiques.	x	x	x
El control de les emocions en la millora de la interpretació en públic.	x	x	x

5. Situacions d'aprenentatge

Dissenyar situacions d'aprenentatge implica prendre decisions sobre els espais, els temps i les formes d'organització més adequades perquè l'alumnat pugui assolir certes finalitats o propòsits educatius. En este apartat, es recullen determinats principis que poden ajudar en el disseny de les activitats.

Els docents de Música dissenyaran transposicions didàctiques amb la finalitat de promoure la construcció d'aprenentatges i el desenvolupament de les competències, de manera progressiva i seqüenciada, a partir de la consolidació gradual dels sabers proposats. De la mateixa manera, estes situacions i accions han d'afavorir, en la mesura que siga possible, el descobriment autònom, així com contribuir a l'adaptació al context particular de cada centre educatiu.

L'adquisició d'aprenentatges implica establir situacions d'aprenentatge diverses i innovadores que combinen diferents tipus d'ensenyament dirigits amb uns altres més col·laboratius i/o basats en metodologies actives. Convé plantejar aprenentatges en forma de reptes, projectes, investigacions, produccions artístiques i, en definitiva, elaboració de projectes artístics de manera individual i col·laborativa, en què s'apliquen els coneixements apresos i faciliten la transferència de sabers de la matèria de Música en relació amb la resta de matèries.

Seguint esta línia, es fomenten aprenentatges significatius, promovent la lectura, la recerca i la discriminació d'informació en diferents fonts, l'ús de ferramentes digitals, el joc i l'expressió artística, la interpretació, la improvisació, la creació musical, l'assistència a concerts, les visites a entitats i associacions culturals, l'assessorament i la presència d'experts i expertes externs a l'aula, compositors i compositoras, lutiers, tècnics de so o músics, entre altres. Tot això, amb la finalitat de participar en processos i generar diversitat de projectes a partir de detonants o punts de partida de l'entorn immediat i de la realitat de l'alumnat, basats, principalment, en la dramatització, la interpretació i la creació musical i coreogràfica, *performances*, productes audiovisuals i/o multidisciplinaris.

Estes possibles situacions d'aprenentatge relacionen, de manera implícita, el foment de la cultura a partir de la relació amb el context pròxim i han de garantir la creació de situacions que aproximem l'alumnat al patrimoni més pròxim a partir del coneixement de manifestacions musicals singulars, intèrprets locals, repertori tradicional o institucions musicals properes, entre altres.

Per la fisonomia de l'assignatura, s'han de tindre en compte espais i temps que, de vegades, tenen poc a veure amb els que tradicionalment s'associen amb la pràctica docent, per la qual cosa es valoraran els llocs del centre escolar i l'entorn per a la creació de recursos o propostes pròpies. De la mateixa manera, la formació de l'alumnat en l'àmbit musical i dansístic es

produïx en qualsevol espai físic i temporal, des de l'eixida de la llar, en descansos, des de les diferents matèries o en les activitats complementàries i extraescolars.

Per esta raó, s'han de tindre en compte les pràctiques associades a l'aprenentatge informal en un entorn sonor i musical, com és el de la nostra societat, on l'alumnat aprén i dialoga sobre la música que l'envolta.

Així mateix, és important implicar l'alumnat en la conservació del material, l'equipament i les infraestructures escolars de l'aula a partir de la reflexió sobre les normes i els valors que subjauen en les accions. En esta matèria, especialment, s'ha de fomentar l'ús, el maneig i la cura d'instruments musicals convencionals divergents: instruments d'aula, instruments no convencionals, instruments moderns o instruments tradicionals, així com l'ús elevat de dispositius electrònics de producció i gravació musical que generen situacions d'aprenentatge pròpies d'una educació del segle XXI.

Les activitats i les propostes s'han de realitzar, seguint el Disseny Universal d'Aprenentatge (DUA), facilitant els recursos materials i afavorint l'accés a l'aula i a activitats dins i fora del centre.

A l'hora d'avaluar, s'han d'utilitzar diferents instruments d'heteroavaluació, autoavaluació i coavaluació, que permeten avaluar tant el procés d'aprenentatge com el producte final. Hem de disposar d'instruments d'avaluació diversos adequats al futur de la nostra matèria, que ens ajuden a comprovar el grau d'adquisició de l'aprenentatge per a poder establir els ajustos pertinents en el procés, com ara rúbriques, escales d'observació, diaris de classe o anàlisi de gravacions, entre altres.

En tots els processos d'ensenyament-aprenentatge i de projectes artístics, es fomenta la tolerància i el respecte a les manifestacions i opinions diferents, fruit de la diversitat i la igualtat, com a font d'enriquiment personal, fomentant el treball grupal i valorant les aportacions al bé comú. Totes les activitats que es fan han de garantir la convivència i els valors democràtics, a més de promocionar la participació activa en el centre i fora d'este, donant a conèixer el treball d'aula des d'una perspectiva sostenible i contribuint a la consecució dels reptes i els desafiaments del segle XXI.

6. Criteris d'avaluació

6.1. Competència específica 1

Analitzar propostes musicals, corporals i multidisciplinàries d'èpoques i estils diferents per mitjà de la percepció activa, relacionant els elements estructurals i tècnics amb sentit crític, i valorant la diversitat cultural que representen.

1r i 2n ESO	3r ESO
<p>CE1.1.</p> <p>Identificar els elements estructurals i tècnics de gèneres i estils musicals diferents i multidisciplinaris relacionant-los entre si i valorant-ne la diversitat.</p>	<p>CE1.1.</p> <p>Analitzar les característiques de propostes musicals i multidisciplinàries de gènere</p>

	res, èpoques i estils diferents a partir dels elements estructurals i tècnics relacionant-les entre si i valorant-ne la diversitat.
CE1.2. Emetre opinions personals a partir de propostes musicals, corporals i multidisciplinàries, de manera oral o escrita, amb actitud oberta i terminologia adequada.	CE1.2. Argumentar juís crítics sobre propostes musicals, corporals i multidisciplinàries, de manera oral o escrita, amb actitud oberta i terminologia adequada.
CE1.3. Reconèixer elements del patrimoni musical de l'entorn de l'alumnat i d'altres cultures, valorant-ne la diversitat.	CE1.3. Apreciar la riquesa del patrimoni musical de diferents èpoques i estils, reconèixer-ne les funcions i característiques, i respectar-ne la diversitat.

6.2. Competència específica 2

Relacionar els elements, les característiques i representacions gràfiques del so, els instruments i la veu a partir de l'anàlisi auditiva i visual, i el plantejament de solucions a les agressions acústiques de l'entorn.

1r i 2n ESO	3r ESO
CE2.1. Reconèixer les qualitats del so, de manera combinada, les característiques i la representació gràfica.	CE2.1. Analitzar autònomament les qualitats del so, de manera combinada, les característiques i la representació gràfica, utilitzant el llenguatge musical i altres llenguatges.
CE2.2. Identificar les veus i els instruments en diferents contextos sonors.	CE2.2. Reconèixer les diferents agrupacions vocals i instrumentals en diversos períodes històrics i descriure'n les principals funcions.
CE2.3. Identificar agressions acústiques de l'entorn i reflexionar sobre possibles solucions.	CE2.3. Proposar solucions a les agressions acústiques de l'entorn pròxim, mitjançant la percepció reflexiva i la sensibilització.

6.3. Competència específica 3

Construir propostes musicals basades en la interpretació, la improvisació i l'experimentació a partir de les possibilitats expressives i comunicatives del so, el cos i els mitjans digitals, mitjançant processos individuals i col·lectius.

1r i 2n ESO	3r ESO
<p>CE3.1.</p> <p>Interpretar propostes musicals utilitzant els elements del llenguatge musical i altres representacions gràfiques, a partir del so, el cos i els mitjans digitals, enriquint la identitat pròpia.</p>	<p>CE3.1.</p> <p>Interpretar propostes musicals de manera individual i grupal, utilitzant els elements del llenguatge musical i altres representacions gràfiques, i valorar l'assaig com a espai d'escolta i aprenentatge.</p>
<p>CE3.2.</p> <p>Crear improvisacions de manera guiada mitjançant processos individuals i col·lectius.</p>	<p>CE3.2.</p> <p>Crear diferents propostes musicals i improvisacions, afavorint el respecte i el sentit crític.</p>
<p>CE3.3.</p> <p>Experimentar amb les possibilitats expressives i comunicatives del so, el cos i els mitjans digitals.</p>	<p>CE3.3.</p> <p>Experimentar amb les possibilitats expressives i comunicatives del so, el cos i els mitjans digitals en la creació de propostes, mostrant confiança en les capacitats pròpies i valorant les dels altres.</p>
<p>CE3.4.</p> <p>Manifestar idees, sentiments i emocions per a afavorir processos comunicatius, d'empatia i respecte.</p>	<p>CE3.4.</p> <p>Expressar idees, sentiments i emocions sobre les propostes realitzades per a potenciar la comunicació, l'empatia i el respecte cap als altres.</p>

6.4. Competència específica 4

Crear projectes musicals i interdisciplinaris mitjançant el disseny, la planificació i l'execució d'estos projectes, experimentant amb diferents rols i desenvolupant la capacitat crítica, amb una valoració tant del procés com del resultat.

1r i 2n ESO	3r ESO
<p>CE4.1.</p> <p>Identificar els processos de creació, edició i difusió musical i les professions que hi intervenen.</p>	<p>CE4.1.</p> <p>Analitzar els processos de creació, edició i difusió, així com les professions que intervenen en projectes musicals i interdisciplinaris.</p>
<p>CE4.2.</p> <p>Planificar les fases principals d'una producció musical i la difusió.</p>	<p>CE4.2.</p> <p>Dissenyar projectes musicals i interdisciplinaris a partir de les fases amb una valoració tant del procés com del resultat, argumentant les conclusions adoptades.</p>
<p>CE4.3.</p> <p>Utilitzar tècniques d'interpretació musical i corporal, potenciant la manifestació i el control d'emocions.</p>	<p>CE4.3.</p> <p>Aplicar els coneixements adquirits en diferents disciplines en la creació de projectes artístics com a mitjà de cohesió i participació activa.</p>

6.5. Competència específica 5

Aplicar recursos digitals a l'escolta, la interpretació, la investigació, la creació i la difusió de produccions musicals adoptant una actitud responsable i d'acord amb la normativa vigent.

1r i 2n ESO	3r ESO
<p>CE5.1.</p> <p>Emprar recursos digitals i de les TIC per a compartir creacions d'aula a través del web social, desenvolupant una identitat i un criteri propis amb un sentit del consum responsable i sostenible d'acord amb la normativa vigent.</p>	<p>CE5.1.</p> <p>Buscar informació i recursos musicals en diferents mitjans digitals de manera contrastada i amb l'anàlisi i la valoració de les diferències.</p>
<p>CE5.2</p> <p>Tractar informació musical en diferents mitjans digitals de manera contrastada, utilitzant recursos, entorns informàtics i servicis en xarxa.</p>	<p>CE5.2.</p> <p>Utilitzar recursos digitals de manera individual o col·lectiva per a la percepció, la creació, la interpretació, la gravació i/o l'edició musical de les produccions creades.</p>

<p>CE5.3.</p> <p>Compartir informació i continguts digitals en projectes musicals col·laboratius, utilitzant les TIC i aplicant bones conductes per a la prevenció del ciberassetjament.</p>	<p>CE5.3.</p> <p>Practicar un consum digital responsable de recursos i productes musicals, respectant les llicències d'ús i la normativa vigent de protecció de dades i autoria.</p>
--	--

ESBORRANY

17. S'inclou el currículum d'una nova matèria optativa, Finances i Consum Responsables, en l'annex IV:

ESBORRANY

FINANCES I CONSUM RESPONSABLES

1. Presentació

El nivell actual d'educació financera a Espanya està per davall de la mitjana dels països de l'OCDE, segons indica l'últim informe PISA publicat el maig de 2020 sobre competències financeres de l'alumnat de 15 anys. En el mateix sentit van els resultats de l'Enquesta financera de les famílies realitzada pel Banc d'Espanya el setembre de 2022, que mostren que s'ha de millorar i posa també en relleu que hi ha una relació directa entre el nivell socioeconòmic de les famílies i els coneixements financers dels seus membres.

Diferents estudis de l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmics (OCDE), la Unió Europea, la Comissió Nacional del Mercat de Valors i el Banc d'Espanya, entre altres, indiquen que disposar d'uns coneixements bàsics de finances és beneficiós per a qualsevol persona. Fa més d'una dècada que es van realitzar les primeres recomanacions internacionals de l'OCDE que instaven els països a tindre els seus propis plans d'educació financera. Posteriorment, altres organismes com la Comissió Europea o el mateix Parlament Europeu han posat en relleu la necessitat que la ciutadania dispose d'unes competències financeres que li permeten prendre millors decisions i contribuïsquen a millorar el benestar de la societat.

D'altra banda, amb l'educació en consum responsable es pretén aconseguir persones lliures, conscients, crítiques, solidàries, i compromeses amb el seu entorn mediambiental; a més, coneixedores dels seus drets i preparades per a assumir les seues responsabilitats en un món globalitzat, en canvi permanent i generador de desigualtats i desequilibris.

L'educació de la persona consumidora abasta actituds i coneixements relacionats amb el funcionament de la societat actual. És un aprenentatge sobre la responsabilitat que com a ciutadania contribuïx al fet que la persona siga capaç d'administrar la seua vida pròpia, a més de contribuir a millorar la societat actual i futura. En definitiva, esta educació significa formar en un pensament crític i independent persones conscienciades que reflexionen seriosament sobre les decisions que prenen diàriament i sobre com afecten estes decisions a si mateixes, altres persones i el medi ambient.

La matèria de Finances i Consum Responsables es proposa com a optativa en primer curs de l'ESO per a introduir l'alumnat, que inicia una etapa de canvis constants, en un ús adequat de les finances i del consum responsable. Esta matèria s'emmarca en un conjunt d'assignatures que persegueixen una formació integral de l'alumnat en l'àrea financera que aconseguisca formar una ciutadania responsable a l'hora de consumir i gestionar les finances.

L'enfocament de la matèria es farà de manera pràctica i la metodologia serà, per tant, en la majoria inductiva, anant de la part concreta a la general. L'aproximació a molts dels continguts de la matèria es farà partint de fets concrets, observacions, experiències i vivències personals pròximes. Es vol facilitar així la motivació i l'interés de l'alumnat pels continguts i les activitats que es proposen. S'afavorirà la motivació per a aprendre mitjançant la realització de tasques en les quals l'alumnat, a través de situacions reals i la recerca de l'entorn, genere aprenentatges duradors i assolisca el desenvolupament d'una actitud proactiva i responsable. Mitjançant estes tasques, es fomentaran les habilitats socials, la capacitat de comunicació, la iniciativa personal, la creativitat, la cerca de solucions originals, la planificació, la reflexió i el treball cooperatiu.

La matèria partix de coneixements adquirits en l'etapa d'Educació Primària, especialment en l'àrea de Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural. A més, s'associa amb altres matèries del primer curs de l'Educació Secundària Obligatòria, com ara Biologia i Geologia, Educació Física, Geografia i Història, Llengua Castellana, Llengua Estrangera, Valencià, Matemàtiques i Tecnologia i Digitalització.

En esta matèria, la vinculació entre competències clau i reptes del segle XXI és la que donarà sentit als aprenentatges, ja que aproxima l'alumnat a situacions, qüestions i problemes reals de la vida quotidiana, la qual cosa, al seu torn, proporcionarà el punt de suport necessari per a afavorir situacions d'aprenentatge significatives i rellevants.

Quant a competències específiques, l'alumnat aprendrà a utilitzar les ferramentes que li permeten dissenyar un pla financer familiar senzill i es formarà per a adquirir hàbits de consum responsable, per tal que valore els beneficis sobre el seu entorn. Així mateix, analitzarà els documents quotidians relacionats amb les activitats de consum i es formarà en la prevenció de problemes relacionats amb el frau, les apostes i la publicitat enganyosa. Finalment, s'intentarà que l'alumnat identifique i propose solucions que reduïsquen la desigualtat i l'escassetat de recursos.

La matèria es dividix en tres blocs de sabers. En un primer bloc es recullen els continguts que ajudaran l'alumnat a identificar les principals fonts d'ingressos i gastos de les famílies i a valorar la importància de l'estalvi en contraposició amb l'endeutament; així mateix, s'estudia en este bloc la importància de conèixer com elaborar un pressupost familiar senzill que ens permeta fer un control dels gastos i els ingressos familiars. Un segon bloc de sabers se centra en els drets i les responsabilitats com a persones consumidores i fa èmfasi en la importància que ha adquirit el comerç electrònic. El tercer bloc presenta els sabers necessaris per a introduir l'alumnat en la prevenció de riscos derivats de la presa de decisions de consum, com ara el frau, les apostes i la publicitat enganyosa i la importància d'un consum responsable de cara a reduir la desigualtat i l'escassetat de recursos.

Els criteris d'avaluació van dirigits a comprovar el grau d'adquisició de les competències específiques, és a dir, el nivell en què l'alumnat és capaç de mobilitzar els sabers, conceptuals, procedimentals i relatius a actituds i valors, en situacions o activitats de l'àmbit personal, social i acadèmic amb una futura projecció professional.

2. Competències específiques

2.1. Competència específica 1

Dissenyar un pla financer personal i/o familiar senzill, utilitzar estratègies de planificació i presa de decisions i avaluar la coherència i consistència al llarg del temps.

2.1.1. Descripció de la competència

En un món incert, canviant i complex com en el qual vivim actualment és fonamental planificar les finances personals per a cobrir les necessitats individuals i familiars d'alimentació, vestimenta, transport, educació, cultura i oci, així com decidir els objectius individuals i/o familiars de futur i estar preparats i preparades per a solucionar possibles imprevistos que suposen un gasto.

La planificació financera personal i/o familiar és imprescindible per a assolir els objectius econòmics marcats per cada persona a mitjà i a llarg termini. Els objectius de la planificació financera són anticipar les decisions futures, coordinar les diferents activitats que es duren a terme, concretar els objectius que cal assolir, així com elaborar un pressupost i fer-ne un control. Una correcta planificació ha de tindre present el temps necessari per a poder realitzar-se i ha de partir d'uns objectius realistes i quantificables.

Dissenyar un pla d'acció implica prendre decisions financeres adequades per a satisfer, de manera autònoma, les necessitats identificades a partir dels objectius marcats, saber amb quins ingressos comptem i què es vol fer. A més, sempre és convenient revisar de manera periòdica estos plans, reajustar-los a les circumstàncies i aplicar-hi un procés continu de control. La realització d'estes accions esdevé un hàbit beneficiós, ja que permet identificar en què gastem els ingressos i estalviar per a aconseguir els nostres objectius a mitjà i llarg termini.

Els coneixements financers des d'edats primerenques evitaren que s'adopten en el futur decisions errònies, com ara un endeutament excessiu, pèrdues de patrimoni i risc d'exclusió financera. L'adequada familiarització amb estos coneixements bàsics els pot ajudar en l'edat adulta a triar millor, per a assolir una economia més respectuosa amb les persones i el planeta. Tot això contribuirà a millorar la qualitat de vida de les persones.

2.2. Competència específica 2

Valorar el consum responsable en el nostre entorn més pròxim i identificar els beneficis econòmics i socials que produïx, i la seua aplicació en les nostres activitats quotidianes.

2.2.1. Descripció de la competència

La transició ecològica, també denominada transició verda, és un procés inevitable que comporta un repte de dimensions globals, nacionals i locals.

En la societat actual, la persona consumidora i usuària responsable és la que, a més de conèixer els seus drets, es guia per criteris socials i mediambientals per a contribuir a un entorn favorable per a tot el món i garantir un consum amb el mínim impacte sobre el medi ambient, i així millorar la qualitat de vida de les persones i de les generacions futures.

En esta competència, l'alumnat analitzarà els seus actes de compra i reflexionarà sobre els processos racionals de la presa de decisions, sent conscient de la seua importància. Això comporta fer un consum conscient i crític, que es demostra, tant a l'hora de comprar un producte o contractar un servei, emprant eficientment els recursos de què es disposa.

A partir de situacions quotidianes, l'alumnat comprendrà com els seus hàbits de consum repercutixen en l'entorn i fomentarà noves pràctiques més sostenibles relacionades amb l'eficiència domèstica, de consum i producció responsables que tinguen un efecte positiu en l'entorn.

2.3. Competència específica 3

Utilitzar, omplir i interpretar documents quotidians, emprats en activitats relacionades amb el consum, i tractar-los de manera adequada en la seua relació amb les administracions públiques o altres entitats

2.3.1. Descripció de la competència

La ciutadania efectua operacions de compravenda diàries per a cobrir les seues necessitats com a consumidora, en les quals es fan servir diferents documents, que cal conèixer per a tindre comportaments de consum adequats que els permeten realitzar-se plenament com a tals.

Esta competència proporcionarà a l'alumnat les ferramentes que els han de permetre utilitzar, omplir i interpretar diferents documents utilitzats en les operacions de compravenda com són les factures i albarans.

A més, l'alumnat coneixerà els mecanismes bàsics que pot emprar per a fer valdre els seus drets com a consumidors i consumidoras davant de la relació amb les diferents administracions públiques, així com amb qualsevol altre tipus d'entitat o organització amb la qual es puga relacionar en les seues activitats quotidianes de consum, i aprendre a omplir documents associats amb les queixes i les reclamacions.

2.4. Competència específica 4

Utilitzar estratègies i accions, individuals i col·lectives, que previnguen problemes relacionats amb el frau, les apostes, la publicitat enganyosa i les compres compulsives, i aplicar ferramentes i habilitats per evitar-los.

2.4.1. Descripció de la competència

En l'actualitat hi ha determinats consums que, juntament amb les addiccions, representen conductes problemàtiques que comencen en l'adolescència, com poden ser la ludopatia i l'ús abusiu de videojocs i xarxes socials. Estos consums poden generar símptomes d'ansietat, depressió, irritabilitat i aïllament social. A més, l'addicció pot interferir en el desenvolupament d'habilitats socials i emocionals, la qual cosa afecta negativament el benestar dels i les adolescents. Alhora, l'ús de les xarxes socials ha generat frauds digitals que cal reconèixer i evitar.

Esta competència aportarà a l'alumnat ferramentes i habilitats per a evitar les conductes addictives relacionades amb els jocs d'atzar i les compres compulsives que afecten directament les finances personals.

Així mateix, l'alumnat aprendrà a detectar la multitud de reclams publicitaris als quals s'enfronta diàriament: campanyes, imatges, missatges i eslògans amb els quals es tracta d'incentivar la seua acció de compra. D'esta manera, analitzarà les seues conductes a l'hora de comprar, reflexionarà sobre les decisions racionals de consum i serà conscient de la seua complexitat.

D'altra banda, s'identificaran els tipus més comuns de frau bancari, entre els quals s'inclouen: suplantació d'identitat bancària, préstecs fraudulents, frau a Internet, targetes extraviades o robades, frau en l'ús de targetes, entre altres. Estos coneixements els ajudaran a previndre estes pràctiques.

Tot això permetrà identificar pautes de comportament i consum segures i valorarà l'impacte de les seues accions, tant a escala individual com en l'entorn.

2.5. Competència específica 5

Identificar i proposar solucions que reduïsquen la desigualtat i l'escassetat de recursos, basant-se en valors solidaris i sostenibles.

2.5.1. Descripció de la competència

Conèixer i comprendre l'entorn i la societat des d'un enfocament econòmic és fonamental per a ser part de la ciutadania compromesa. Resulta imprescindible dotar les persones de coneixements econòmics bàsics perquè, amb sentit crític i des d'una visió activa, promoguen actuacions relacionades amb el desenvolupament ètic i sostenible.

La societat actual s'enfronta a problemes econòmics i socials de gran importància i complexitat, entre estos, la desigualtat en el món laboral. Aprendre a detectar-los i previndre'ls és necessari per a poder fer front a la presa de decisions a les quals la ciutadania s'enfronta. Esta mirada és indispensable per a formar ciutadans i ciutadanes conscients dels seus drets que els permeten prendre decisions i considerar les repercussions mediambientals i socials.

Simultàniament, és important adquirir un sistema de valors i actuar amb principis ètics des del respecte a diferents realitats humanes que faça possible valorar la riquesa i les oportunitats de la nostra societat des d'una actitud proactiva i compromesa amb un estil de vida responsable, i assumir que cada persona té una responsabilitat i impacte sobre el seu entorn i sobre les persones.

Promoure pràctiques i projectes que siguen equitatius i sostenibles genera un aprenentatge significatiu que permet l'alumnat involucrar-se i participar prenent decisions personals i col·lectives pròpies.

3. Connexions de les competències específiques entre si, amb les competències específiques d'altres matèries i amb les competències clau.

3.1. Relacions o connexions entre les competències específiques

Connexions competència específica 1

Es relaciona amb la CE2 per la necessitat de valorar les possibilitats de consum abans de fer el pla financer personal i amb la CE3 perquè s'aprén a omplir i interpretar els documents amb què la ciutadania es troba en realitzar accions de consum. També es relaciona amb la CE4, ja que cal prendre mesures per a previndre els fraus associats a les nostres decisions. Igualment,

es relaciona amb la CE5, ja que les decisions que pren un individu influïxen en el consum que es fa dels recursos escassos.

Connexions competència específica 2

Esta competència es vincula amb la CE3, ja que en ser consumidors i consumidoras responsables hem de llegir detingudament els documents relacionats amb els productes que adquirim per a entendre el seu impacte ambiental; també està relacionada amb la CE4 en conèixer com es prenen decisions informades i evitar els problemes que poden ocasionar-se per este desconeixement. Igualment, quan valorem el consum responsable podem donar suport a empreses i marques que tenen pràctiques ètiques i sostenibles, fet que ajudarà a la reducció de la desigualtat i a l'optimització dels recursos (CE5). Alhora, té relació amb la CE1, com ja s'ha indicat.

Connexions competència específica 3

La CE3 està estretament relacionada amb la CE4, ja que en comprendre documents associats amb productes o servicis i les seues reclamacions, els consumidors poden protegir-se millor contra el frau i la publicitat enganyosa. Com s'ha indicat prèviament, també té relació amb la CE2, ja que les persones consumidoras responsables tenen més interès en tota la documentació relacionada amb les decisions de consum i amb la CE1, com ja s'ha comentat.

Connexions competència específica 4

La CE4 està vinculada directament amb la CE5, ja que en combatre el frau i les pràctiques comercials enganyoses es pot contribuir a mitigar l'escassetat de recursos i evitar-ne el mal ús, així com el malbaratament i l'endeutament excessiu. I pels motius comentats anteriorment, hi ha una relació directa amb la CE1, CE2 i CE3.

Connexions competència específica 5

Finalment, com s'ha reflectit anteriorment, la CE5, en la qual s'identifiquen i proposen solucions que reduïsquen la desigualtat i l'escassetat de recursos, es relaciona amb la CE1 per influir les decisions de consum d'un individu en l'ús que es fa dels recursos; amb la CE2 perquè el consum responsable està directament vinculat a una correcta utilització d'estos i contribuïx a minimitzar les desigualtats. Finalment, com s'ha indicat anteriorment, hi ha relació amb la CE4.

3.2. Relacions o connexions amb competències específiques d'altres àrees

Les competències específiques de la matèria de Finances i Consum Responsables tenen especial relació amb les àrees lingüístiques, tecnològiques, científiques, així com les ciències socials que l'alumnat estudia durant el primer curs de l'ESO. El caràcter pràctic de la matèria fa possible que s'apliquen a la vida real les competències més abstractes d'altres àmbits.

La competència específica 1 es relaciona amb la matèria de Matemàtiques, ja que cal usar el mètode científic perquè les ferramentes utilitzades tinguen una base fonamentada. Al mateix temps, té relació amb la matèria de Tecnologia i Digitalització per la metodologia de treball utilitzada.

- Matemàtiques: s'utilitzen en la matèria algunes competències específiques de Matemàtiques que ens servixen per a resoldre problemes relacionats amb situacions diverses de l'àmbit social (CE1), i a la vegada ajuden a construir models matemàtics funcionals amb l'objectiu d'interpretar problemes rellevants (CE3).

- Tecnologia i Digitalització: la competència específica 1 resol problemes senzills aplicant el mètode de projectes de manera similar al que s'utilitza en esta matèria.

La competència específica 2 té relació amb les matèries d'Educació Física, Geografia i Història i Biologia i Geologia:

- Educació Física: la competència específica 4 pretén que l'alumnat integre un estil de vida actiu mitjançant la pràctica de l'activitat física i esportiva autoregulada i així establir connexions entre els hàbits de comportament quotidians i el benestar físic i mental. Esta competència específica està molt relacionada amb l'objectiu de valorar els beneficis del consum responsable en la vida quotidiana.
- Geografia i Història: la competència 5 explica les interrelacions econòmiques fonamentals entre els elements de l'espai físic i les activitats de les societats humanes, i la seua repercussió en la sostenibilitat de la mateixa manera que es treballa en la CE2 de Finances i Consum Responsables.
- Biologia i Geologia: les competències de la matèria de Biologia i Geologia tenen un nexa comú amb la matèria de Finances i Consum Responsables. La competència específica CE7 de la matèria treballa sobre la conservació de totes les formes de vida i del planeta, i la CE10 l'adopció d'hàbits de comportament en l'activitat quotidiana responsables amb l'entorn.

La competència específica 3 està associada tant a competències de les àrees lingüístiques com les relacionades amb el llenguatge matemàtic que s'utilitza en els documents quotidians treballats en esta matèria.

- Matemàtiques: la competència específica de Matemàtiques amb la qual es vincula la matèria és la interpretació de missatges orals i escrits complexos de manera formal, emprant el llenguatge matemàtic (CE6).
- Llengua Castellana i Literatura i Valencià: Llengua i Literatura: en la matèria de Finances i Consum Responsables es treballen la comprensió escrita (CE3), l'expressió escrita (CE5), la mediació (CE7) i la lectura (CE8).

Les competències 4 i 5 tenen relació amb les competències comunicatives de les llengües estudiades en el currículum per tot l'alumnat, necessàries per a l'explicació de les solucions proposades. Al seu torn, hi ha relació directa amb la metodologia utilitzada en Tecnologia i Digitalització i Matemàtiques i, finalment, les competències descrites estudiades en la matèria de Geografia i Història s'associen amb el coneixement de la realitat social.

- Llengua Castellana i Literatura i Valencià: Llengua i Literatura, ja que les dos llengües permeten una acció comunicativa i són fonamentals per a justificar les idees proposades. Així doncs, competències com la comprensió oral (CE2), la comprensió escrita (CE3), l'expressió oral (CE4), l'expressió escrita (CE5), la mediació (CE7) i la lectura (CE8) són bàsiques per a assolir els objectius del curs.
- Primera Llengua Estrangera: la competència 2 (comprensió oral) i la competència 3 (comprensió escrita) són de gran rellevància per a comprendre altres realitats en diferents llengües estrangeres.

- Tecnologia i Digitalització: la competència 2 busca obtindre, analitzar i seleccionar informació fiable i segura per a gestionar el temps, els coneixements i els recursos disponibles, així com abordar reptes tecnològics i seguir un pla de treball realista, de la mateixa manera que treballem en esta matèria.
- Geografia i Història: la matèria de Finances i Consum Responsables treballa els diferents problemes socials rellevants i assumix valors democràtics i des d'una perspectiva crítica, de manera similar a la qual s'indica en la competència específica 7 de Geografia i Història. Alhora hi ha relació amb la competència específica 5, ja que es treballa l'impacte de les activitats humanes en l'entorn.

3.3. Relacions o connexions amb les competències clau

La competència específica 1 es vincula amb la competència en comunicació lingüística (CCL) i la competència digital (CD), ja que són necessàries per a identificar els principals elements d'un pla financer i fer-ne el disseny; amb la competència personal, social i d'aprendre a aprendre (CPSAA), ja que pren decisions i aprèn dels seus errors; amb la competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria (STEM) perquè utilitza el pensament científic per a entendre les ferramentes d'anàlisi bàsiques utilitzades; amb la competència ciutadana (CC) i la competència emprenedora (CE) perquè permetran utilitzar estratègies de planificació, avaluar-les en el temps i incorporar estos aprenentatges per a comprendre la seua realitat des d'una perspectiva crítica.

La competència específica 2 té connexió amb la competència en comunicació lingüística (CCL), la competència digital (CD), la competència personal, social i d'aprendre a aprendre (CPSAA) i la competència ciutadana (CC), totes estes bàsiques per a valorar la importància del consum responsable, buscar fonts fiables per a validar, sustentar i contrastar la informació i obtindre conclusions rellevants. De la mateixa manera, es relaciona amb la competència emprenedora (CE) perquè aplica el consum responsable en les nostres activitats quotidianes, analitza necessitats i oportunitats i afronta reptes amb sentit crític i valora l'impacte en l'entorn.

La competència específica 3 té connexió amb la competència en comunicació lingüística (CCL), la competència plurilingüe (CP) i la competència digital (CD), ja que permetrà l'alumnat expressar-se de manera oral i escrita, tant en els idiomes cooficials com en llengua estrangera, amb coherència, correcció i adequació en les seues relacions de consum i amb les administracions públiques, i utilitzar ferramentes o plataformes digitals de manera cívica i reflexiva. També es relaciona amb la competència personal, social i d'aprendre a aprendre (CPSAA) i la competència ciutadana (CC) perquè comprén el seu paper com a ciutadania i gestiona reptes i canvis per a harmonitzar-los amb els seus propis objectius, amb actitud dialogant i respectuosa i oposada a qualsevol tipus de discriminació.

La competència específica 4 es relaciona amb la competència ciutadana (CC), ja que permet comprendre i analitzar problemes d'actualitat com són el frau, les apostes, la publicitat enganyosa i les compres compulsives, així com la seua dimensió social i personal; amb la competència personal, social i d'aprendre a aprendre (CPSAA), perquè comprén els riscos d'estes conductes i aplica estratègies per a abordar-les. També es relaciona amb la competència emprenedora (CE), la competència en comunicació lingüística (CCL), la competència plurilingüe (CP) i la competència digital (CD), ja que totes estes són bàsiques per a avaluar fortaleeses i debilitats pròpies, identifica els riscos estudiats, adopta les mesures preventives i fa un ús crític, legal, segur i saludable de les noves tecnologies.

La competència específica 5 es vincula amb la competència en comunicació lingüística

(CCL), amb la competència digital (CD), amb la competència personal, social i d'aprendre a aprendre (CPSAA), amb la competència ciutadana (CC) i amb la competència en consciència i expressió culturals (CCEC), ja que en identificar i proposar solucions que reduïsquen la desigualtat i l'escassetat de recursos, l'alumnat expressa i regula les seues emocions des d'una perspectiva solidària i sostenible i utilitza per a fer-ho ferramentes de comunicació oral i escrita en les diferents llengües del currículum. De la mateixa manera, la CE5 es vincula amb la competència emprenedora (CE) perquè reflexionen sobre la relació dels problemes econòmics bàsics i fan propostes de millora.

	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
SG 1	X		X	X	X	X	X	
SG 2	X			X	X	X	X	
SG 3	X	X		X	X	X		
SG 4	X	X		X	X	X	X	
SG 5	X			X	X	X	X	X

Competències clau del perfil d'eixida de l'alumnat al terme de l'ensenyament bàsic:

- CCL Competència en comunicació lingüística
- CP Competència plurilingüe
- STEM Competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria
- CD Competència digital
- CPSAA Competència personal, social i d'aprendre a aprendre
- CC Competència ciutadana
- CE Competència emprenedora
- CCEC Competència en consciència i expressió culturals

4. Sabers bàsics

4.1. Introducció

La necessitat d'accelerar la transició cap a una economia circular i baixa en carboni s'ha fet evident en els últims temps. Alhora, formar alumnat amb coneixements financers permet que la ciutadania siga capaç de prendre decisions adequades. En este sentit, la matèria de Finances i Consum Responsables tracta d'impulsar l'aprenentatge de la gestió de finances i hàbits de consum més sostenibles per a aconseguir un alumnat conscienciat amb el problema.

Tenint en compte este repte, cal que la ciutadania tinga ferramentes perquè puga prendre correctament les seues decisions financeres i de consum. Es pretén que l'alumnat adquireisca un benestar personal derivat de tindre una bona salut financera.

Els sabers bàsics que contribuïxen a adquirir les competències específiques s'organitzen en tres blocs. El primer es vincula a l'aprenentatge de ferramentes relacionades amb les finances personals, comprendre els ingressos i els gastos més recurrents en l'economia familiar, així com

la importància de l'estalvi i el control del pressupost. El segon bloc de sabers s'associa amb els drets i les obligacions de les persones consumidores i se centra en els hàbits de consum responsable, els drets de les persones consumidores i la importància actual del comerç electrònic. L'últim bloc està relacionat amb la prevenció de riscos derivats del consum i se centra en els fraus, les apostes, el consum compulsiu i la publicitat enganyosa, així com en els problemes de desigualtat i escassetat de recursos.

4.2. Blocs

BLOC 1. ELS TEUS INGRESSOS I GASTOS FAMILIARS (CE1, CE2, CE4, CE5)
GRUP DE SABERS 1.1. ELS INGRESSOS
<ul style="list-style-type: none"> • El treball per compte d'altri. Obligacions i drets de les persones treballadores. La nòmina. El salari. • El treball per compte propi. Autoocupació. Emprenedoria. • Prestacions socials: desocupació, beques i pensions. • Ingressos extraordinaris: patrimoni, herències, donacions i beneficis empresarials (dividends).
GRUP DE SABERS 1.2. ELS GASTOS
<ul style="list-style-type: none"> • Classificació dels gastos familiars. • Els gastos de primera necessitat. Els gastos fixos. Els gastos superflus. • Els gastos silenciosos. • Aplicacions digitals de control de pressupost.
GRUP DE SABERS 1.3. ESTALVI
<ul style="list-style-type: none"> • Importància de l'estalvi. • Estalvi <i>versus</i> deute. • Raons essencials per a estalviar: els imprevistos, els gastos futurs, la inversió. • Factors que influïxen en l'estalvi.
GRUP DE SABERS 1.4. CONTROL DEL PRESSUPOST FAMILIAR
<ul style="list-style-type: none"> • Control dels gastos. • Regla de l'estalvi. Salut financera. • Endeutament: riscos i conseqüències. • Els deutes. Tipus de deutes: hipoteques, préstecs personals, crèdits. • Instruments de pagament. Targetes de dèbit i de crèdit. Bizum.

BLOC 2. ELS DRETS I LES RESPONSABILITATS COM A PERSONES CONSUMIDORES (CE2, CE3, CE4, CE5)
GRUP DE SABERS 2.1. RESPONSABILITATS DE LES PERSONES CONSUMIDORES
<ul style="list-style-type: none"> • Hàbits de consum responsable. Estalvi energètic i de recursos naturals. • Petjada ecològica. Conscienciació del problema de l'obsolescència programada. • Consum sostenible. • Consum ètic i solidari.

GRUP DE SABERS 2.2. DRETS DE LES PERSONES CONSUMIDORES
<ul style="list-style-type: none"> • Drets de les persones consumidores i la seua defensa. • Reclamacions i indemnitzacions. • Clàusules abusives.
GRUP DE SABERS 2.3. EL COMERÇ ELECTRÒNIC
<ul style="list-style-type: none"> • El comerç a Internet. Avantatges i inconvenients. • Mitjans de pagament digitals. • Documentació comercial: factura i albarà. • Protecció de dades personals.
BLOC 3 PREVENCIÓ DE RISCOS DERIVATS DE LA PRESA DE DECISIONS DE CONSUM (CE1, CE4, CE5)
GRUP DE SABERS 3.1. EL FRAU
<ul style="list-style-type: none"> • El frau de monedes i bitllets. • Les criptomonedes i els seus riscos. • El frau a Internet. <i>Phishing: skimming, vishing, smishing.</i> • El frau en l'etiquetatge de productes ecològics. <i>Greenwashing.</i>
GRUP DE SABERS 3.2. LES APOSTES I ELS PERILLS
<ul style="list-style-type: none"> • Riscos relacionats amb les apostes. • Falta de control i regulació. • Addicció i ciberludopatia.
GRUP DE SABERS 3.3. LES COMPRES COMPULSIVES I LA PUBLICITAT ENGANYOSA
<ul style="list-style-type: none"> • El perfil comprador en l'adolescència. • Perills de les compres compulsives. Oniomania. • Els efectes negatius del màrqueting. Publicitat enganyosa i sublimar. • El neuomàrqueting a les xarxes socials i la influència entre els jòvens. • Estafes i enganys en el món influenciador.
GRUP DE SABERS 3.4. DESIGUALTAT I ESCASSETAT
<ul style="list-style-type: none"> • Els problemes mediambientals i socials actuals. • Noves relacions de treball. Igualtat i bretxa salarial. • El comerç local. • Economia circular. • Polítiques públiques i transició verda.

5. Situacions d'aprenentatge

En este apartat es presenten alguns principis per a dissenyar situacions d'aprenentatge d'acord amb l'enfocament competencial de la matèria.

En primer lloc, cal recordar que la capacitat d'actuació de l'alumnat quan s'enfronta a una situació d'aprenentatge requereix mobilitzar tot tipus de sabers implicats en les competències

específiques: conceptes, procediments, actituds i valors.

Les situacions d'aprenentatge s'han de connectar amb els principals reptes del segle XXI, recollits en el perfil d'eixida. La matèria de Finances i Consum Responsables contribueix a donar resposta a problemes derivats de la falta d'educació financera i d'hàbits de consum negatius des d'un punt de vista personal i social. Alhora, la matèria aporta ferramentes per a enfrontar-se amb més garanties a determinades situacions relacionades amb el frau, la publicitat enganyosa, les apostes i les compres compulsives.

Alguns criteris per a dissenyar situacions d'aprenentatge des d'esta perspectiva serien els següents:

- Estar relacionades amb activitats pròximes a l'alumnat que potencien els Objectius de Desenvolupament Sostenible que incorporen els desafiaments globals als quals ens enfrontem, com reduir la desigualtat, preservar el medi ambient, millorar la salut, potenciar la producció sostenible, l'optimització de recursos escassos, la qual cosa permet descobrir hàbits de consum responsable i la base de les finances personals.
- Connectar-les amb altres matèries per a adquirir una visió integral de l'educació financera i assumir responsabilitats i compromisos, des d'una perspectiva interdisciplinària.
- Dissenyar-les per a incentivar la reflexió, promoure la competència clau d'aprendre a aprendre i desenvolupar un enfocament crític, amb la finalitat d'aconseguir actituds sensibles, comportaments responsables i proactius que permeten aprofitar les oportunitats socials i econòmiques.
- Han d'estimular el foment de la lectura i l'escriptura a través de diferents canals que els permeten ser persones respectuoses i crítiques davant de diferents arguments i opinions, així com remarcar la necessitat de potenciar les habilitats comunicatives necessàries a l'hora de prendre decisions personals.
- S'han de permetre abordar de manera individual i grupal i incorporar un enfocament inclusiu, coeducatiu, en el qual siga visible la rellevància del paper de les dones en la societat actual, i amb tècniques de treball cooperatiu i col·laboratiu, mitjançant activitats dialògiques, de debat, d'explicació de resultat, de tasques.
- Connectar-les amb experiències i sentiments personals de l'alumnat que han tingut lloc en altres contextos i mobilitzar la capacitat d'argumentació mitjançant el llenguatge verbal i no verbal.
- Potenciar-les amb els talents individuals utilitzant ferramentes que possibiliten l'estímul de la creativitat i la participació activa de l'alumnat, per a afrontar els problemes des de diferents perspectives segons la diversitat personal i cultural.
- Que afavorisquen l'acceptació i el maneig dels canvis i que donen resposta a qüestions que serviran a l'alumnat per a afrontar en el futur decisions financeres i de consum.
- Que permeten la inclusió del conjunt de l'alumnat i per això utilitzar els principis del disseny universal d'aprenentatge.
- Que impulsen un bon ús de les noves tecnologies a l'aula i aprenguen nous programes, aplicacions i ferramentes informàtiques per a fomentar l'alfabetització digital i audiovisual de l'alumnat i la ludificació a l'aula per a incrementar la motivació i l'autonomia.
- Han de permetre a l'alumnat descobrir com repercutixen els seus hàbits de consum en l'entorn, fomentar comportaments eficients en les seues pràctiques domèstiques i assolir una sinergia positiva.

- Que potencien la reflexió sobre situacions de risc com el frau, la publicitat enganyosa, les apostes, les compres compulsives i una insuficient educació financera per a prendre decisions.

6. Criteris d'avaluació

Competència específica 1. Dissenyar un pla financer personal i/o familiar senzill, utilitzar estratègies de planificació i presa de decisions i avaluar la coherència i consistència al llarg del temps.

1.1. Identificar les diferents fonts d'ingressos i analitzar diferents situacions que puguin generar canvis.
1.2. Proposar i justificar decisions de gasto i establir prioritats segons les necessitats.
1.3. Elaborar un pressupost personal i/o familiar.
1.4. Comparar els ingressos i els gastos efectuats amb el pressupost establert i fer ajustos quan siga necessari.

Competència específica 2. Valorar el consum responsable en el nostre entorn més pròxim i identificar els beneficis econòmics i socials que produïx, i la seua aplicació en les nostres activitats quotidianes.

2.1. Valorar el consum responsable, a través del pensament crític, com una eina per a reduir els efectes del canvi climàtic i la desigualtat social i promoure actituds socialment responsables, mitjançant la implementació tant en entorns pròxims com en altres simulats.
2.2. Valorar la importància de les mesures de les administracions públiques per a millorar els hàbits de consum i analitzar la seua repercussió en la societat.
2.3. Reflexionar amb una actitud crítica i constructiva sobre les decisions de consum responsables en les activitats quotidianes.

Competència específica 3. Utilitzar, omplir i interpretar documents quotidians, emprats en activitats relacionades amb el consum, i tractar-los de manera adequada en la seua relació amb les administracions públiques o altres entitats.

3.1. Identificar i interpretar documents associats a les activitats quotidianes relacionades amb el consum.
3.2. Omplir alguns documents en la relació amb les administracions públiques o altres tipus d'entitats.
3.3. Identificar els principals drets de les persones consumidores i les organitzacions que els defenen.

Competència específica 4. Utilitzar estratègies i accions, individuals i col·lectives, que previnguen problemes relacionats amb el frau, les apostes, la publicitat enganyosa i les compres compulsives, i aplicar eines i habilitats per evitar-los.

4.1. Identificar els hàbits relacionats amb les apostes i altres conductes de risc.
4.2. Valorar amb actitud crítica les estratègies de manipulació i captació de les empreses d'apostes, les xarxes socials, la publicitat enganyosa, així com altres activitats fraudulentas.
4.3. Seleccionar fonts d'informació fiables, contrastar i justificar-ne la veracitat i adoptar una actitud crítica.
4.4. Analitzar diferents estratègies que permeten evitar les problemàtiques estudiades.

Competència específica 5. Identificar i proposar solucions que reduïsquen la desigualtat i l'escassetat de recursos, basant-se en valors solidaris i sostenibles.

5.1. Detectar experiències en l'àmbit local que resolguen o minimitzen les situacions negatives que puguin succeir en relació amb les finances personals i el consum.
5.2. Proposar solucions que reduïsquen les situacions de desigualtat per a contribuir a una societat més equitativa.
5.3. Plantejar pràctiques que generen bons hàbits de consum que optimitzen l'ús dels recursos escassos.
5.4. Promoure actituds socialment responsables que siguen una ferramenta per a minimitzar el canvi climàtic i la desigualtat social.

18. Es modifica l'annex V, que queda com següix:

"Annex V / Anexo V

**DISTRIBUCIÓ DE LES HORES LECTIVES SETMANALS DE L'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA
DISTRIBUCIÓN DE LAS HORAS LECTIVAS SEMANALES DE LA EDUCACIÓN SECUNDARIA OBLIGATORIA**

1r ESO		2n ESO		3r ESO		4t ESO	
Valencià: Llengua i Literatura	3	Valencià: Llengua i Literatura	3	Valencià: Llengua i Literatura	3	Valencià: Llengua i Literatura	3
Llengua Castellana i Literatura	3	Llengua Castellana i Literatura	3	Llengua Castellana i Literatura	3	Llengua Castellana i Literatura	3
Llengua Estran- gera ⁽¹⁾	4	Llengua Estran- gera ⁽¹⁾	4	Llengua Estran- gera	3	Llengua Estran- gera	3
Geografia i Història	3	Geografia i Història	3	Geografia i Història	3	Geografia i Història	3
Educació Física	2	Educació Física	2	Educació Física	2	Educació Física	2
Matemàtiques	4	Matemàtiques	4	Matemàtiques	4	Matemàtiques A o B	4
						Educació en Valors Cívics i Ètics	1
Biologia i Geologia	3			Biologia i Geologia	2		
		Física i Química	3	Física i Química	2		
		Educació Plàstica, Visual i Audiovisual	2	Educació Plàstica, Visual i Audiovisual	2		
Música	2	Música	2	Música	2		
Tecnologia i Digitalització	2			Tecnologia i Digitalització	2		
						Matèria d'opció 1 ⁽²⁾	3
						Matèria d'opció 2 ⁽²⁾	3
						Matèria d'opció 3 ⁽²⁾	3
1 optativa ⁽³⁾	2	1 optativa ⁽³⁾	2	1 optativa ⁽³⁾	2	1 optativa ⁽³⁾	2
Religió ⁽⁴⁾ o Atenció educativa	1	Religió ⁽⁴⁾ o Atenció educativa	1	Religió ⁽⁴⁾ o Atenció educativa	1	Religió ⁽⁴⁾ o Atenció educativa	1
Tutoria	1	Tutoria	1	Tutoria	1	Tutoria	1
Total hores lectives	30	Total hores lectives	30	Total hores lectives	32	Total hores lectives	32

⁽¹⁾ Almenys 1 hora setmanal es destinarà a la competència comunicativa oral en Llengua Estran-
gera.

⁽²⁾ Les matèries d'opció són: Biologia i Geologia, Digitalització, Economia i Emprenedoria, Expressió Artística,
Física i Química, Formació i Orientació Personal i Professional, Llatí, Música, Segona Llengua Estran-
gera i Tecnologia.

⁽³⁾ El catàleg de matèries optatives és el següent:

1r ESO	2n ESO	3r ESO	4t ESO
Finances i Consum Responsables	Emprenedoria Social i Sostenible	Competència Comunicativa Oral en Primera Llengua Estrangera	Arts Escèniques
Laboratori d'Arts Escèniques	Programació, Intel·ligència Artificial i Robòtica I	Creativitat Musical	Competència Comunicativa Oral en Primera Llengua Estrangera
Laboratori de Creació Audiovisual	Projectes Interdisciplinaris	Cultura Clàssica	Filosofia
Projectes Interdisciplinaris	Segona Llengua Estrangera	Programació, Intel·ligència Artificial i Robòtica I	Projectes Interdisciplinaris
Segona Llengua Estrangera	Tallers d'Aprofundiment	Programació, Intel·ligència Artificial i Robòtica II	Segona Llengua Estrangera
Tallers d'Aprofundiment	Tallers de Reforç	Projectes Interdisciplinaris	Tallers d'Aprofundiment
Taller de Relacions Digitals Responsables		Segona Llengua Estrangera	Tallers de Reforç
Tallers de Reforç		Tallers d'Aprofundiment	
		Taller d'Economia	
		Tallers de Reforç	

D'entre estes matèries optatives, els centres públics han d'oferir, almenys, Cultura Clàssica, Programació, Intel·ligència Artificial i Robòtica I i II, Projectes Interdisciplinaris, Segona Llengua Estrangera, Tallers de Reforç i Tallers d'Aprofundiment, en els cursos indicats, sempre que hi haja disponibilitat horària del professorat amb destinació definitiva en el centre i no supose un augment de la plantilla prevista.

⁽⁴⁾ L'alumnat que no curse ensenyaments de Religió rebrà la deguda atenció educativa d'acord amb el que estableix l'apartat 5 de la disposició addicional primera del Decret 107/2022, de 5 d'agost.

1.º ESO		2.º ESO		3.º ESO		4.º ESO	
Valenciano: Lengua y Literatura	3	Valenciano: Lengua y Literatura	3	Valenciano: Lengua y Literatura	3	Valenciano: Lengua y Literatura	3
Lengua Castellana y Literatura	3	Lengua Castellana y Literatura	3	Lengua Castellana y Literatura	3	Lengua Castellana y Literatura	3
Lengua Extranjera ⁽¹⁾	4	Lengua Extranjera ⁽¹⁾	4	Lengua Extranjera	3	Lengua Extranjera	3
Geografía e Historia	3	Geografía e Historia	3	Geografía e Historia	3	Geografía e Historia	3
Educación Física	2	Educación Física	2	Educación Física	2	Educación Física	2
Matemáticas	4	Matemáticas	4	Matemáticas	4	Matemáticas A o B	4
						Educación en Valores Cívicos y Éticos	1
Biología y Geología	3			Biología y Geología	2		
		Física y Química	3	Física y Química	2		
		Educación Plástica, Visual y Audiovisual	2	Educación Plástica, Visual y Audiovisual	2		
Música	2	Música	2	Música	2		
Tecnología y Digitalización	2			Tecnología y Digitalización	2		
						Materia de opción 1 ⁽²⁾	3
						Materia de opción 2 ⁽²⁾	3
						Materia de opción 3 ⁽²⁾	3
1 optativa ⁽³⁾	2	1 optativa ⁽³⁾	2	1 optativa ⁽³⁾	2	1 optativa ⁽³⁾	2
Religión ⁽⁴⁾ o Atención Educativa	1	Religión ⁽⁴⁾ o Atención Educativa	1	Religión ⁽⁴⁾ o Atención Educativa	1	Religión ⁽⁴⁾ o Atención Educativa	1
Tutoría	1	Tutoría	1	Tutoría	1	Tutoría	1
Total horas lectivas	30	Total horas lectivas	30	Total horas lectivas	32	Total horas lectivas	32

⁽¹⁾ Al menos 1 hora semanal se destinará a la competencia comunicativa oral en Lengua Extranjera.

⁽²⁾ Las materias de opción son: Biología y Geología, Digitalización, Economía y Emprendimiento, Expresión Artística, Física y Química, Formación y Orientación Personal y Profesional, Latín, Música, Segunda Lengua Extranjera y Tecnología.

⁽³⁾ El catálogo de materias optativas es el siguiente:

1.º ESO	2.º ESO	3.º ESO	4.º ESO
Finanzas y Consumo Responsables	Emprendimiento Social y Sostenible	Competencia Comunicativa Oral en Primera Lengua Extranjera	Artes Escénicas
Laboratorio de Artes Escénicas	Programación, Inteligencia Artificial y Robótica I	Creatividad Musical	Competencia Comunicativa Oral en Primera Lengua Extranjera
Laboratorio de Creación Audiovisual	Proyectos Interdisciplinarios	Cultura Clásica	Filosofía
Proyectos Interdisciplinarios	Segunda Lengua Extranjera	Programación, Inteligencia Artificial y Robótica I	Proyectos Interdisciplinarios
Segunda Lengua Extranjera	Talleres de Profundización	Programación, Inteligencia Artificial y Robótica II	Segunda Lengua Extranjera
Talleres de Profundización	Talleres de Refuerzo	Proyectos Interdisciplinarios	Talleres de Profundización
Taller de Relaciones Digitales Responsables		Segunda Lengua Extranjera	Talleres de Refuerzo
Talleres de Refuerzo		Talleres de Profundización	
		Taller de Economía	
		Talleres de Refuerzo	

De entre estas materias optativas, los centros públicos tienen que ofrecer, al menos, Cultura Clásica, Programación, Inteligencia Artificial y Robótica I y II, Proyectos Interdisciplinarios, Segunda Lengua Extranjera, Talleres de Refuerzo y Talleres de Profundización, en los cursos indicados, siempre que haya disponibilidad horaria del profesorado con destino definitivo en el centro y no suponga un aumento de la plantilla prevista.”

⁽⁴⁾ El alumnado que no curse enseñanzas de Religión recibirá la debida atención educativa de acuerdo con lo establecido en el apartado 5 de la disposición adicional primera del Decreto 107/2022, de 5 de agosto.”

19. Es modifica l'annex VI, que queda como següix:

"Annex VI / Anexo VI

**DISTRIBUCIÓ DE LES HORES LECTIVES SETMANALS DELS PROGRAMES DE DIVERSIFICACIÓ CURRICULAR DE
3r I 4t CURS D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA
DISTRIBUCIÓN DE LAS HORAS LECTIVAS SEMANALES ORGANIZACIÓN DE LOS PROGRAMAS DE DIVERSIFICACIÓN
CURRICULAR DE 3.º Y 4.º CURSO DE EDUCACIÓN SECUNDARIA OBLIGATORIA**

3r ESO – PDC		4t ESO - PDC	
Àmbit Lingüístic i Social: ⁽¹⁾		Àmbit Lingüístic i Social: ⁽¹⁾	
<ul style="list-style-type: none"> Valencià: Llengua i Literatura Llengua Castellana i Literatura Geografia i Història 	9	<ul style="list-style-type: none"> Valencià: Llengua i Literatura Llengua Castellana i Literatura Geografia i Història 	9
Àmbit Científic: ⁽¹⁾		Àmbit Científic: ⁽¹⁾	
<ul style="list-style-type: none"> Matemàtiques Biologia i Geologia Física i Química 	8	<ul style="list-style-type: none"> Matemàtiques Biologia i Geologia Física i Química 	9
Àmbit Pràctic: ⁽¹⁾⁽²⁾		Àmbit Pràctic: ⁽¹⁾⁽²⁾	
<ul style="list-style-type: none"> Tecnologia i Digitalització Educació Plàstica, Visual i Audiovisual 	4	<ul style="list-style-type: none"> Tecnologia Digitalització Expressió Artística 	4
Llengua Estrangera ⁽³⁾	3	Llengua Estrangera ⁽³⁾	3
Educació Física ⁽³⁾	2	Educació Física ⁽³⁾	2
Música ⁽³⁾	2	Educació en Valors Cívics i Ètics ⁽³⁾	1
1 optativa ⁽³⁾	2	1 optativa ⁽³⁾	2
Religió o Atenció Educativa ⁽³⁾	1	Religió o Atenció Educativa ⁽³⁾	1
Tutoria ⁽¹⁾	1	Tutoria ⁽¹⁾	1
Total hores lectives	32	Total hores lectives	32

⁽¹⁾ S'ha de cursar en el grup del programa de diversificació curricular.

⁽²⁾ Els aspectes bàsics de les matèries indicades es completaran amb fonaments bàsics d'orientació i iniciació professional.

⁽³⁾ S'ha de cursar en el grup de referència.

3.º ESO - PDC		4.º ESO - PDC	
Ámbito Lingüístico y Social: ⁽¹⁾		Ámbito Lingüístico y Social: ⁽¹⁾	
<ul style="list-style-type: none"> • Valenciano: Lengua y Literatura • Lengua Castellana y Literatura • Geografía e Historia 	9	<ul style="list-style-type: none"> • Valenciano: Lengua y Literatura • Lengua Castellana y Literatura • Geografía e Historia 	9
Ámbito Científico: ⁽¹⁾		Ámbito Científico: ⁽¹⁾	
<ul style="list-style-type: none"> • Matemáticas • Biología y Geología • Física y Química 	8	<ul style="list-style-type: none"> • Matemáticas • Biología y Geología • Física y Química 	9
Ámbito Práctico: ⁽¹⁾⁽²⁾		Ámbito Práctico: ⁽¹⁾⁽²⁾	
<ul style="list-style-type: none"> • Tecnología y Digitalización • Educación Plástica, Visual y Audiovisual 	4	<ul style="list-style-type: none"> • Tecnología • Digitalización • Expresión Artística 	4
Lengua Extranjera ⁽³⁾	3	Lengua Extranjera ⁽³⁾	3
Educación Física ⁽³⁾	2	Educación Física ⁽³⁾	2
Música ⁽³⁾	2	Educación en Valores Cívicos y Éticos ⁽³⁾	1
1 optativa ⁽³⁾	2	1 optativa ⁽³⁾	2
Religión o		Religión o	
Atención educativa ⁽³⁾	1	Atención educativa ⁽³⁾	1
Tutoría ⁽¹⁾	1	Tutoría ⁽¹⁾	1
Total horas lectivas	32	Total horas lectivas	32

⁽¹⁾ Se ha de cursar en el grupo del programa de diversificación curricular.

⁽²⁾ Los aspectos básicos de las materias indicadas se completarán con fundamentos básicos de orientación e iniciación profesional

⁽³⁾ Se ha de cursar en el grupo de referencia.”

20. Es modifica l'annex XII, que queda com següix:

Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació
 Reial decret 217/2022, de 29 de març, pel qual s'establen l'ordenació i els ensenyaments mínims de l'Educació Secundària Obligatoria
 Ley orgánica 3/2020, de 29 de diciembre, por la que se modifica la Ley orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de educación
 Real decreto 217/2022, de 29 de marzo, por el que se establece la ordenación y las enseñanzas mínimas de la Educación Secundaria Obligatoria

Full
Hoja

Centre <i>Centro</i>						Codi <i>Código</i>	Públic <i>Público</i>		☐	Privat <i>Privado</i>	☐
Domicili <i>Domicilio</i>						Telèfon <i>Teléfono</i>	Localitat <i>Localidad</i>	CP <i>CP</i>	Província <i>Provincia</i>		
Nivell <i>Nivel</i>	Grup <i>Grupo</i>	Curs acadèmic <i>Curso académico</i>	Data avaluació <i>Fecha evaluación</i>	Nombre total d'alumnes <i>Número total de alumnos/as</i>		Promoció en <i>Promocionan</i>	No promoció en <i>No promocionan</i>				

[illegible]

(1) Cal indicar la llengua estrangera triada per l'alumnat: AL (Alemany), AN (Anglés), FR (Francés) o IT (Italià)
Se debe indicar la lengua extranjera elegida por el alumnado: AL (Alemán), IN (Inglés), FR (Francés) o IT (Italiano)

ACTA D'AVALUACIÓ FINAL DEL PRIMER CURS D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA
ACTA DE EVALUACIÓN FINAL DEL PRIMER CURSO DE EDUCACIÓN SECUNDARIA OBLIGATORIA

Full
Hoja

Centre / Centro _____ Codi / Código _____ Grup / Grupo _____ Curs acadèmic / Curso académico _____

Els termes de les qualificacions són els següents / Los términos de las calificaciones son los siguientes	IN – Insuficient / <i>Insuficiente</i> CO – Convalidada	SU – Suficient / <i>Suficiente</i> ET – Exempt / <i>Exento</i>	BE – Bé / <i>BI – Bien</i> PTC – Pendent de convalidació / <i>Pendiente de convalidación</i>	NT – Notable PTE – Pendent d'exempció / <i>Pendiente de exención</i>	EX – Excel·lent / <i>SB – Sobresaliente</i> COD - Optativa convalidada Dansa / <i>Optativa convalidada Danza</i>	COE - Optativa convalidada esportista / <i>Optativa convalidada deportista</i>	COM - Optativa convalidada Música / <i>Optativa convalidada Música</i>
---	--	---	---	---	---	--	--

Abreviatures i acrònims / Abreviaturas y acrónimos:

Abr. - Abreviatura DP - Decisió de promoció / <i>Decisión de promoción</i> Qual. / <i>Calif.</i> – Qualificació / <i>Calificación</i> CSV – Cursa per segona vegada / <i>Cursa por segunda vez</i> Ord. – Orde / <i>Orden</i>	BG: Biologia i Geologia / <i>Biología y Geología</i> EF: Educació Física / <i>Educación Física</i> GH: Geografia i Història / <i>Geografía e Historia</i> LCL: Llengua Castellana i Literatura / <i>Lengua Castellana y Literatura</i> LE: Llengua Estrangera / <i>Lengua Extranjera</i> MAT: Matemàtiques / <i>Matemáticas</i>	MUS: Música / <i>Música</i> REL: Religió / <i>Religión</i> TD: Tecnologia i Digitalització / <i>Tecnología y Digitalización</i> VLL: València: Llengua i Literatura / <i>Valenciano: Lengua y Literatura</i>
---	--	---

Matèries / *Materias*

Firmat: el professorat del grup (amb indicació del nom i cognoms i de la matèria de coneixement) / *Firmado: el profesorado del grupo (con indicación del nombre y apellidos y de la materia de conocimiento)*

Lloc i data / *Lugar y fecha*

Esmenes / *Enmiendas*

Vist i plau / *V.º B.º*
El director / *La directora*

Segell / *Sello*

El tutor / *La tutora*

Firma: _____

Firma: _____

ACTA D'AVALUACIÓ FINAL DEL SEGON CURS D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA
ACTA DE EVALUACIÓN FINAL DEL SEGUNDO CURSO DE EDUCACIÓN SECUNDARIA OBLIGATORIA

Full
Hoja

Centre <i>Centro</i> _____				Codi <i>Código</i> _____		Públic ☐ <i>Público</i>		Privat ☐ <i>Privado</i>	
Domicili <i>Domicilio</i> _____				Telèfon <i>Teléfono</i> _____		Localitat <i>Localidad</i> _____		CP <i>CP</i> _____	
Provincia _____				Provincia _____		Provincia _____		Provincia _____	
Nivell <i>Nivel</i> _____		Grup <i>Grupo</i> _____		Curs acadèmic <i>Curso académico</i> _____		Data avaluació <i>Fecha evaluación</i> _____		Nombre total d'alumnes <i>Número total de alumnos/as</i> _____	
						Promocionen <i>Promocionan</i> _____		No promocionen <i>No promocionan</i> _____	

Relació alfabètica de l'alumnat Relación alfabética del alumnado			Qualificacions per matèries Calificaciones por materias													DP	
Ord.	Cognoms i nom Apellidos y nombre	CSV	Matèries comunes Materias comunes										REL	Matèria optativa Materia optativa			
			EF	EPVA	FQ	GH	LCL	VLL	MAT	MÚS	LE			Abr.	Qual. Calif.		
											Abr. ⁽¹⁾	Qual. Calif.					
						</											

⁽¹⁾ Cal indicar la llengua estrangera triada per l'alumnat: AL (Alemany), AN (Anglès), FR (Francés) o IT (Italià)
Se debe indicar la lengua extranjera elegida por el alumnado: AL (Alemán), IN (Inglés), FR (Francés) o IT (Italiano)

ACTA D'AVALUACIÓ FINAL DEL SEGON CURS D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA
ACTA DE EVALUACIÓN FINAL DEL SEGUNDO CURSO DE EDUCACIÓN SECUNDARIA OBLIGATORIA

Full
Hoja

Centre / Centro _____ Codi / Código _____ Grup / Grupo _____ Curs acadèmic / Curso académico _____

Els termes de les qualificacions són els següents / Los términos de las calificaciones son los siguientes	IN – Insuficient / <i>Insuficiente</i>	SU – Suficient / <i>Suficiente</i>	BE – Bé / <i>Bien</i>	NT – Notable	EX – Excel·lent / <i>Sobresaliente</i>	COE - Optativa convalidada esportista / <i>Optativa convalidada deportista</i>	COM - Optativa convalidada Música / <i>Optativa convalidada Música</i>
	CO – Convalidada	ET – Exempt / <i>Exento</i>	PTC – Pendent de convalidació / <i>Pendiente de convalidación</i>	PTE – Pendent d'exempció / <i>Pendiente de exención</i>	COD - Optativa convalidada Dansa / <i>Optativa convalidada Danza</i>		

Abreviatures i acrònims / Abreviaturas y acrónimos:

Abr. - Abreviatura DP - Decisió de promoció / <i>Decisión de promoción</i> Qual. / <i>Calif.</i> – <i>Qualificació</i> / <i>Calificación</i> CSV – Cursa per segona vegada / <i>Cursa por segunda vez</i> Ord. – Orde / <i>Orden</i>	EF: Educació Física / <i>Educación Física</i> EPVA: Educació Plàstica, Visual i Audiovisual / <i>Educación Plástica, Visual y Audiovisual</i> FQ: Física i Química / <i>Física y Química</i> GH: Geografia i Història / <i>Geografía e Historia</i> LCL: Llengua Castellana i Literatura / <i>Lengua Castellana y Literatura</i> LE: Llengua Estrangera / <i>Lengua Extranjera</i>	MAT: Matemàtiques / <i>Matemáticas</i> MUS: Música / <i>Música</i> REL: Religió / <i>Religión</i> VLL: Valencià: Llengua i Literatura / <i>Valenciano: Lengua y Literatura</i>
--	---	---

Matèries / Materias

Firmat: el professorat del grup (amb indicació del nom i cognoms i de la matèria de coneixement) / *Firmado: el profesorado del grupo (con indicación del nombre y apellidos y de la materia de conocimiento)*

Lloc i data / *Lugar y fecha*

Esmenes / Enmiendas

Vist i plau / *V.º B.º*
El director / *La directora*

El tutor / *La tutora*

Firma: _____

Segell / *Sello*

Firma: _____

Full
Hoja

Centre					Codi	Públic	Privat
Centro					Código	Público	Privado
Domicili				Telèfon	Localitat	CP	Província
Domicilio				Teléfono	Localidad	CP	Provincia
Nivell	Grup	Curs acadèmic	Data avaluació	Nombre total d'alumnes	Promoció	No promoció	
Nivel	Grupo	Curso académico	Fecha evaluación	Número total de alumnos/as	Promocionan	No promocionan	

[illegible]

(1) Cal indicar la llengua estrangera triada per l'alumnat: AL (Alemany), AN (Anglés), FR (Francés) o IT (Italià)
Se debe indicar la lengua extranjera elegida por el alumnado: AL (Alemán), IN (Inglés), FR (Francés) o IT (Italiano)

ACTA D'AVUACIÓ FINAL DEL TERCER CURS D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA
ACTA DE EVALUACIÓN FINAL DEL TERCER CURSO DE EDUCACIÓN SECUNDARIA OBLIGATORIA

Full
Hoja

Centre / Centro _____ Codi / Código _____ Grup / Grupo _____ Curs acadèmic / Curso académico _____

Els termes de les qualificacions són els següents / Los términos de las calificaciones son los siguientes	IN – Insuficient / <i>Insuficiente</i>	SU – Suficient / <i>Suficiente</i>	BE – Bé / <i>BI – Bien</i>	NT – Notable	EX – Excel·lent / <i>SB – Sobresaliente</i>	COE - Optativa convalidada esportista / <i>Optativa convalidada deportista</i>	COM - Optativa convalidada Música / <i>Optativa convalidada Música</i>
	CO – Convalidada	ET – Exempt / <i>Exento</i>	PTC – Pendent de convalidació / <i>Pendiente de convalidación</i>	PTE – Pendent d'exempció / <i>Pendiente de exención</i>	COD - Optativa convalidada Dansa / <i>Optativa convalidada Danza</i>		

Abreviatures i acrònims / *Abreviaturas y acrónimos*:

Abr. - Abreviatura DP - Decisió de promoció / <i>Decisión de promoción</i> Qual. / <i>Calif.</i> – <i>Qualificació</i> / Calificación CSV – Cursa per segona vegada / <i>Cursa por segunda vez</i> Ord. – Orde / <i>Orden</i>	BG: Biologia i Geologia / <i>Biología y Geología</i> EF: Educació Física / <i>Educación Física</i> EPVA: Educació Plàstica, Visual i Audiovisual / <i>Educación Plástica, Visual y Audiovisual</i> FQ: Física i Química / <i>Física y Química</i> GH: Geografia i Història / <i>Geografía e Historia</i> LCL: Llengua Castellana i Literatura / <i>Lengua Castellana y Literatura</i>	LE: Llengua Estrangera / <i>Lengua Extranjera</i> MAT: Matemàtiques / <i>Matemáticas</i> MUS: Música / <i>Música</i> REL: Religió / <i>Religión</i> TD: Tecnologia i Digitalització / <i>Tecnología y Digitalización</i> VLL: Valencià: Llengua i Literatura / <i>Valenciano: Lengua y Literatura</i>
---	--	--

Matèries / *Materias*

Firmat: el professorat del grup (amb indicació del nom i cognoms i de la matèria de coneixement) / *Firmado: el profesorado del grupo (con indicación del nombre y apellidos y de la materia de conocimiento)*

Lloc i data / *Lugar y fecha*

Esmenes / *Enmiendas*

Vist i plau / *V.º B.º*
El director / *La directora*

El tutor / *La tutora*

Firma: _____

Segell / *Sello*

Firma: _____

Full
Hoja

Centre <i>Centro</i>				Codi <i>Código</i>	Públic <i>Público</i>	Privat <i>Privado</i>	
Domicili <i>Domicilio</i>				Telèfon <i>Teléfono</i>	Localitat <i>Localidad</i>	C.P. <i>CP</i>	Província <i>Provincia</i>
Nivell <i>Nivel</i>	Grup <i>Grupo</i>	Curs acadèmic <i>Curso académico</i>	Data avaluació <i>Fecha evaluación</i>	Nombre total d'alumnes <i>Número total de alumnos/as</i>	Promoció <i>Promoción</i>	No promoció <i>No promoción</i>	

[illegible]

(2) Cal indicar si la matèria triada per l'alumnat és Matemàtiques A o B / Se debe indicar si la materia elegida por el alumnado es Matemáticas A o B

ACTA D'AVUACIÓ FINAL DEL QUART CURS D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA
ACTA DE EVALUACIÓN FINAL DEL CUARTO CURSO DE EDUCACIÓN SECUNDARIA OBLIGATORIA

Full
Hoja

Centre / Centro _____ Codi / Código _____ Grup / Grupo _____ Curs acadèmic / Curso académico _____

Els termes de les qualificacions són els següents / Los términos de las calificaciones son los siguientes	IN – Insuficient / <i>Insuficiente</i>	SU – Suficient / <i>Suficiente</i>	BE – Bé / <i>Bien</i>	NT – Notable	EX – Excel·lent / <i>Sobresaliente</i>		
	CO – Convalidada	ET – Exempt / <i>Exento</i>	PTC – Pendent de convalidació / <i>Pendiente de convalidación</i>	PTE – Pendent d'exempció / <i>Pendiente de exención</i>	COD - Optativa convalidada Dansa / <i>Optativa convalidada Danza</i>	COE - Optativa convalidada esportista / <i>Optativa convalidada deportista</i>	COM - Optativa convalidada Música / <i>Optativa convalidada Música</i>

Abreviaturs i acrònims / *Abreviaturas y acrónimos*:

Abr. - Abreviatura Ord. – Orde / <i>Orden</i> CSV – Cursa per segona vegada / <i>Cursa por segunda vez</i> MO - Matèria d'opció / <i>Materia de opción</i> PT – Proposta de títol / <i>Propuesta de título</i> Qual. / <i>Calif.</i> – Qualificació / <i>Calificación</i>	EF: Educació Física / <i>Educación Física</i> EVCE: Educació en Valors Cívics i Ètics / <i>Educación en Valores Cívicos y Éticos</i> GH: Geografia i Història / <i>Geografía e Historia</i> LCL: Llengua Castellana i Literatura / <i>Lengua Castellana y Literatura</i>	LE: Llengua Estrangera / <i>Lengua Extranjera</i> MAT: Matemàtiques / <i>Matemáticas</i> REL: Religió / <i>Religión</i> VLL: Valencià: Llengua i Literatura / <i>Valenciano: Lengua y Literatura</i>
--	---	---

Matèries / *Materias*

Firmat: el professorat del grup (amb indicació del nom i cognoms i de la matèria de coneixement) / *Firmado: el profesorado del grupo (con indicación del nombre y apellidos y de la materia de conocimiento)*

Lloc i data / *Lugar y fecha*

Esmenes / *Enmiendas*

Vist i plau / *V.º B.º*
El director / *La directora*

El tutor / *La tutora*

Firma: _____

Segell / *Sello*

Firma: _____

Full
Hoja

Centre				Codi	Públic	Privat
Centro				Código	Público ☐	Privado ☐
Domicili			Telèfon	Localitat	CP	Província
Domicilio			Teléfono	Localidad	CP	Provincia
Nivell	Grup	Curs acadèmic	Data avaluació	Nombre total d'alumnes	Promoció	No promoció
Nivel	Grupo	Curso académico	Fecha evaluación	Número total de alumnos/as	Promocionan	No promocionan

[illegible]

(1) Cal indicar la llengua estrangera triada per l'alumnat: AL (Alemany), AN (Anglés), FR (Francés) o IT (Italià)
Se debe indicar la lengua extranjera elegida por el alumnado: AL (Alemán), IN (Inglés), FR (Francés) o IT (Italiano)

ACTA D'AVALUACIÓ FINAL DEL PROGRAMA DE DIVERSIFICACIÓ CURRICULAR DEL TERCER CURS D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA
ACTA DE EVALUACIÓN FINAL DEL PROGRAMA DE DIVERSIFICACIÓN CURRICULAR DEL TERCER CURSO DE EDUCACIÓN SECUNDARIA OBLIGATORIA

Full
Hoja

Centre / Centro _____ Codi / Código _____ Grup / Grupo _____ Curs acadèmic / Curso académico _____

Els termes de les qualificacions són els següents / Los términos de las calificaciones son los siguientes	IN – Insuficient / <i>Insuficiente</i>	SU – Suficient / <i>Suficiente</i>	BE – Bé / <i>Bien</i>	NT – Notable	EX – Excel·lent / <i>Sobresaliente</i>	COE - Optativa convalidada esportista / <i>Optativa convalidada deportista</i>	COM - Optativa convalidada Música / <i>Optativa convalidada Música</i>
	CO – Convalidada	ET – Exempt / <i>Exento</i>	PTC – Pendent de convalidació / <i>Pendiente de convalidación</i>	PTE – Pendent d'exempció / <i>Pendiente de exención</i>	COD - Optativa convalidada Dansa / <i>Optativa convalidada Danza</i>		

Abreviatures i acrònims / *Abreviaturas y acrónimos*:

Abr. - Abreviatura	EF: Educació Física / <i>Educación Física</i>
DP - Decisió de promoció / <i>Decisión de promoción</i>	LE: Llengua Estrangera / <i>Lengua Extranjera</i>
Qual. / <i>Calif.</i> – Qualificació / Calificación	MUS: Música / <i>Música</i>
CSV – Cursa per segona vegada / <i>Cursa por segunda vez</i>	REL: Religió / <i>Religión</i>
Ord. – Orde / <i>Orden</i>	

Matèries / *Materias*

Firmat: el professorat del grup (amb indicació del nom i cognoms i de la matèria de coneixement) / *Firmado: el profesorado del grupo (con indicación del nombre y apellidos y de la materia de conocimiento)*

Lloc i data / *Lugar y fecha*

Esmenes / *Enmiendas*

Vist i plau / *V.º B.º*
El director / La directora

El tutor / La tutora

Firma: _____

Segell / *Sello*

Firma: _____

ACTA DE EVALUACIÓN FINAL DEL PROGRAMA DE DIVERSIFICACIÓN CURRICULAR DEL CUARTO CURSO DE EDUCACIÓN SECUNDARIA OBLIGATORIA

Centre <i>Centro</i> _____					Codi <i>Código</i> _____		Públic <i>Público</i> ☐		Privat <i>Privado</i> ☐	
Domicili <i>Domicilio</i> _____					Telèfon <i>Teléfono</i> _____		Localitat <i>Localidad</i> _____		CP <i>CP</i> _____	
Grup <i>Grupo</i> _____					Curs acadèmic <i>Curso académico</i> _____		Data avaluació <i>Fecha evaluación</i> _____		Nombre total d'alumnes <i>Número total de alumnos</i> _____	
Nivell <i>Nivel</i> _____					Promoció <i>Promoción</i> _____		No promoció <i>No promoción</i> _____		Promoció <i>Promoción</i> _____	

[illegible]

(1) Cal indicar la llengua estrangera triada per l'alumnat: AL (Alemany), AN (Anglés), FR (Francés) o IT (Italià)
Se debe indicar la lengua extranjera elegida por el alumnado: AL (Alemán), IN (Inglés), FR (Francés) o IT (Italiano)

ACTA D'AVALUACIÓ FINAL DEL PROGRAMA DE DIVERSIFICACIÓ CURRICULAR DEL QUART CURS D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA
ACTA DE EVALUACIÓN FINAL DEL PROGRAMA DE DIVERSIFICACIÓN CURRICULAR DEL CUARTO CURSO DE EDUCACIÓN SECUNDARIA OBLIGATORIA

Full
Hoja

Centre / Centro _____ Codi / Código _____ Grup / Grupo _____ Curs acadèmic / Curso académico _____

Els termes de les qualificacions són els següents / Los términos de las calificaciones son los siguientes	IN – Insuficient / <i>Insuficiente</i> CO – Convalidada	SU – Suficient / <i>Suficiente</i> ET – Exempt / <i>Exento</i>	BE – Bé / <i>BI – Bien</i> PTC – Pendent de convalidació / <i>Pendiente de convalidación</i>	NT – Notable PTE – Pendent d'exempció / <i>Pendiente de exención</i>	EX – Excel·lent / <i>SB – Sobresaliente</i> COD - Optativa convalidada Dansa / <i>Optativa convalidada Danza</i>	COE - Optativa convalidada esportista / <i>Optativa convalidada deportista</i>	COM - Optativa convalidada Música / <i>Optativa convalidada Música</i>
---	--	---	---	---	---	--	--

Abreviatures i acrònims / Abreviaturas y acrónimos:

Abr. - Abreviatura CSV – Cursa per segona vegada / <i>Cursa por segunda vez</i> Qual. / <i>Calif.</i> – Qualificació / Calificación Ord. – Orde / <i>Orden</i> PT – Proposta de títol / <i>Propuesta de título</i>	EF: Educació Física / <i>Educación Física</i> EVCE: Educació en Valors Cívics i Ètics / <i>Educación en Valores Cívicos y Éticos</i> LE: Llengua Estrangera / <i>Lengua Extranjera</i> REL: Religió / <i>Religión</i>
--	--

Matèries / *Materias*

Firmat: el professorat del grup (amb indicació del nom i cognoms i de la matèria de coneixement) / *Firmado: el profesorado del grupo (con indicación del nombre y apellidos y de la materia de conocimiento)*

Lloc i data / *Lugar y fecha*

Esmenes / *Enmiendas*

Vist i plau / *V.º B.º*
El director / La directora

El tutor / La tutora

Firma: _____

Segell / *Sello*

Firma: _____

21. Es modifica l'annex XIII, que queda como següix:

“ANNEX XIII / ANEXO XIII
EXPEDIENT ACADÈMIC EN L'ETAPA D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA
EXPEDIENTE ACADÉMICO EN LA ETAPA DE EDUCACIÓN SECUNDARIA OBLIGATORIA

Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació
Real decret 217/2022, de 29 de març, pel qual s'establixen l'ordenació i els ensenyaments mínims de l'Educació Secundària Obligatoria
Ley orgànica 3/2020, de 29 de diciembre, por la que se modifica la Ley orgànica 2/2006, de 3 de mayo, de educación
Real decreto 217/2022, de 29 de marzo, por el que se establece la ordenación y las enseñanzas mínimas de la Educación Secundaria Obligatoria

EXPEDIENT ACADÈMIC / EXPEDIENTE ACADÉMICO

Codi de centre / Código de centro:	Nom del centre / Nombre del centro:		
Domicili / Domicilio:	Localitat / Localidad:	CP:	Telèfon / Teléfono:
Data de matrícula en el centre Fecha de matrícula en el centro	_____ d _____ de 20__		

A DADES PERSONALS DE L'ALUMNE/A DATOS PERSONALES DEL ALUMNO/A				
Primer cognom / Primer apellido		Segon cognom / Segundo apellido		Nom / Nombre NIA Sexe / Sexo ☐ H ☐ D/M
Document identificatiu Documento identificativo		Data de naixement / Fecha de nacimiento		Municipi de naixement / Municipio de nacimiento
Tipus / Tipo	Número			
Província de naixement / Provincia de nacimiento		País de naixement / País de nacimiento		Nacionalitat / Nacionalidad
Domicili / Domicilio		Número	Porta / Puerta	Telèfon / Teléfono
Localitat / Localidad		Codi postal / Código postal		Província / Provincia
Nom del pare, mare o tutor/a legal / Nombre del padre, madre o tutor/a legal				Telèfon / Teléfono
Nom del pare, mare o tutor/a legal / Nombre del padre, madre o tutor/a legal				Telèfon / Teléfono

B INCORPORACIÓ A L'ETAPA D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA INCORPORACIÓN A LA ETAPA DE EDUCACIÓN SECUNDARIA OBLIGATORIA			
Amb data / Con fecha _____ d _____ de 20__.			
l'alumne/a s'incorpora a l'etapa d'Educació Secundària Obligatoria, d'acord amb el Reial decret 217/2022, de 29 de març. el alumno/a se incorpora a la etapa de Educación Secundaria Obligatoria, de acuerdo con el Real decreto 217/2022, de 29 de marzo.			
Codi de centre / Código de centro	Nom del centre / Nombre del centro	Localitat / Localidad	Província / Provincia

C ANTECEDENTS D'ESCOLARITZACIÓ EN EDUCACIÓ PRIMÀRIA I EN EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA ANTECEDENTES DE ESCOLARIZACIÓN EN EDUCACIÓN PRIMARIA Y EN EDUCACIÓN SECUNDARIA OBLIGATORIA					
Codi del centre Código del centro	Nom del centre Nombre del centro	Localitat Localidad	Província Provincia	Cursos acadèmics Cursos académicos	Nivells / Niveles

D MESURES DE SUPORT A LA INCLUSIÓ MEDIDAS DE APOYO A LA INCLUSIÓN	
--	--

☐ S'adjunta informe de mesures de suport / Se adjunta informe de medidas de apoyo

E	CONVALIDACIONS I EXEMPCIONS (S'han d'adjuntar els certificats expedits pel centre d'ensenyament respecte u òrgan competent) CONVALIDACIONES Y EXENCIONES (Se adjuntarán los certificados expedidos por el centro de enseñanza respectivo u órgano competente)
Convalidacions per estudis d'ensenyaments professionals de Música o Danza <i>Convalidaciones por estudios de enseñanzas profesionales de Música o Danza</i>	
Amb data _____ Con fecha _____	l'alumne/a convalida la matèria _____ del curs _____ el alumno/a convalida la materia _____ del curso _____
Exempció d'Educació Física per a l'alumnat que realitza estudis dels ensenyaments professionals de Danza o que acredita la condició d'esportista d'alt nivell, alt rendiment o d'elit o amb la condició de personal tècnic, entrenador, arbitral o jutge d'elit de la Comunitat Valenciana <i>Exención de Educación Física para el alumnado que realiza estudios de las enseñanzas profesionales de Danza o que acredita la condición de deportista de alto nivel, alto rendimiento o de élite o con la condición de personal técnico, entrenador, arbitral o juez de élite de la Comunitat Valenciana</i>	
Amb data _____ Con fecha _____	l'alumne/a està exempt de la matèria Educació Física, del curs _____ el alumno/a está exento de la materia Educación Física, del curso _____
Convalidacions per esportista d'alt nivell, alt rendiment o d'elit o amb la condició de personal tècnic, entrenador, arbitral o jutge d'elit de la Comunitat Valenciana <i>Convalidaciones por deportista de alto nivel, alto rendimiento o de élite o con la condición de personal técnico, entrenador, arbitral o juez de élite de la Comunitat Valenciana</i>	
Amb data _____ Con fecha _____	l'alumne/a convalida la matèria _____ del curs _____ el alumno/a convalida la materia _____ del curso _____

F	TRASLLAT DE CENTRE TRASLADO DE CENTRO		
Amb data / Con fecha _____		Es traslada al centre / Se traslada al centro _____	
Adreça del centre de destinació / Dirección del centro de destino _____		Telèfon / Teléfono _____	
Localitat / Localidad _____		CP _____	Província / Provincia _____

G	LLOC, DATA I FIRMA LUGAR, FECHA Y FIRMA
<div style="text-align: center;"> _____, _____ d _____ de 20____ Vist i plau / V.º B.º </div> <div style="display: flex; justify-content: space-between; margin-top: 20px;"> <div> Director/a _____ Firma: _____ </div> <div style="text-align: center;"> Segell del centre / Sello del centro _____ </div> <div> Secretari/ària / Secretario/a _____ Firma: _____ </div> </div>	

H RESULTATS DE LES AVALUACIONS
RESULTADOS DE LAS EVALUACIONES

**RESULTATS DE L'AVUACIÓ DEL PRIMER CURS
RESULTADOS DE LA EVALUACIÓN DEL PRIMER CURSO**

Curs acadèmic / Curso académico 20__ - 20__

Qualificacions obtingudes / Calificaciones obtenidas

MATÈRIES / MATERIAS	ACIS ⁽¹⁾	Qualificacions / Calificaciones ⁽²⁾
Biologia i Geologia <i>Biología y Geología</i>		
Educació Física <i>Educación Física</i>		
Geografia i Història <i>Geografía e Historia</i>		
Llengua Castellana i Literatura <i>Lengua Castellana y Literatura</i>		
Valencià: Llengua i Literatura <i>Valenciano: Lengua y Literatura</i>		
Matemàtiques <i>Matemáticas</i>		
Música		
Llengua Estrangera ⁽³⁾ : _____ <i>Lengua Extranjera</i> ⁽³⁾ : _____		
Tecnologia i Digitalització <i>Tecnología y Digitalización</i>		
Matèria optativa ⁽³⁾ : _____ <i>Materia optativa</i> ⁽³⁾ : _____		
Religió <i>Religión</i>		
Promociona: ☐ Sí ☐ No		☐ Altres mesures ⁽⁴⁾ / <i>Otras medidas</i> ⁽⁴⁾
Observacions / <i>Observaciones</i> :		

Matèries cursades de forma integrada en àmbits ⁽⁵⁾
Materias cursadas de forma integrada en ámbitos ⁽⁵⁾

(1) Cal indicar amb una aspa les matèries de les quals s'adjunta l'adaptació curricular individual significativa realitzada. / Se indicarán con un aspa las materias de las que se adjunta la adaptación curricular individual significativa realizada.

(2) Els resultats de l'avaluació s'han d'expressar en els termes: Insuficient, Suficient, Bé, Notable o Excel·lent. / Los resultados de la evaluación se expresarán en los términos: Insuficiente, Suficiente, Bien, Notable o Sobresaliente.

(3) Cal especificar la matèria cursada per l'alumne/a / Se especificará la materia cursada por el alumno/a.

(4) Cal indicar la decisió que s'adopta en l'apartat Observacions / Se indicará la decisión que se adopta en el apartado Observaciones.

(5) En el cas que existisquen matèries que hagen sigut cursades de forma integrada en un àmbit, cal indicar la denominació de l'àmbit i les matèries que l'integren / En el caso de que existan materias que hayan sido cursadas de forma integrada en un ámbito, se debe indicar la denominación del ámbito y las materias que lo integran.

RESULTATS DE L'AVALUACIÓ DEL PRIMER CURS (REPETICIÓ)
RESULTADOS DE LA EVALUACIÓN DEL PRIMER CURSO (REPETICIÓN)

Curs acadèmic / Curso académico 20__ - 20__

Qualificacions obtingudes / Calificaciones obtenidas		
MATÈRIES / MATERIAS	ACIS ⁽¹⁾	Qualificacions / Calificaciones ⁽²⁾
Biologia i Geologia <i>Biología y Geología</i>		
Educació Física <i>Educación Física</i>		
Geografia i Història <i>Geografía e Historia</i>		
Llengua Castellana i Literatura <i>Lengua Castellana y Literatura</i>		
Valencià: Llengua i Literatura <i>Valenciano: Lengua y Literatura</i>		
Matemàtiques <i>Matemáticas</i>		
Música		
Llengua Estrangera ⁽³⁾ : _____ <i>Lengua Extranjera</i> ⁽³⁾ : _____		
Tecnologia i Digitalització <i>Tecnología y Digitalización</i>		
Matèria optativa ⁽³⁾ : _____ <i>Materia optativa</i> ⁽³⁾ : _____		
Religió <i>Religión</i>		
Promociona: ☐ Sí ☐ Sí, per impossibilitat de repetir / <i>Sí, por imposibilidad de repetir</i>		☐ Altres mesures ⁽⁴⁾ / <i>Otras medidas</i> ⁽⁴⁾
Observacions / <i>Observaciones</i> :		

Matèries cursades de forma integrada en àmbits ⁽⁵⁾ <i>Materias cursadas de forma integrada en ámbitos</i> ⁽⁵⁾

(1) Cal indicar amb una aspa les matèries de les quals s'adjunta l'adaptació curricular individual significativa realitzada. / *Se indicarán con un aspa las materias de las que se adjunta la adaptación curricular individual significativa realizada.*

(2) Els resultats de l'avaluació s'han d'expressar en els termes: Insuficient, Suficient, Bé, Notable o Excel·lent. / *Los resultados de la evaluación se expresarán en los términos: Insuficiente, Suficiente, Bien, Notable o Sobresaliente.*

(3) Cal especificar la matèria cursada per l'alumne/a. / *Se especificará la materia cursada por el alumno/a.*

(4) Cal indicar la decisió que s'adopta en l'apartat Observacions. / *Se indicará la decisión que se adopta en el apartado Observaciones.*

(5) En el cas que existisquen matèries que hagen sigut cursades de forma integrada en un àmbit, cal indicar la denominació de l'àmbit i les matèries que l'integren. / *En el caso de que existan materias que hayan sido cursadas de forma integrada en un ámbito, se debe indicar la denominación del ámbito y las materias que lo integran.*

**RESULTATS DE L'AVUACIÓ DEL SEGON CURS
RESULTADOS DE LA EVALUACIÓN DEL SEGUNDO CURSO**

Curs acadèmic / Curso académico 20__ - 20__

Qualificacions obtingudes / Calificaciones obtenidas		
MATÈRIES / MATERIAS	ACIS ⁽¹⁾	Qualificacions / Calificaciones ⁽²⁾
Educació Física <i>Educación Física</i>		
Educació Plàstica, Visual i Audiovisual <i>Educación Plástica, Visual y Audiovisual</i>		
Física i Química <i>Física y Química</i>		
Geografia i Història <i>Geografía e Historia</i>		
Llengua Castellana i Literatura <i>Lengua Castellana y Literatura</i>		
Valencià: Llengua i Literatura <i>Valenciano: Lengua y Literatura</i>		
Matemàtiques <i>Matemáticas</i>		
Música		
Llengua Estrangera ⁽³⁾ : _____ <i>Lengua Extranjera</i> ⁽³⁾ : _____		
Matèria optativa ⁽³⁾ : _____ <i>Materia optativa</i> ⁽³⁾ : _____		
Religió <i>Religión</i>		

MATÈRIES PENDENTS ⁽⁴⁾ MATERIAS PENDIENTES ⁽⁴⁾	Curs Curso	ACIS ⁽¹⁾	Qualificacions / Calificaciones ⁽²⁾

Promociona: ☐ Sí ☐ No	☐ Altres mesures ⁽⁵⁾ / Otras medidas ⁽⁵⁾
Observacions / Observaciones:	

Matèries cursades de forma integrada en àmbits ⁽⁶⁾ Materias cursadas de forma integrada en ámbitos ⁽⁶⁾

(1) Cal indicar amb una aspa les matèries de les quals s'adjunta l'adaptació curricular individual significativa realitzada. / Se indicarán con un aspa las materias de las que se adjunta la adaptación curricular individual significativa realizada.

(2) Els resultats de l'avaluació s'han d'expressar en els termes: Insuficient, Suficient, Bé, Notable o Excel·lent. / Los resultados de la evaluación se expresarán en los términos: Insuficiente, Suficiente, Bien, Notable o Sobresaliente.

(3) Cal especificar la matèria cursada per l'alumne/a / Se especificará la materia cursada por el alumno/a.

(4) Si és el cas, es consignarà la superació de les matèries amb qualificació negativa una vegada avaluades positivament, en els termes de Suficient, Bé, Notable o Excel·lent. / En su caso, se consignará la superación de las materias con calificación negativa una vez evaluadas positivamente, en los términos de Suficiente, Bien, Notable o Excelente.

(5) Cal indicar la decisió que s'adopta en l'apartat Observacions / Se indicará la decisión que se adopta en el apartado Observaciones.

(6) En el cas que existisquen matèries que hagen sigut cursades de forma integrada en un àmbit, cal indicar la denominació de l'àmbit i les matèries que l'integren / En el caso de que existan materias que hayan sido cursadas de forma integrada en un ámbito, se debe indicar la denominación del ámbito y las materias que lo integran.

ESBORRANY

RESULTATS DE L'AVALUACIÓ DEL SEGON CURS (REPETICIÓ)
RESULTADOS DE LA EVALUACIÓN DEL SEGUNDO CURSO (REPETICIÓN)

Curs acadèmic / Curso académico 20__ - 20__

Qualificacions obtingudes / Calificaciones obtenidas		
MATÈRIES / MATERIAS	ACIS ⁽¹⁾	Qualificacions / Calificaciones ⁽²⁾
Educació Física <i>Educación Física</i>		
Educació Plàstica, Visual i Audiovisual <i>Educación Plástica, Visual y Audiovisual</i>		
Física i Química <i>Física y Química</i>		
Geografia i Història <i>Geografía e Historia</i>		
Llengua Castellana i Literatura <i>Lengua Castellana y Literatura</i>		
Valencià: Llengua i Literatura <i>Valenciano: Lengua y Literatura</i>		
Matemàtiques <i>Matemáticas</i>		
Música		
Llengua Estrangera ⁽³⁾ : _____ <i>Lengua Extranjera</i> ⁽³⁾ : _____		
Matèria optativa ⁽³⁾ : _____ <i>Materia optativa</i> ⁽³⁾ : _____		
Religió <i>Religión</i>		

MATÈRIES PENDENTS ⁽⁴⁾ MATERIAS PENDIENTES ⁽⁴⁾	Curs Curso	ACIS ⁽¹⁾	Qualificacions / Calificaciones ⁽²⁾

Promociona: ☐ Sí ☐ Sí, per impossibilitat de repetir / Sí, por imposibilidad de repetir	☐ Altres mesures ⁽⁵⁾ / Otras medidas ⁽⁵⁾
Observacions / Observaciones:	

Matèries cursades de forma integrada en àmbits ⁽⁶⁾ Materias cursadas de forma integrada en ámbitos ⁽⁶⁾

(1) Cal indicar amb una aspa les matèries de les quals s'adjunta l'adaptació curricular individual significativa realitzada. / Se indicarán con un aspa las materias de las que se adjunta la adaptación

curricular individual significativa realizada.

(2) Els resultats de l'avaluació s'han d'expressar en els termes: Insuficient, Suficient, Bé, Notable o Excel·lent. / Los resultados de la evaluación se expresarán en los términos: *Insuficiente, Suficiente, Bien, Notable o Sobresaliente.*

(3) Cal especificar la matèria cursada per l'alumne/a / *Se especificará la materia cursada por el alumno/a.*

(4) Si és el cas, es consignarà la superació de les matèries amb qualificació negativa una vegada avaluades positivament, en els termes de Suficient, Bé, Notable o Excel·lent. / *En su caso, se consignará la superación de las materias con calificación negativa una vez evaluadas positivamente, en los términos de Suficiente, Bien, Notable o Excelente.*

(5) Cal indicar la decisió que s'adopta en l'apartat Observacions / *Se indicará la decisión que se adopta en el apartado Observaciones.*

(6) En el cas que existisquen matèries que hagen sigut cursades de forma integrada en un àmbit, cal indicar la denominació de l'àmbit i les matèries que l'integren / *En el caso de que existan materias que hayan sido cursadas de forma integrada en un ámbito, se debe indicar la denominación del ámbito y las materias que lo integran.*

ESBORRANY

**RESULTATS DE L'AVUACIÓ DEL TERCER CURS
RESULTADOS DE LA EVALUACIÓN DEL TERCER CURSO**

Curs acadèmic / Curso académico 20__ - 20__

Qualificacions obtingudes / Calificaciones obtenidas		
MATÈRIES / MATERIAS	ACIS ⁽¹⁾	Qualificacions / Calificaciones ⁽²⁾
Biologia i Geologia <i>Biología y Geología</i>		
Educació Física <i>Educación Física</i>		
Educació Plàstica, Visual i Audiovisual <i>Educación Plástica, Visual y Audiovisual</i>		
Física i Química <i>Física y Química</i>		
Geografia i Història <i>Geografía e Historia</i>		
Llengua Castellana i Literatura <i>Lengua Castellana y Literatura</i>		
Valencià: Llengua i Literatura <i>Valenciano: Lengua y Literatura</i>		
Matemàtiques <i>Matemáticas</i>		
Música <i>Música</i>		
Llengua Estrangera ⁽³⁾ : _____ <i>Lengua Extranjera</i> ⁽³⁾ : _____		
Tecnologia i Digitalització <i>Tecnología y Digitalización</i>		
Matèria optativa ⁽³⁾ : _____ <i>Materia optativa</i> ⁽³⁾ : _____		
Religió <i>Religión</i>		
Programa de diversificació curricular ⁽⁴⁾ <i>Programa de diversificación curricular</i> ⁽⁴⁾		
Àmbit Científic <i>Ámbito Científico</i>		
Àmbit Lingüístic i Social <i>Ámbito Lingüístico y Social</i>		
Àmbit Pràctic <i>Ámbito Práctico</i>		

MATÈRIES PENDENTS ⁽⁵⁾ MATERIAS PENDIENTES ⁽⁵⁾	Curs Curso	ACIS ⁽¹⁾	Qualificacions / Calificaciones ⁽²⁾

Promociona: ☐ Sí ☐ Sí, per impossibilitat de repetir / Sí, por imposibilidad de repetir ☐ No	☐ Altres mesures ⁽⁶⁾ / Otras medidas ⁽⁶⁾
Observacions / Observaciones:	

Matèries cursades de forma integrada en àmbits ⁽⁷⁾

Materias cursadas de forma integrada en ámbitos ⁽⁷⁾

(1) Cal indicar amb una aspa les matèries de les quals s'adjunta l'adaptació curricular individual significativa realitzada. / *Se indicarán con un aspa las materias de las que se adjunta la adaptación curricular individual significativa realizada.*

(2) Els resultats de l'avaluació s'han d'expressar en els termes: Insuficient, Suficient, Bé, Notable o Excel·lent. / *Los resultados de la evaluación se expresarán en los términos: Insuficiente, Suficiente, Bien, Notable o Sobresaliente.*

(3) Cal especificar la matèria cursada per l'alumne/a / *Se especificará la materia cursada por el alumno/a.*

(4) Per a l'alumnat que cursa el 3r nivell de l'Educació Secundària Obligatòria en un programa de diversificació curricular, cal indicar les qualificacions obtingudes en els àmbits este programa. / Para el alumnado que cursa el 3.º nivel de la Educación Secundaria Obligatoria en un programa de diversificación curricular, se indicarán las calificaciones obtenidas en los ámbitos de dicho programa.

(5) Si és el cas, es consignarà la superació de les matèries amb qualificació negativa una vegada avaluades positivament, en els termes de Suficient, Bé, Notable o Excel·lent. / *En su caso, se consignará la superación de las materias con calificación negativa una vez evaluadas positivamente, en los términos de Suficiente, Bien, Notable o Excelente.*

(6) Cal indicar la decisió que s'adopta en l'apartat Observacions / *Se indicará la decisión que se adopta en el apartado Observaciones.*

(7) En el cas que existisquen matèries que hagen sigut cursades de forma integrada en un àmbit, cal indicar la denominació de l'àmbit i les matèries que l'integren / *En el caso de que existan materias que hayan sido cursadas de forma integrada en un ámbito, se debe indicar la denominación del ámbito y las materias que lo integran.*

RESULTATS DE L'AVUACIÓ DEL TERCER CURS (REPETICIÓ)
RESULTADOS DE LA EVALUACIÓN DEL TERCER CURSO (REPETICIÓN)

Curs acadèmic / Curso académico 20__ - 20__

Qualificacions obtingudes / Calificaciones obtenidas		
MATÈRIES / MATERIAS	ACIS ⁽¹⁾	Qualificacions / Calificaciones ⁽²⁾
Biologia i Geologia <i>Biología y Geología</i>		
Educació Física <i>Educación Física</i>		
Educació Plàstica, Visual i Audiovisual <i>Educación Plástica, Visual y Audiovisual</i>		
Física i Química <i>Física y Química</i>		
Geografia i Història <i>Geografía e Historia</i>		
Llengua Castellana i Literatura <i>Lengua Castellana y Literatura</i>		
Valencià: Llengua i Literatura <i>Valenciano: Lengua y Literatura</i>		
Matemàtiques <i>Matemáticas</i>		
Música <i>Música</i>		
Llengua Estrangera ⁽³⁾ : _____ <i>Lengua Extranjera</i> ⁽³⁾ : _____		
Tecnologia i Digitalització <i>Tecnología y Digitalización</i>		
Matèria optativa ⁽³⁾ : _____ <i>Materia optativa</i> ⁽³⁾ : _____		
Religió <i>Religión</i>		
Programa de diversificació curricular ⁽⁴⁾ <i>Programa de diversificación curricular</i> ⁽⁴⁾		
Àmbit Científic <i>Ámbito Científico</i>		
Àmbit Lingüístic i Social <i>Ámbito Lingüístico y Social</i>		
Àmbit Pràctic <i>Ámbito Práctico</i>		

MATÈRIES PENDENTS ⁽⁵⁾ MATERIAS PENDIENTES ⁽⁵⁾	Curs Curso	ACIS ⁽¹⁾	Qualificacions / Calificaciones ⁽²⁾

Promociona: ☐ Sí ☐ Sí, per impossibilitat de repetir / Sí, por imposibilidad de repetir	☐ Altres mesures ⁽⁶⁾ / Otras medidas ⁽⁶⁾
Observacions / Observaciones:	

Matèries cursades de forma integrada en àmbits ⁽⁷⁾

Materias cursadas de forma integrada en ámbitos ⁽⁷⁾

(1) Cal indicar amb una aspa les matèries de les quals s'adjunta l'adaptació curricular individual significativa realitzada. / *Se indicarán con un aspa las materias de las que se adjunta la adaptación curricular individual significativa realizada.*

(2) Els resultats de l'avaluació s'han d'expressar en els termes: Insuficient, Suficient, Bé, Notable o Excel·lent. / *Los resultados de la evaluación se expresarán en los términos: Insuficiente, Suficiente, Bien, Notable o Sobresaliente.*

(3) Cal especificar la matèria cursada per l'alumne/a / *Se especificará la materia cursada por el alumno/a.*

(4) Per a l'alumnat que cursa el 3r nivell de l'Educació Secundària Obligatòria en un programa de diversificació curricular, cal indicar les qualificacions obtingudes en els àmbits d'este programa. / Para el alumnado que cursa el 3.º nivel de la Educación Secundaria Obligatoria en un programa de diversificación curricular, se indicarán las calificaciones obtenidas en los ámbitos de dicho programa.

(5) Si és el cas, es consignarà la superació de les matèries amb qualificació negativa una vegada avaluades positivament, en els termes de Suficient, Bé, Notable o Excel·lent. / *En su caso, se consignará la superación de las materias con calificación negativa una vez evaluadas positivamente, en los términos de Suficiente, Bien, Notable o Excelente.*

(6) Cal indicar la decisió que s'adopta en l'apartat Observacions / *Se indicará la decisión que se adopta en el apartado Observaciones.*

(7) En el cas que existisquen matèries que hagen sigut cursades de forma integrada en un àmbit, cal indicar la denominació de l'àmbit i les matèries que l'integren. / *En el caso de que existan materias que hayan sido cursadas de forma integrada en un ámbito, se debe indicar la denominación del ámbito y las materias que lo integran.*

**RESULTATS DE L'AVUACIÓ DEL QUART CURS
RESULTADOS DE LA EVALUACIÓN DEL CUARTO CURSO**

Curs acadèmic / Curso académico 20__ - 20__

Qualificacions obtingudes / Calificaciones obtenidas		
MATÈRIES / MATERIAS	ACIS ⁽¹⁾	Qualificacions / Calificaciones ⁽²⁾
Educació Física <i>Educación Física</i>		
Geografia i Història <i>Geografía e Historia</i>		
Llengua Castellana i Literatura <i>Lengua Castellana y Literatura</i>		
Valencià: Llengua i Literatura <i>Valenciano: Lengua y Literatura</i>		
Matemàtiques ☐ A <i>Matemáticas</i> ☐ B		
Llengua Estrangera ⁽³⁾ : _____ <i>Lengua Extranjera</i> ⁽³⁾ : _____		
Educació en Valors Cívics i Ètics <i>Educación en Valores Cívicos y Éticos</i>		
Matèria d'opció 1 ⁽³⁾ : _____ <i>Materia de opción 1</i> ⁽³⁾ : _____		
Matèria d'opció 2 ⁽³⁾ : _____ <i>Materia de opción 2</i> ⁽³⁾ : _____		
Matèria d'opció 3 ⁽³⁾ : _____ <i>Materia de opción 3</i> ⁽³⁾ : _____		
Matèria optativa ⁽³⁾ : _____ <i>Materia optativa</i> ⁽³⁾ : _____		
Religió <i>Religión</i>		
Programa de diversificació curricular ⁽⁴⁾ <i>Programa de diversificación curricular</i> ⁽⁴⁾		
Àmbit Científic <i>Ámbito Científico</i>		
Àmbit Lingüístic i Social <i>Ámbito Lingüístico y Social</i>		
Àmbit Pràctic <i>Ámbito Práctico</i>		

MATÈRIES PENDENTS ⁽⁵⁾ MATERIAS PENDIENTES ⁽⁵⁾	Curs Curso	ACIS ⁽¹⁾	Qualificacions / Calificaciones ⁽²⁾

Obté titulació / <i>Obtiene titulación</i> : ☐ Sí ☐ No	☐ Altres mesures ⁽⁶⁾ / <i>Otras medidas</i> ⁽⁶⁾
Observacions / <i>Observaciones</i> :	

- (1) Cal indicar amb una aspa les matèries de les quals s'adjunta l'adaptació curricular individual significativa realitzada. / *Se indicarán con un aspa las materias de las que se adjunta la adaptación curricular individual significativa realizada.*
- (2) Els resultats de l'avaluació s'han d'expressar en els termes: Insuficient, Suficient, Bé, Notable o Excel·lent. / *Los resultados de la evaluación se expresarán en los términos: Insuficiente, Suficiente, Bien, Notable o Sobresaliente.*
- (3) Cal especificar la matèria cursada per l'alumne/a / *Se especificará la materia cursada por el alumno/a.*
- (4) Per a l'alumnat que cursa el 4t nivell de l'Educació Secundària Obligatòria en un programa de diversificació curricular, cal indicar les qualificacions obtingudes en els àmbits d'este programa. / Para el alumnado que cursa el 4.º nivel de la Educación Secundaria Obligatoria en un programa de diversificación curricular, se indicarán las calificaciones obtenidas en los ámbitos de dicho programa.
- (5) Si és el cas, es consignarà la superació de les matèries amb qualificació negativa una vegada avaluades positivament, en els termes de Suficient, Bé, Notable o Excel·lent. / *En su caso, se consignará la superación de las materias con calificación negativa una vez evaluadas positivamente, en los términos de Suficiente, Bien, Notable o Excelente.*
- (6) Cal indicar la decisió que s'adopta en l'apartat Observacions / *Se indicará la decisión que se adopta en el apartado Observaciones.*

ESBORRANY

RESULTATS DE L'AVALUACIÓ DEL QUART CURS (REPETICIÓ)
RESULTADOS DE LA EVALUACIÓN DEL CUARTO CURSO (REPETICIÓN)

Curs acadèmic / Curso académico 20__ - 20__

Qualificacions obtingudes / Calificaciones obtenidas		
MATÈRIES / MATERIAS	ACIS ⁽¹⁾	Qualificacions / Calificaciones ⁽²⁾
Educació Física <i>Educación Física</i>		
Geografia i Història <i>Geografía e Historia</i>		
Llengua Castellana i Literatura <i>Lengua Castellana y Literatura</i>		
Valencià: Llengua i Literatura <i>Valenciano: Lengua y Literatura</i>		
Matemàtiques ☐ A <i>Matemáticas</i> ☐ B		
Llengua Estrangera ⁽³⁾ : _____ <i>Lengua Extranjera</i> ⁽³⁾ : _____		
Educació en Valors Cívics i Ètics <i>Educación en Valores Cívicos y Éticos</i>		
Matèria d'opció 1 ⁽³⁾ : _____ <i>Materia de opción 1</i> ⁽³⁾ : _____		
Matèria d'opció 2 ⁽³⁾ : _____ <i>Materia de opción 2</i> ⁽³⁾ : _____		
Matèria d'opció 3 ⁽³⁾ : _____ <i>Materia de opción 3</i> ⁽³⁾ : _____		
Matèria optativa ⁽³⁾ : _____ <i>Materia optativa</i> ⁽³⁾ : _____		
Religió <i>Religión</i>		
Programa de diversificació curricular ⁽⁴⁾ <i>Programa de diversificación curricular</i> ⁽⁴⁾		
Àmbit Científic <i>Ámbito Científico</i>		
Àmbit Lingüístic i Social <i>Ámbito Lingüístico y Social</i>		
Àmbit Pràctic <i>Ámbito Práctico</i>		

MATÈRIES PENDENTS ⁽⁵⁾ MATERIAS PENDIENTES ⁽⁵⁾	Curs Curso	ACIS ⁽¹⁾	Qualificacions / Calificaciones ⁽²⁾

Obté titulació / <i>Obtiene titulación</i> : ☐ Sí ☐ No	☐ Altres mesures ⁽⁶⁾ / <i>Otras medidas</i> ⁽⁶⁾
Observacions / <i>Observaciones</i> :	

(1) Cal indicar amb una aspa les matèries de les quals s'adjunta l'adaptació curricular individual significativa realitzada. / Se indicarán con un aspa las materias de las que se adjunta la adaptación

curricular individual significativa realizada.

(2) Els resultats de l'avaluació s'han d'expressar en els termes: Insuficient, Suficient, Bé, Notable o Excel·lent. / Los resultados de la evaluación se expresarán en los términos: *Insuficiente, Suficiente, Bien, Notable o Sobresaliente.*

(3) Cal especificar la matèria cursada per l'alumne/a / *Se especificará la materia cursada por el alumno/a.*

(4) Per a l'alumnat que cursa el 4t nivell de l'Educació Secundària Obligatòria en un programa de diversificació curricular, cal indicar les qualificacions obtingudes en els àmbits d'este programa. / Para el alumnado que cursa el 4.º nivel de la Educación Secundaria Obligatoria en un programa de diversificación curricular, se indicarán las calificaciones obtenidas en los ámbitos de dicho programa.

(5) Si és el cas, es consignarà la superació de les matèries amb qualificació negativa una vegada avaluades positivament, en els termes de Suficient, Bé, Notable o Excel·lent. / *En su caso, se consignará la superación de las materias con calificación negativa una vez evaluadas positivamente, en los términos de Suficiente, Bien, Notable o Excelente.*

(6) Cal indicar la decisió que s'adopta en l'apartat Observacions / *Se indicará la decisión que se adopta en el apartado Observaciones.*

ESBORRANY

I	PREMI EXTRAORDINARI PREMIO EXTRAORDINARIO
Amb data _____ se li concedix el premi extraordinari al rendiment acadèmic d'Educació Secundària Obligatoria. Con fecha _____ se le concede el premio extraordinario al rendimiento académico de Educación Secundaria Obligatoria	

J	MEPCIÓ HONORÍFICA MENCIÓN HONORÍFICA
Amb data _____ se li concedix la menció honorífica en Educació Secundària Obligatoria. Con fecha _____ se le concede la mención honorífica en Educación Secundaria Obligatoria	

K	ENTREGA DEL CONSELL ORIENTADOR PER A L'ALUMNAT DE 2n CURS DE L'ESO ENTREGA DEL CONSEJO ORIENTADOR PARA EL ALUMNADO DE 2.º CURSO DE LA ESO	
Amb esta data es fa entrega a l'alumne/a d'un informe del consell orientador, al qual es referix l'article 18.3 del Reial decret 217/2022, de 29 de març. Con esta fecha se hace entrega al alumno/a de un informe del consejo orientador, al cual se refiere el artículo 18.3 del Real decreto 217/2022, de 29 de marzo.		
_____, d/de _____ de 20____		
Vist i plau / V.º B.º		
Director/a	Secretari/ària / Secretario/a	Ho he rebut / Recibi
	(Segell del centre / Sello del centro)	
Firma: _____	Firma: _____	Firma: _____

L	ENTREGA DEL CONSELL ORIENTADOR PER A L'ALUMNAT DE 4t CURS DE L'ESO O QUE CONCLOU LA SEUA ESCOLARITZACIÓ EN L'ETAPA DE L'ESO ENTREGA DEL CONSEJO ORIENTADOR PARA EL ALUMNADO DE 4.º CURSO DE LA ESO O QUE CONCLUYE SU ESCOLARIZACIÓN EN LA ETAPA DE LA ESO	
Amb esta data es fa entrega a l'alumne/a d'un informe del consell orientador, al qual es referix l'article 18.4 del Reial decret 217/2022, de 29 de març. Con esta fecha se hace entrega al alumno/a de un informe del consejo orientador, al cual se refiere el artículo 18.4 del Real decreto 217/2022, de 29 de marzo.		
_____, d/de _____ de 20____		
Vist i plau / V.º B.º		
Director/a	Secretari/ària / Secretario/a	Ho he rebut / Recibi
	(Segell del centre / Sello del centro)	
Firma: _____	Firma: _____	Firma: _____

M	ENTREGA DEL CONSELL ORIENTADOR PER A L'ALUMNAT DE 3r CURS DE L'ESO PER A LA INCORPORACIÓ A UN CICLE FORMATIU DE GRAU BÀSIC ENTREGA DEL CONSEJO ORIENTADOR PARA EL ALUMNADO DE 3.º CURSO DE LA ESO PARA LA INCORPORACIÓN A UN CICLO FORMATIVO DE GRADO BÁSICO	
Amb esta data es fa entrega a l'alumne/a d'un informe del consell orientador, al qual es referix l'article 18.5 del Reial decret 217/2022, de 29 de març. Con esta fecha se hace entrega al alumno/a de un informe del consejo orientador, al cual se refiere el artículo 18.5 del Real decreto 217/2022, de 29 de marzo.		
_____, d/de _____ de 20____		
Vist i plau / V.º B.º		
Director/a	Secretari/ària / Secretario/a	Ho he rebut / Recibi
	(Segell del centre / Sello del centro)	
Firma: _____	Firma: _____	Firma: _____

N	ENTREGA DE LA CERTIFICACIÓ OFICIAL DEL NOMBRE D'ANYS CURSATS I DEL NIVELL D'ADQUISICIÓ DE COMPETÈNCIES DE L'ESO ENTREGA DE LA CERTIFICACIÓN OFICIAL DEL NÚMERO DE AÑOS CURSADOS Y DEL NIVEL DE ADQUISICIÓN DE COMPETENCIAS DE LA ESO
<p>Amb esta data es fa entrega a l'alumne/a de la certificació en la qual consten el nombre d'anys cursats i el nivell d'adquisició de les competències clau definides en el Perfil d'eixida, a què es referix l'article 17.4 del Reial decret 217/2022, de 29 de març. <i>Con esta fecha se hace entrega al alumno/a de la certificación en la que constan el número de años cursados y el nivel de adquisición de las competencias clave definidas en el Perfil de salida, a la que se refiere el artículo 17.4 del Real Decreto 217/2022, de 29 de marzo.</i></p>	
<p>_____, d'/de _____ de 20__</p>	
<p>Vist i plau / V.º B.º</p> <p>Director/a</p>	<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 45%;"> <p style="text-align: center;">Secretariària / Secretario/a</p> <p style="text-align: center;">(Segell del centre / Sello del centro)</p> </div> <div style="width: 45%; border: 1px solid black; padding: 5px;"> <p>Ho he rebut / Recibí</p> </div> </div>
<p>Firma: _____</p>	<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 45%;"> <p>Firma: _____</p> </div> <div style="width: 45%;"> <p>Firma: _____</p> </div> </div>

O	ENTREGA DE L'HISTORIAL ACADÈMIC ENTREGA DEL HISTORIAL ACADÉMICO
<p>Amb esta data, l'historial acadèmic es remet al centre de destí. <i>Con esta fecha, el historial académico se remite al centro de destino.</i></p>	
<p>_____, d'/de _____ de 20__</p>	
<p>Vist i plau / V.º B.º</p> <p>Director/a</p>	<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 45%;"> <p style="text-align: center;">Secretariària / Secretario/a</p> <p style="text-align: center;">(Segell del centre / Sello del centro)</p> </div> <div style="width: 45%;"></div> </div>
<p>Firma: _____</p>	<p style="text-align: right;">Firma: _____</p>

<p>Amb esta data es fa entrega a l'alumne/a de l'historial acadèmic una vegada ha finalitzat la seua etapa en l'Educació Secundària Obligatoria. <i>Con esta fecha se hace entrega al alumno/a del historial académico una vez ha finalizado su etapa en la Educación Secundaria Obligatoria.</i></p>		
<p>_____, d'/de _____ de 20__</p>		
<p>Vist i plau / V.º B.º</p> <p>Director/a</p>	<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 45%;"> <p style="text-align: center;">Secretariària / Secretario/a</p> <p style="text-align: center;">(Segell del centre / Sello del centro)</p> </div> <div style="width: 45%; border: 1px solid black; padding: 5px;"> <p>Ho he rebut / Recibí</p> </div> </div>	
<p>Firma: _____</p>	<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 45%;"> <p>Firma: _____</p> </div> <div style="width: 45%;"> <p>Firma: _____</p> </div> </div>	

P	OBSERVACIONS OBSERVACIONES

22. Es modifica l'annex XIV, que queda como següix:

**“ANNEX XIV / ANEXO XIV
HISTORIAL ACADÈMIC EN L'ETAPA D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA
HISTORIAL ACADÉMICO EN LA ETAPA DE EDUCACIÓN SECUNDARIA OBLIGATORIA**

Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació
Real decret 217/2022, de 29 de març, pel qual s'establix l'ordenació i els ensenyaments mínims de l'Educació Secundària Obligatoria
Ley orgánica 3/2020, de 29 de diciembre, por la que se modifica la Ley orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de educación
Real decreto 217/2022, de 29 de marzo, por el que se establece la ordenación y las enseñanzas mínimas de la Educación Secundaria Obligatoria

HISTORIAL ACADÈMIC / HISTORIAL ACADÉMICO

Codi de centre / Código de centro:	Nom del centre / Nombre del centro:		
Domicili / Domicilio:	Localitat / Localidad:	CP:	Telèfon / Teléfono:

A DADES PERSONALS DE L'ALUMNE/A DATOS PERSONALES DEL ALUMNO/A				
Primer cognom / Primer apellido		Segon cognom / Segundo apellido		Nom / Nombre
Document identificatiu Documento identificativo		Data de naixement / Fecha de nacimiento		NIA
Tipus / Tipo	Número	Municipi de naixement / Municipio de nacimiento		
Provincia de naixement / Provincia de nacimiento		País de naixement / País de nacimiento		Nacionalitat / Nacionalidad
Domicili / Domicilio		Número	Porta / Puerta	Telèfon / Teléfono
Localitat / Localidad		Codi postal / Código postal		Provincia / Provincia
Nom del pare, mare o tutor/a legal / Nombre del padre, madre o tutor/a legal				Telèfon / Teléfono
Nom del pare, mare o tutor/a legal / Nombre del padre, madre o tutor/a legal				Telèfon / Teléfono

B INCORPORACIÓ A L'ETAPA D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA INCORPORACIÓN A LA ETAPA DE EDUCACIÓN SECUNDARIA OBLIGATORIA			
Amb data / Con fecha ____ d'/de ____ de 20____,			
l'alumne/a s'incorpora a l'etapa d'Educació Secundària Obligatoria, d'acord amb el Reial decret 217/2022, de 29 de març. el alumno/a se incorpora a la etapa de Educación Secundaria Obligatoria, de acuerdo con el Real decreto 217/2022, de 29 de marzo.			
Codi de centre / Código de centro	Nom del centre / Nombre del centro	Localitat / Localidad	Província / Provincia

C CANVIS DE CENTRE, ALTES I BAIXES CAMBIOS DE CENTRO, ALTAS Y BAJAS						
Núm.	Codi Código	Nom del centre Nombre de centro	Localitat Localidad	Província Provincia	Data d'alta Fecha de alta	Data de baixa Fecha de baja
1						
2						
3						
4						
5						
6						

D ANYS D'ESCOLARITZACIÓ EN EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA AÑOS DE ESCOLARIZACIÓN EN EDUCACIÓN SECUNDARIA OBLIGATORIA			
Curs acadèmic <i>Curso académico</i>	Codi de centre <i>Código del centro</i>	Nom del centre <i>Nombre de centro</i>	Curs <i>Curso</i>

E MESURES DE SUPORT A LA INCLUSIÓ MEDIDAS DE APOYO A LA INCLUSIÓN	
☐	S'adjunta informe de mesures de suport / <i>Se adjunta informe de medidas de apoyo</i>

F CONVALIDACIONS I EXEMPCIONS (S'han d'adjuntar els certificats expedits pel centre d'ensenyament respectiu o òrgan competent) CONVALIDACIONES Y EXENCIONES (Se adjuntarán los certificados expedidos por el centro de enseñanza respectivo u órgano competente)	
Convalidacions per estudis d'ensenyaments professionals de Música o Dansa <i>Convalidaciones por estudios de enseñanzas profesionales de Música o Danza</i>	
Amb data <i>Con fecha</i>	l'alumne/a convalida la matèria <i>el alumno/a convalida la materia</i>
Exempció d'Educació Física per a l'alumnat que realitza estudis dels ensenyaments professionals de Dansa o que acredita la condició d'esportista d'alt nivell, alt rendiment o d'elit o amb la condició de personal tècnic, entrenador, arbitral o jutge d'elit de la Comunitat Valenciana <i>Exención de Educación Física para el alumnado que realiza estudios de las enseñanzas profesionales de Danza o que acredita la condición de deportista de alto nivel, alto rendimiento o de élite o con la condición de personal técnico, entrenador, arbitral o juez de élite de la Comunitat Valenciana</i>	
Amb data <i>Con fecha</i>	l'alumne/a està exempt de la matèria Educació Física, del curs <i>el alumno/a está exento de la materia Educación Física, del curso</i>
Convalidacions per esportista d'alt nivell, alt rendiment o d'elit o amb la condició de personal tècnic, entrenador, arbitral o jutge d'elit de la Comunitat Valenciana <i>Convalidaciones por deportista de alto nivel, alto rendimiento o de élite o con la condición de personal técnico, entrenador, arbitral o juez de élite de la Comunitat Valenciana</i>	
Amb data <i>Con fecha</i>	l'alumne/a convalida la matèria, del curs <i>el alumno/a convalida la materia del curso</i>

G LLOC, DATA I FIRMA LUGAR, FECHA Y FIRMA	
<div style="text-align: center;"> _____ d/de _____ de 20____ Vist i plau / <i>V.º B.º</i> </div>	
Director/a	Secretari/ària / <i>Secretario/a</i>
Segell del centre / <i>Sello del centro</i>	
Firma: _____	Firma: _____

RESULTATS DE L'AVALUACIÓ DEL PRIMER CURS (REPETICIÓ)
RESULTADOS DE LA EVALUACIÓN DEL PRIMER CURSO (REPETICIÓN)

Curs acadèmic / Curso académico 20__ - 20__

Qualificacions obtingudes / Calificaciones obtenidas		
MATÈRIES / MATERIAS	ACIS ⁽¹⁾	Qualificacions / Calificaciones ⁽²⁾
Biologia i Geologia <i>Biología y Geología</i>		
Educació Física <i>Educación Física</i>		
Geografia i Història <i>Geografía e Historia</i>		
Llengua Castellana i Literatura <i>Lengua Castellana y Literatura</i>		
Valencià: Llengua i Literatura <i>Valenciano: Lengua y Literatura</i>		
Matemàtiques <i>Matemáticas</i>		
Música		
Llengua Estrangera ⁽³⁾ : _____ <i>Lengua Extranjera</i> ⁽³⁾ : _____		
Tecnologia i Digitalització <i>Tecnología y Digitalización</i>		
Matèria optativa ⁽³⁾ : _____ <i>Materia optativa</i> ⁽³⁾ : _____		
Religió <i>Religión</i>		
Promociona: ☐ Sí ☐ Sí, per impossibilitat de repetir / <i>Sí, por imposibilidad de repetir</i>		☐ Altres mesures ⁽⁴⁾ / <i>Otras medidas</i> ⁽⁴⁾
Observacions / <i>Observaciones</i> :		

Matèries cursades de forma integrada en àmbits ⁽⁵⁾ <i>Materias cursadas de forma integrada en ámbitos</i> ⁽⁵⁾

(1) Cal indicar amb una aspa les matèries de les quals s'adjunta l'adaptació curricular individual significativa realitzada. / *Se indicarán con un aspa las materias de las que se adjunta la adaptación curricular individual significativa realizada.*

(2) Els resultats de l'avaluació s'han d'expressar en els termes: Insuficient, Suficient, Bé, Notable o Excel·lent. / *Los resultados de la evaluación se expresarán en los términos: Insuficiente, Suficiente, Bien, Notable o Sobresaliente.*

(3) Cal especificar la matèria cursada per l'alumne/a / *Se especificará la materia cursada por el alumno/a.*

(4) Cal indicar la decisió que s'adopta en l'apartat Observacions / *Se indicará la decisión que se adopta en el apartado Observaciones.*

(5) En el cas que existisquen matèries que hagen sigut cursades de forma integrada en un àmbit, cal indicar la denominació de l'àmbit i les matèries que l'integren / *En el caso de que existan materias que hayan sido cursadas de forma integrada en un ámbito se debe indicar la denominación del ámbito y las materias que lo integran.*

RESULTATS DE L'AVUACIÓ DEL SEGON CURS
RESULTADOS DE LA EVALUACIÓN DEL SEGUNDO CURSO

Curs acadèmic / Curso académico 20__ - 20__

Qualificacions obtingudes / Calificaciones obtenidas		
MATÈRIES / MATERIAS	ACIS ⁽¹⁾	Qualificacions / Calificaciones ⁽²⁾
Educació Física <i>Educación Física</i>		
Educació Plàstica, Visual i Audiovisual <i>Educación Plástica, Visual y Audiovisual</i>		
Física i Química <i>Física y Química</i>		
Geografia i Història <i>Geografía e Historia</i>		
Llengua Castellana i Literatura <i>Lengua Castellana y Literatura</i>		
Valencià: Llengua i Literatura <i>Valenciano: Lengua y Literatura</i>		
Matemàtiques <i>Matemáticas</i>		
Música		
Llengua Estrangera ⁽³⁾ : _____ <i>Lengua Extranjera</i> ⁽³⁾ : _____		
Matèria optativa ⁽³⁾ : _____ <i>Materia optativa</i> ⁽³⁾ : _____		
Religió <i>Religión</i>		

MATÈRIES PENDENTS ⁽⁴⁾ MATERIAS PENDIENTES ⁽⁴⁾	Curs Curso	ACIS ⁽¹⁾	Qualificacions / Calificaciones ⁽²⁾

Promociona: ☐ Sí ☐ No	☐ Altres mesures ⁽⁵⁾ / Otras medidas ⁽⁵⁾
Observacions / Observaciones:	

Matèries cursades de forma integrada en àmbits ⁽⁶⁾ Materias cursadas de forma integrada en ámbitos ⁽⁶⁾

(1) Cal indicar amb una aspa les matèries de les quals s'adjunta l'adaptació curricular individual significativa realitzada. / Se indicarán con un aspa las materias de las que se adjunta la adaptación

curricular individual significativa realizada.

(2) Els resultats de l'avaluació s'han d'expressar en els termes: Insuficient, Suficient, Bé, Notable o Excel·lent. / Los resultados de la evaluación se expresarán en los términos: *Insuficiente, Suficiente, Bien, Notable o Sobresaliente.*

(3) Cal especificar la matèria cursada per l'alumne/a / *Se especificará la materia cursada por el alumno/a.*

(4) Si és el cas, es consignarà la superació de les matèries amb qualificació negativa una vegada avaluades positivament, en els termes de Suficient, Bé, Notable o Excel·lent. / *En su caso, se consignará la superación de las materias con calificación negativa una vez evaluadas positivamente, en los términos de Suficiente, Bien, Notable o Excelente.*

(5) Cal indicar la decisió que s'adopta en l'apartat Observacions / *Se indicará la decisión que se adopta en el apartado Observaciones.*

(6) En el cas que existisquen matèries que hagen sigut cursades de forma integrada en un àmbit, cal indicar la denominació de l'àmbit i les matèries que l'integren / *En el caso de que existan materias que hayan sido cursadas de forma integrada en un ámbito se debe indicar la denominación del ámbito y las materias que lo integran.*

ESBORRANY

RESULTATS DE L'AVALUACIÓ DEL SEGON CURS (REPETICIÓ)

Curs acadèmic / Curso académico 20 - 20

Qualificacions obtingudes / Calificaciones obtenidas

MATÈRIES / MATERIAS	ACIS ⁽¹⁾	Qualificacions / Calificaciones ⁽²⁾
Educació Física <i>Educación Física</i>		
Educació Plàstica, Visual i Audiovisual <i>Educación Plástica, Visual y Audiovisual</i>		
Física i Química <i>Física y Química</i>		
Geografia i Història <i>Geografía e Historia</i>		
Llengua Castellana i Literatura <i>Lengua Castellana y Literatura</i>		
Valencià: Llengua i Literatura <i>Valenciano: Lengua y Literatura</i>		
Matemàtiques <i>Matemáticas</i>		
Música		
Llengua Estrangera ⁽³⁾ : _____ <i>Lengua Extranjera</i> ⁽³⁾ : _____		
Matèria optativa ⁽³⁾ : _____ <i>Materia optativa</i> ⁽³⁾ : _____		
Religió <i>Religión</i>		

MATÈRIES PENDENTS ⁽⁴⁾ MATERIAS PENDIENTES ⁽⁴⁾	Curs Curso	ACIS ⁽¹⁾	Qualificacions / Calificaciones ⁽²⁾

Promociona:	☐ Sí ☐ Sí, per impossibilitat de repetir / Sí, por imposibilidad de repetir	☐ Altres mesures ⁽⁵⁾ / Otras medidas ⁽⁵⁾
Observacions / Observaciones:		

<p>Matèries cursades de forma integrada en àmbits ⁽⁶⁾</p> <p><i>Materias cursadas de forma integrada en ámbitos ⁽⁶⁾</i></p>

(1) Cal indicar amb una aspa les matèries de les quals s'adjunta l'adaptació curricular individual significativa realitzada. / Se indicarán con un aspa las materias de las que se adjunta la adaptación curricular individual significativa realizada.

(2) Els resultats de l'avaluació s'han d'expressar en els termes: Insuficient, Suficient, Bé, Notable o Excel·lent. / Los resultados de la evaluación se expresarán en los términos: Insuficiente, Suficiente, Bien, Notable o Sobresaliente.

(3) Cal especificar la matèria cursada per l'alumne/a / Se especificará la materia cursada por el alumno/a.

(4) Si és el cas, es consignarà la superació de les matèries amb qualificació negativa una vegada avaluades positivament, en els termes de Suficient, Bé, Notable o Excel·lent. / En su caso, se consignará la superación de las materias con calificación negativa una vez evaluadas positivamente, en los términos de Suficiente, Bien, Notable o Excelente.

(5) Cal indicar la decisió que s'adopta en l'apartat Observacions / Se indicará la decisión que se adopta en el apartado Observaciones.

(6) En el cas que existisquen matèries que hagen sigut cursades de forma integrada en un àmbit, cal indicar la denominació de l'àmbit i les matèries que l'integren / En el caso de que existan materias que hayan sido cursadas de forma integrada en un ámbito se debe indicar la denominación del ámbito y las materias que lo integran.

ESBORRANY

**RESULTATS DE L'AVUACIÓ DEL TERCER CURS
RESULTADOS DE LA EVALUACIÓN DEL TERCER CURSO**

Curs acadèmic / Curso académico 20__ - 20__

Qualificacions obtingudes / Calificaciones obtenidas		
MATÈRIES / MATERIAS	ACIS ⁽¹⁾	Qualificacions / Calificaciones ⁽²⁾
Biologia i Geologia <i>Biología y Geología</i>		
Educació Física <i>Educación Física</i>		
Educació Plàstica, Visual i Audiovisual <i>Educación Plástica, Visual y Audiovisual</i>		
Física i Química <i>Física y Química</i>		
Geografia i Història <i>Geografía e Historia</i>		
Llengua Castellana i Literatura <i>Lengua Castellana y Literatura</i>		
Valencià: Llengua i Literatura <i>Valenciano: Lengua y Literatura</i>		
Matemàtiques <i>Matemáticas</i>		
Música <i>Música</i>		
Llengua Estrangera ⁽³⁾ : _____ <i>Lengua Extranjera</i> ⁽³⁾ : _____		
Tecnologia i Digitalització <i>Tecnología y Digitalización</i>		
Matèria optativa ⁽³⁾ : _____ <i>Materia optativa</i> ⁽³⁾ : _____		
Religió <i>Religión</i>		
Programa de diversificació curricular ⁽⁴⁾ <i>Programa de diversificación curricular</i> ⁽⁴⁾		
Àmbit Científic <i>Ámbito Científico</i>		
Àmbit Lingüístic i Social <i>Ámbito Lingüístico y Social</i>		
Àmbit Pràctic <i>Ámbito Práctico</i>		

MATÈRIES PENDENTS ⁽⁵⁾ MATERIAS PENDIENTES ⁽⁵⁾	Curs Curso	ACIS ⁽¹⁾	Qualificacions / Calificaciones ⁽²⁾

Promociona: ☐ Sí ☐ Sí, per impossibilitat de repetir / Sí, por imposibilidad de repetir ☐ No	☐ Altres mesures ⁽⁶⁾ / Otras medidas ⁽⁶⁾
Observacions / Observaciones:	

Matèries cursades de forma integrada en àmbits ⁽⁷⁾

Materias cursadas de forma integrada en ámbitos ⁽⁷⁾

(1) Cal indicar amb una aspa les matèries de les quals s'adjunta l'adaptació curricular individual significativa realitzada. / *Se indicarán con un aspa las materias de las que se adjunta la adaptación curricular individual significativa realizada.*

(2) Els resultats de l'avaluació s'han d'expressar en els termes: Insuficient, Suficient, Bé, Notable o Excel·lent. / *Los resultados de la evaluación se expresarán en los términos: Insuficiente, Suficiente, Bien, Notable o Sobresaliente.*

(3) Cal especificar la matèria cursada per l'alumne/a / *Se especificará la materia cursada por el alumno/a.*

(4) Per a l'alumnat que cursa el 3r nivell de l'Educació Secundària Obligatòria en un programa de diversificació curricular cal indicar les qualificacions obtingudes en els àmbits d'este programa. / Para el alumnado que cursa el 3.º nivel de la Educación Secundaria Obligatoria en un programa de diversificación curricular se indicarán las calificaciones obtenidas en los ámbitos de dicho programa.

(5) Si és el cas, es consignarà la superació de les matèries amb qualificació negativa una vegada avaluades positivament, en els termes de Suficient, Bé, Notable o Excel·lent. / *En su caso, se consignará la superación de las materias con calificación negativa una vez evaluadas positivamente, en los términos de Suficiente, Bien, Notable o Excelente.*

(6) Cal indicar la decisió que s'adopta en l'apartat Observacions. / *Se indicará la decisión que se adopta en el apartado Observaciones.*

(7) En el cas que existisquen matèries que hagen sigut cursades de forma integrada en un àmbit, cal indicar la denominació de l'àmbit i les matèries que l'integren / *En el caso de que existan materias que hayan sido cursadas de forma integrada en un ámbito se debe indicar la denominación del ámbito y las materias que lo integran.*

RESULTATS DE L'AVUACIÓ DEL TERCER CURS (REPETICIÓ)
RESULTADOS DE LA EVALUACIÓN DEL TERCER CURSO (REPETICIÓN)

Curs acadèmic / Curso académico 20__ - 20__

Qualificacions obtingudes / Calificaciones obtenidas		
MATÈRIES / MATERIAS	ACIS ⁽¹⁾	Qualificacions / Calificaciones ⁽²⁾
Biologia i Geologia <i>Biología y Geología</i>		
Educació Física <i>Educación Física</i>		
Educació Plàstica, Visual i Audiovisual <i>Educación Plástica, Visual y Audiovisual</i>		
Física i Química <i>Física y Química</i>		
Geografia i Història <i>Geografía e Historia</i>		
Llengua Castellana i Literatura <i>Lengua Castellana y Literatura</i>		
Valencià: Llengua i Literatura <i>Valenciano: Lengua y Literatura</i>		
Matemàtiques <i>Matemáticas</i>		
Música <i>Música</i>		
Llengua Estrangera ⁽³⁾ : _____ <i>Lengua Extranjera</i> ⁽³⁾ : _____		
Tecnologia i Digitalització <i>Tecnología y Digitalización</i>		
Matèria optativa ⁽³⁾ : _____ <i>Materia optativa</i> ⁽³⁾ : _____		
Religió <i>Religión</i>		
Programa de diversificació curricular ⁽⁴⁾ <i>Programa de diversificación curricular</i> ⁽⁴⁾		
Àmbit Científic <i>Ámbito Científico</i>		
Àmbit Lingüístic i Social <i>Ámbito Lingüístico y Social</i>		
Àmbit Pràctic <i>Ámbito Práctico</i>		

MATÈRIES PENDENTS ⁽⁵⁾ MATERIAS PENDIENTES ⁽⁵⁾	Curs Curso	ACIS ⁽¹⁾	Qualificacions / Calificaciones ⁽²⁾

Promociona: ☐ Sí ☐ Sí, per impossibilitat de repetir / Sí, por imposibilidad de repetir	☐ Altres mesures ⁽⁶⁾ / Otras medidas ⁽⁶⁾
Observacions / Observaciones:	

Matèries cursades de forma integrada en àmbits ⁽⁷⁾

Materias cursadas de forma integrada en ámbitos ⁽⁷⁾

(1) Cal indicar amb una aspa les matèries de les quals s'adjunta l'adaptació curricular individual significativa realitzada. / *Se indicarán con un aspa las materias de las que se adjunta la adaptación curricular individual significativa realizada.*

(2) Els resultats de l'avaluació s'han d'expressar en els termes: Insuficient, Suficient, Bé, Notable o Excel·lent. / *Los resultados de la evaluación se expresarán en los términos: Insuficiente, Suficiente, Bien, Notable o Sobresaliente.*

(3) Cal especificar la matèria cursada per l'alumne/a. / *Se especificará la materia cursada por el alumno/a.*

(4) Per a l'alumnat que cursa el 3r nivell de l'Educació Secundària Obligatòria en un programa de diversificació curricular cal indicar les qualificacions obtingudes en els àmbits d'este programa. / Para el alumnado que cursa el 3.º nivel de la Educación Secundaria Obligatoria en un programa de diversificación curricular se indicarán las calificaciones obtenidas en los ámbitos de dicho programa.

(5) Si és el cas, es consignarà la superació de les matèries amb qualificació negativa una vegada avaluades positivament, en els termes de Suficient, Bé, Notable o Excel·lent. / *En su caso, se consignará la superación de las materias con calificación negativa una vez evaluadas positivamente, en los términos de Suficiente, Bien, Notable o Excelente.*

(6) Cal indicar la decisió que s'adopta en l'apartat Observacions / *Se indicará la decisión que se adopta en el apartado Observaciones.*

(7) En el cas que existisquen matèries que hagen sigut cursades de forma integrada en un àmbit, cal indicar la denominació de l'àmbit i les matèries que l'integren / *En el caso de que existan materias que hayan sido cursadas de forma integrada en un ámbito se debe indicar la denominación del ámbito y las materias que lo integran.*

**RESULTATS DE L'AVUACIÓ DEL QUART CURS
RESULTADOS DE LA EVALUACIÓN DEL CUARTO CURSO**

Curs acadèmic / Curso académico 20__ - 20__

Qualificacions obtingudes / Calificaciones obtenidas		
MATÈRIES / MATERIAS	ACIS ⁽¹⁾	Qualificacions / Calificaciones ⁽²⁾
Educació Física <i>Educación Física</i>		
Geografia i Història <i>Geografía e Historia</i>		
Llengua Castellana i Literatura <i>Lengua Castellana y Literatura</i>		
Valencià: Llengua i Literatura <i>Valenciano: Lengua y Literatura</i>		
Matemàtiques ☐ A <i>Matemáticas</i> ☐ B		
Llengua Estrangera ⁽³⁾ : _____ <i>Lengua Extranjera</i> ⁽³⁾ : _____		
Educació en Valors Cívics i Ètics <i>Educación en Valores Cívicos y Éticos</i>		
Matèria d'opció 1 ⁽³⁾ : _____ <i>Materia de opción 1</i> ⁽³⁾ : _____		
Matèria d'opció 2 ⁽³⁾ : _____ <i>Materia de opción 2</i> ⁽³⁾ : _____		
Matèria d'opció 3 ⁽³⁾ : _____ <i>Materia de opción 3</i> ⁽³⁾ : _____		
Matèria optativa ⁽³⁾ : _____ <i>Materia optativa</i> ⁽³⁾ : _____		
Religió <i>Religión</i>		
Programa de diversificació curricular ⁽⁴⁾ <i>Programa de diversificación curricular</i> ⁽⁴⁾		
Àmbit Científic <i>Ámbito Científico</i>		
Àmbit Lingüístic i Social <i>Ámbito Lingüístico y Social</i>		
Àmbit Pràctic <i>Ámbito Práctico</i>		

MATÈRIES PENDENTS ⁽⁵⁾ MATERIAS PENDIENTES ⁽⁵⁾	Curs Curso	ACIS ⁽¹⁾	Qualificacions / Calificaciones ⁽²⁾

Obté titulació / <i>Obtiene titulación</i> : ☐ Sí ☐ No	☐ Altres mesures ⁽⁶⁾ / <i>Otras medidas</i> ⁽⁶⁾
Observacions / <i>Observaciones</i> :	

--

- (1) Cal indicar amb una aspa les matèries de les quals s'adjunta l'adaptació curricular individual significativa realitzada. / *Se indicarán con un aspa las materias de las que se adjunta la adaptación curricular individual significativa realizada.*
- (2) Els resultats de l'avaluació s'han d'expressar en els termes: Insuficient, Suficient, Bé, Notable o Excel·lent. / *Los resultados de la evaluación se expresarán en los términos: Insuficiente, Suficiente, Bien, Notable o Sobresaliente.*
- (3) Cal especificar la matèria cursada per l'alumne/a. / *Se especificará la materia cursada por el alumno/a.*
- (4) Per a l'alumnat que cursa el 4t nivell de l'Educació Secundària Obligatòria en un programa de diversificació curricular cal indicar les qualificacions obtingudes en els àmbits d'este programa. / Para el alumnado que cursa el 4.º nivel de la Educación Secundaria Obligatoria en un programa de diversificación curricular se indicarán las calificaciones obtenidas en los ámbitos de dicho programa.
- (5) Si és el cas, es consignarà la superació de les matèries amb qualificació negativa una vegada avaluades positivament, en els termes de Suficient, Bé, Notable o Excel·lent. / *En su caso, se consignará la superación de las materias con calificación negativa una vez evaluadas positivamente, en los términos de Suficiente, Bien, Notable o Excelente.*
- (6) Cal indicar la decisió que s'adopta en l'apartat Observacions. / *Se indicará la decisión que se adopta en el apartado Observaciones.*

ESBORRANY

RESULTATS DE L'AVALUACIÓ DEL QUART CURS (REPETICIÓ)
RESULTADOS DE LA EVALUACIÓN DEL CUARTO CURSO (REPETICIÓN)

Curs acadèmic / Curso académico 20__ - 20__

Qualificacions obtingudes / Calificaciones obtenidas		
MATÈRIES / MATERIAS	ACIS ⁽¹⁾	Qualificacions / Calificaciones ⁽²⁾
Educació Física <i>Educación Física</i>		
Geografia i Història <i>Geografía e Historia</i>		
Llengua Castellana i Literatura <i>Lengua Castellana y Literatura</i>		
Valencià: Llengua i Literatura <i>Valenciano: Lengua y Literatura</i>		
Matemàtiques ☐ A <i>Matemáticas</i> ☐ B		
Llengua Estrangera ⁽³⁾ : _____ <i>Lengua Extranjera</i> ⁽³⁾ : _____		
Educació en Valors Cívics i Ètics <i>Educación en Valores Cívicos y Éticos</i>		
Matèria d'opció 1 ⁽³⁾ : _____ <i>Materia de opción 1</i> ⁽³⁾ : _____		
Matèria d'opció 2 ⁽³⁾ : _____ <i>Materia de opción 2</i> ⁽³⁾ : _____		
Matèria d'opció 3 ⁽³⁾ : _____ <i>Materia de opción 3</i> ⁽³⁾ : _____		
Matèria optativa ⁽³⁾ : _____ <i>Materia optativa</i> ⁽³⁾ : _____		
Religió <i>Religión</i>		
Programa de diversificació curricular ⁽⁴⁾ <i>Programa de diversificación curricular</i> ⁽⁴⁾		
Àmbit Científic <i>Ámbito Científico</i>		
Àmbit Lingüístic i Social <i>Ámbito Lingüístico y Social</i>		
Àmbit Pràctic <i>Ámbito Práctico</i>		

MATÈRIES PENDENTS ⁽⁵⁾ MATERIAS PENDIENTES ⁽⁵⁾	Curs Curso	ACIS ⁽¹⁾	Qualificacions / Calificaciones ⁽²⁾

Obté titulació / <i>Obtiene titulación</i> : ☐ Sí ☐ No	☐ Altres mesures ⁽⁶⁾ / <i>Otras medidas</i> ⁽⁶⁾
Observacions / <i>Observaciones</i> :	

--

- (1) Cal indicar amb una aspa les matèries de les quals s'adjunta l'adaptació curricular individual significativa realitzada. / *Se indicarán con un aspa las materias de las que se adjunta la adaptación curricular individual significativa realizada.*
- (2) Els resultats de l'avaluació s'han d'expressar en els termes: Insuficient, Suficient, Bé, Notable o Excel·lent. / *Los resultados de la evaluación se expresarán en los términos: Insuficiente, Suficiente, Bien, Notable o Sobresaliente.*
- (3) Cal especificar la matèria cursada per l'alumne/a. / *Se especificará la materia cursada por el alumno/a.*
- (4) Per a l'alumnat que cursa el 4t nivell de l'Educació Secundària Obligatòria en un programa de diversificació curricular cal indicar les qualificacions obtingudes en els àmbits d'este programa. / Para el alumnado que cursa el 4.º nivel de la Educación Secundaria Obligatoria en un programa de diversificación curricular se indicarán las calificaciones obtenidas en los ámbitos de dicho programa.
- (5) Si és el cas, es consignarà la superació de les matèries amb qualificació negativa una vegada avaluades positivament, en els termes de Suficient, Bé, Notable o Excel·lent. / *En su caso, se consignará la superación de las materias con calificación negativa una vez evaluadas positivamente, en los términos de Suficiente, Bien, Notable o Excelente.*
- (6) Cal indicar la decisió que s'adopta en l'apartat Observacions. / *Se indicará la decisión que se adopta en el apartado Observaciones.*

ESBORRANY

I	PREMI EXTRAORDINARI PREMIO EXTRAORDINARIO
Amb data _____	se li concedix el premi extraordinari al rendiment acadèmic d'Educació Secundària Obligatòria.
Con fecha _____	se le concede el premio extraordinario al rendimiento académico de Educación Secundaria Obligatoria

J	MEPCIÓ HONORÍFICA MENCIÓN HONORÍFICA
Amb data _____	se li concedix la menció honorífica en Educació Secundària Obligatòria.
Con fecha _____	se le concede la mención honorífica en Educación Secundaria Obligatoria

K	ENTREGA DEL CONSELL ORIENTADOR PER A L'ALUMNAT DE 2n CURS DE L'ESO ENTREGA DEL CONSEJO ORIENTADOR PARA EL ALUMNADO DE 2.º CURSO DE LA ESO	
Amb esta data es fa entrega a l'alumne/a d'un informe del consell orientador, al qual es referix l'article 18.3 del Reial decret 217/2022, de 29 de març. Con esta fecha se hace entrega al alumno/a de un informe del consejo orientador, al cual se refiere el artículo 18.3 del Real decreto 217/2022, de 29 de marzo.		
_____, d/de _____ de 20____		
Vist i plau / V.º B.º		
Director/a	Secretari/ària / Secretario/a	Ho he rebut / Recibí
	(Segell del centre / Sello del centro)	
Firma: _____	Firma: _____	Firma: _____

L	ENTREGA DEL CONSELL ORIENTADOR PER A L'ALUMNAT DE 4t CURS DE L'ESO O QUE CONCLOU LA SEUA ESCOLARITZACIÓ EN L'ETAPA DE L'ESO ENTREGA DEL CONSEJO ORIENTADOR PARA EL ALUMNADO DE 4.º CURSO DE LA ESO O QUE CONCLUYE SU ESCOLARIZACIÓN EN LA ETAPA DE LA ESO	
Amb esta data es fa entrega a l'alumne/a d'un informe del consell orientador, al qual es referix l'article 18.4 del Reial decret 217/2022, de 29 de març. Con esta fecha se hace entrega al alumno/a de un informe del consejo orientador, al cual se refiere el artículo 18.4 del Real decreto 217/2022, de 29 de marzo.		
_____, d/de _____ de 20____		
Vist i plau / V.º B.º		
Director/a	Secretari/ària / Secretario/a	Ho he rebut / Recibí
	(Segell del centre / Sello del centro)	
Firma: _____	Firma: _____	Firma: _____

M	ENTREGA DEL CONSELL ORIENTADOR PER A L'ALUMNAT DE 3r CURS DE L'ESO PER A LA INCORPORACIÓ A UN CICLE FORMATIU DE GRAU BÀSIC ENTREGA DEL CONSEJO ORIENTADOR PARA EL ALUMNADO DE 3.º CURSO DE LA ESO PARA LA INCORPORACIÓN A UN CICLO FORMATIVO DE GRADO BÁSICO
<p>Amb esta data es fa entrega a l'alumne/a d'un informe del consell orientador, al qual es referix l'article 18.5 del Reial decret 217/2022, de 29 de març. <i>Con esta fecha se hace entrega al alumno de un informe del consejo orientador, al cual se refiere el artículo 18.5 del Real decreto 217/2022, de 29 de marzo.</i></p> <p style="text-align: right;">_____, ____ d/de _____ de 20__</p>	
<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 30%;"> <p>Vist i plau / V.º B.º</p> <p>Director/a</p> <p style="text-align: center;">(Segell del centre / Sello del centro)</p> <p>Firma: _____</p> </div> <div style="width: 30%;"> <p>Secretari/ària / Secretario/a</p> <p>Firma: _____</p> </div> <div style="width: 30%; border: 1px solid black; padding: 5px;"> <p>Ho he rebut / Recibi</p> <p style="height: 100px; border-top: 1px solid black;"></p> <p>Firma: _____</p> </div> </div>	

N	ENTREGA DEL CERTIFICAT OFICIAL DEL NOMBRE D'ANYS CURSATS I DEL NIVELL D'ADQUISICIÓ DE COMPETÈNCIES DE L'ESO ENTREGA DE LA CERTIFICACIÓN OFICIAL DEL NÚMERO DE AÑOS CURSADOS Y DEL NIVEL DE ADQUISICIÓN DE COMPETENCIAS DE LA ESO
<p>Amb esta data es fa entrega a l'alumne/a del certificat en el qual consten el nombre d'anys cursats i el nivell d'adquisició de les competències clau definides en el Perfil d'eixida, a què es referix l'article 17.4 del Reial decret 217/2022, de 29 de març. <i>Con esta fecha se hace entrega al alumno/a de la certificación a la que constan el número de años cursados y el nivel de adquisición de las competencias clave definidas en el Perfil de salida, a la que se refiere el artículo 17.4 del Real Decreto 217/2022, de 29 de marzo.</i></p> <p style="text-align: right;">_____, ____ d/de _____ de 20__</p>	
<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 30%;"> <p>Vist i plau/ V.º B.º</p> <p>Director/a</p> <p style="text-align: center;">(Segell del centre / Sello del centro)</p> <p>Firma: _____</p> </div> <div style="width: 30%;"> <p>Secretari/ària / Secretario/a</p> <p>Firma: _____</p> </div> <div style="width: 30%; border: 1px solid black; padding: 5px;"> <p>Ho he rebut / Recibi</p> <p style="height: 100px; border-top: 1px solid black;"></p> <p>Firma: _____</p> </div> </div>	

O	OBSERVACIONS OBSERVACIONES

ANNEX II

Modificació de l'Orde 19/2023, de 29 de juny, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual es regulen els procediments derivats del Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'establixen l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatoria, i del Decret 108/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'establixen l'ordenació i el currículum de Batxillerat, així com l'organització i el funcionament del Batxillerat nocturn i a distància a la Comunitat Valenciana

1. S'afeg un nou apartat 4 a l'article 26, que queda redactat en els termes següents:

“4. Els llocs de treball docent de centres públics que comporten la impartició dels àmbits del programa de diversificació curricular tindran la consideració de llocs d'especial dificultat als efectes que es determinen en els diferents concursos en què participe el professorat.”.

2. S'afeg un nou apartat 4 a l'article 41, que queda redactat en els termes següents:

“4. En la tramitació del canvi de modalitat o via, es tindrà en compte la possibilitat de computar matèries superades de la modalitat o via que s'abandona, amb la finalitat de no cursar determinades matèries a conseqüència del canvi de modalitat. A este efecte, l'alumnat que haja superat una o més matèries de l'anterior modalitat o via podrà:

a) Computar una matèria superada de l'anterior modalitat o via com a una matèria de la nova modalitat o via de primer curs, sempre que no es tracte de la matèria obligatòria de modalitat de primer curs.

b) Computar una matèria superada de l'anterior modalitat o via com a la matèria optativa de segon curs.

c) Computar una matèria superada de l'anterior modalitat o via com a la matèria optativa de primer curs si esta última s'ha de cursar com a pendent en el segon curs.

L'alumnat podrà fer ús d'una de les tres possibilitats previstes en els epígrafs anteriors amb cada matèria de modalitat superada anteriorment.

La possibilitat de computar matèries superades de primer per matèries optatives indicades en els epígrafs b) i c) anteriors, també serà aplicable a l'alumnat que, sense fer un canvi de modalitat o via, promoció a segon curs i opte per canviar de matèria dins de la mateixa modalitat, d'acord amb el que s'establix en l'article 46 del Decret 108/2022, sempre que la nova matèria de modalitat implique continuïtat amb una altra matèria de primer, i esta última no s'habilite”.

3. Es modifica l'apartat *b* del punt 2 de la disposició addicional sexta, que queda redactat en els termes següents:

“b) Als efectes anteriors, i sense perjuí del que disposa l'apartat 2 de l'article 111 del Reial decret 659/2023, de 18 de juliol, pel qual es desplega l'ordenació del Sistema de Formació Professional, quan els resultats d'avaluació estiguen expressats únicament amb qualificacions qualitatives, la correspondència entre estos resultats i l'escala numèrica serà la següent:

Insuficient: 4

Suficient: 5,5

Bé: 6,5

Notable: 8

Excel·lent: 10”.

4. Es modifica l'annex I, que queda com segueix:

"ANNEX I / ANEXO I

**SOL·LICITUD DE CONVALIDACIÓ DE MATÈRIES DE L'ESO PER A L'ALUMNAT QUE CURSA
O HA CURSAT ELS ENSENYAMENTS PROFESSIONALS DE MÚSICA
SOLICITUD DE CONVALIDACIÓN DE MATERIAS DE LA ESO PARA EL ALUMNADO QUE CURSA
O HA CURSADO LAS ENSEÑANZAS PROFESIONALES DE MÚSICA**

Decreto 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'establix l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatoria
Decreto 107/2022, de 5 de agosto, del Consell, por el que se establece la ordenación y el currículo de Educación Secundaria Obligatoria

A DADES IDENTIFICATIVES DE L'ALUMNE/A DATOS IDENTIFICATIVOS DEL ALUMNO/A			
Primer cognom / Primer apellido		Segon cognom / Segundo apellido	
		Nom / Nombre	
Data de naixement / Fecha de nacimiento	NIA	Curs / Curso	Grup / Grupo

B DADES IDENTIFICATIVES DEL PARE, MARE O TUTOR/A LEGAL DATOS IDENTIFICATIVOS DEL PADRE, MADRE O TUTOR/A LEGAL			
Primer cognom / Primer apellido		Segon cognom / Segundo apellido	
		Nom / Nombre	
Document identificatiu / Documento identificativo		Correu electrònic / Correo electrónico	
Telèfon / Teléfono			
Tipus / Tipo ⁽¹⁾	Número		

(1) DNI, NIE o Passaport / DNI, NIE o Pasaporte

C SOL·LICITA SOLICITA	
Que l'estudiant d'Educació Secundària Obligatoria puga tindre per al curs 20____ / 20____ : Que el/la estudiante de Educación Secundaria Obligatoria pueda tener para el curso 20____ / 20____ :	
Convalidació de la matèria Música per a l'alumnat que cursa o ha cursat ensenyaments professionals de Música Convalidación de la materia Música para el alumnado que cursa o ha cursado enseñanzas profesionales de música	
Matèria i curs d'ESO / Materia y curso de ESO	Assignatura dels ensenyaments professionals de Música amb què es convalida Asignatura de las enseñanzas profesionales de música con la que se convalida
☐ Música de 1r curs / Música de 1.º curso	1r curs d'Instrument o Veu / 1.º curso de Instrumento o Voz
☐ Música de 2n curs / Música de 2.º curso	1r curs d'Instrument o Veu / 1.º curso de Instrumento o Voz
☐ Música de 3r curs / Música de 3.º curso	1r curs d'Instrument o Veu / 1.º curso de Instrumento o Voz
☐ Música de 4t curs / Música de 4.º curso	2n curs d'Instrument o Veu / 2.º curso de Instrumento o Voz

Convalidació de la matèria optativa per a l'alumnat que cursa l'ESO i simultàniament ensenyaments professionals de Música Convalidación de la materia optativa para el alumnado que cursa la ESO y simultáneamente enseñanzas profesionales de música	
Curs / Curso	Matèria optativa d'ESO a convalidar ⁽¹⁾ / Materia de ESO optativa a convalidar ⁽¹⁾
☐ 1r d'ESO / 1.º de ESO	Finances i Consum Responsables, Laboratori d'Arts Escèniques, Laboratori de Creació Audiovisual, Projectes Interdisciplinaris, Segona Llengua Estrangera, Tallers d'Aprofundiment, Taller de Relacions Digitals Responsables o Tallers de Reforç Finanzas y Consumo Responsables, Laboratorio de Artes Escénicas, Laboratorio de Creación Audiovisual, Proyectos Interdisciplinarios, Segunda Lengua Extranjera, Talleres de Profundización, Taller de Relaciones Digitales Responsables o Talleres de Refuerzo
☐ 2n d'ESO / 2.º de ESO	Emprenedoria Social i Sostenible, Programació, Intel·ligència Artificial i Robòtica I, Projectes Interdisciplinaris, Segona Llengua Estrangera, Tallers d'Aprofundiment o Tallers de Reforç Emprendimiento Social y Sostenible, Programación, Inteligencia Artificial y Robótica I, Proyectos Interdisciplinarios, Segunda Lengua Extranjera, Talleres de profundización, o Talleres de Refuerzo
☐ 3r d'ESO / 3.º de ESO	Competència Comunicativa Oral en Primera Llengua Estrangera, Creativitat Musical, Cultura Clàssica, Programació Intel·ligència Artificial i Robòtica I, Programació Intel·ligència Artificial i Robòtica II, Projectes Interdisciplinaris, Segona Llengua Estrangera, Tallers d'Aprofundiment, Taller d'Economia, o Tallers de Reforç Competencia Comunicativa Oral en Primera Lengua Extranjera, Creatividad Musical, Cultura Clásica, Programación, Inteligencia Artificial y Robótica I, Programación, Inteligencia Artificial y Robótica II, Proyectos Interdisciplinarios, Segunda Lengua Extranjera, Talleres de Profundización, Taller de Economía, o Talleres de Refuerzo
☐ 4t d'ESO / 4.º de ESO	Arts Escèniques, Competència Comunicativa Oral en Primera Llengua Estrangera, Filosofia, Projectes Interdisciplinaris, Segona Llengua Estrangera, Tallers d'Aprofundiment o Tallers de Reforç Artes Escénicas, Competencia Comunicativa Oral en Primera Lengua Extranjera, Filosofía, Proyectos Interdisciplinarios, Segunda Lengua Extranjera, Talleres de

SOA-DGIEODIN - A4

A - 180577 - 02 - E

5. Es modifica l'annex II, que queda com següix:

“ANNEX II / ANEXO II

**SOL·LICITUD DE CONVALIDACIÓ I D'EXEMPCIÓ DE MATÈRIES DE L'ESO PER A L'ALUMNAT QUE CURSA
O HA CURSAT ELS ENSENYAMENTS PROFESSIONALS DE DANSA
SOLICITUD DE CONVALIDACIÓN Y EXENCIÓN DE MATERIAS DE LA ESO PARA EL ALUMNADO QUE CURSA
O HA CURSADO LAS ENSEÑANZAS PROFESIONALES DE DANZA**

Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatoria
Decreto 107/2022, de 5 de agosto, del Consell, por el que se establece la ordenación y el currículo de Educación Secundaria Obligatoria

A DADES IDENTIFICATIVES DE L'ALUMNE/A DATOS IDENTIFICATIVOS DEL ALUMNO/A			
Primer cognom / Primer apellido		Segon cognom / Segundo apellido	Nom / Nombre
Data de naixement / Fecha de nacimiento	NIA	Curs / Curso	Grup / Grupo

B DADES IDENTIFICATIVES DEL PARE, MARE O TUTOR/A LEGAL DATOS IDENTIFICATIVOS DEL PADRE, MADRE O TUTOR/A LEGAL			
Primer cognom / Primer apellido		Segon cognom / Segundo apellido	Nom / Nombre
Document identificatiu / Documento identificativo		Correu electrònic / Correo electrónico	Telèfon / Teléfono
Tipus / Tipo ⁽¹⁾	Número		

(1) DNI, NIE o Passaport / DNI, NIE o Pasaporte

C SOL·LICITA SOLICITA
Que l'estudiant d'Educació Secundària Obligatoria puga tindre per al curs 20____ / 20____ : Que el/la estudiante de Educación Secundaria Obligatoria pueda tener para el curso 20____ / 20____ :
ExemPCIó de la matèria Educació Física per a l'alumnat que cursa l'ESO i simultàniament ensenyaments professionals de Dansa Exención de la materia Educación Física para el alumnado que cursa la ESO y simultáneamente enseñanzas profesionales de Danza
☐ ExemPCIó de la matèria Educació Física / Exención de la materia Educación Física

Convalidació de la matèria de Música per a l'alumnat que cursa o ha cursat ensenyaments professionals de Dansa Convalidación de la materia de Música para el alumnado que cursa o ha cursado enseñanzas profesionales de Danza	
Matèria i curs d'ESO / Materia y curso de ESO	Assignatura dels ensenyaments professionals de Dansa amb què es convalida Asignatura de las enseñanzas profesionales de Danza con la que se convalida
☐ Música de 1r curs / Música de 1.º curso	1r curs de Música / 1.º curso de Música
☐ Música de 2n curs / Música de 2.º curso	1r curs de Música / 1.º curso de Música
☐ Música de 3r curs / Música de 3.º curso	1r curs de Música / 1.º curso de Música
☐ Música de 4t curs / Música de 4.º curso	2n curs de Música / 2.º curso de Música

Convalidació de la matèria optativa per a l'alumnat que cursa l'ESO i simultàniament ensenyaments professionals de Dansa Convalidación de la materia optativa para el alumnado que cursa la ESO y simultáneamente enseñanzas profesionales de Danza	
Curs / Curso	Matèria optativa d'ESO a convalidar ⁽¹⁾ / Materia de ESO optativa a convalidar ⁽¹⁾
☐ 1r d'ESO / 1.º de ESO	Finances i Consum Responsables, Laboratori d'Arts Escèniques, Laboratori de Creació Audiovisual, Projectes Interdisciplinaris, Segona Llengua Estrangera, Tallers d'Aprofundiment, Taller de Relacions Digitals Responsables o Tallers de Reforç Finanzas y Consumo Responsables, Laboratorio de Artes Escénicas, Laboratorio de Creación Audiovisual, Proyectos Interdisciplinarios, Segunda Lengua Extranjera, Talleres de Profundización, Taller de Relaciones Digitales Responsables o Talleres de Refuerzo
☐ 2n d'ESO / 2.º de ESO	Emprenedoria Social i Sostenible, Programació, Intel·ligència Artificial i Robòtica I, Projectes Interdisciplinaris, Segona Llengua Estrangera, Tallers d'Aprofundiment o Tallers de Reforç Emprendimiento Social y Sostenible, Programación, Inteligencia Artificial y Robótica I, Proyectos Interdisciplinarios, Segunda Lengua Extranjera, Talleres de profundización, o Talleres de Refuerzo

SOA-DGIEODIN - A4A-180578-01-E

180

6. Es modifica l'annex III, que queda com seguix:

“ANNEX III / ANEXO III

SOL·LICITUD DE MESURES PER A L'ALUMNAT QUE COMPAGINA L'ESO AMB LA CONDICIÓN D'ESPORTISTA D'ALT NIVELL, D'ALT RENDIMENT O D'ELIT O AMB LA CONDICIÓN DE PERSONAL TÉCNIC, ENTRENADOR, ARBITRAL O JUTGE D'ELIT DE LA COMUNITAT VALENCIANA

SOLICITUD DE MEDIDAS PARA EL ALUMNADO QUE COMPAGINA LA ESO CON LA CONDICIÓN DE DEPORTISTA DE ALTO NIVEL, DE ALTO RENDIMIENTO O DE ÉLITE O CON LA CONDICIÓN DE PERSONAL TÉCNICO, ENTRENADOR, ARBITRAL O JUEZ DE ÉLITE DE LA COMUNITAT VALENCIANA

Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'establix l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatoria
Decreto 39/2020, de 20 de març, del Consell, de mesures de suport a esportistes d'elit i al personal tècnic, entrenador, arbitral i jutge d'elit de la Comunitat Valenciana
Decreto 107/2022, de 5 de agosto, del Consell, por el que se establece la ordenación y el currículo de Educación Secundaria Obligatoria
Decreto 39/2020, de 20 de marzo, del Consell, de medidas de apoyo a deportistas de élite y al personal técnico, entrenador, arbitral y juez de élite de la Comunitat Valenciana

A DADES IDENTIFICATIVES DE L'ALUMNE/A DATOS IDENTIFICATIVOS DEL ALUMNO/A			
Primer cognom / Primer apellido		Segon cognom / Segundo apellido	
Data de naixement / Fecha de nacimiento		NIA	
Curs / Curso		Grup / Grupo	

B DADES IDENTIFICATIVES DEL PARE, MARE O TUTOR/A LEGAL DATOS IDENTIFICATIVOS DEL PADRE, MADRE O TUTOR/A LEGAL			
Primer cognom / Primer apellido		Segon cognom / Segundo apellido	
Document identificatiu / Documento identificativo		Correu electrònic / Correo electrónico	
Tipus / Tipo ⁽¹⁾	Número	Telèfon / Teléfono	

(1) DNI, NIE o Passaport / DNI, NIE o Pasaporte

C SOL·LICITA SOLICITA	
Que l'estudiant d'Educació Secundària Obligatoria pugui tindre per al curs 20____ / 20____ : Que el/la estudiante de Educación Secundaria Obligatoria pueda tener para el curso 20____ / 20____ :	
Exempció o adaptació de la matèria Educació Física Exención o adaptación de la materia Educación Física	
☐ Exempció de la matèria Educació Física / Exención de la materia Educación Física ☐ Adaptació curricular de la matèria Educació Física / Adaptación curricular de la materia Educación Física	
Convalidació de la matèria optativa d'ESO Convalidación de la materia optativa de ESO	
Curs / Curso	Matèria optativa d'ESO a convalidar ⁽¹⁾ / Materia de ESO optativa a convalidar ⁽¹⁾
☐ 1r d'ESO / 1.º de ESO	Finances i Consum Responsables, Laboratori d'Arts Escèniques, Laboratori de Creació Audiovisual, Projectes Interdisciplinaris, Segona Llengua Estrangera, Tallers d'Aprofundiment, Taller de Relacions Digitals Responsables o Tallers de Reforç Finanzas y Consumo Responsables, Laboratorio de Artes Escénicas, Laboratorio de Creación Audiovisual, Proyectos Interdisciplinarios, Segunda Lengua Extranjera, Talleres de Profundización, Taller de Relaciones Digitales Responsables o Talleres de Refuerzo
☐ 2n d'ESO / 2.º de ESO	Emprenedoria Social i Sostenible, Programació, Intel·ligència Artificial i Robòtica I, Projectes Interdisciplinaris, Segona Llengua Estrangera, Tallers d'Aprofundiment o Tallers de Reforç Emprendimiento Social y Sostenible, Programación, Inteligencia Artificial y Robótica I, Proyectos Interdisciplinarios, Segunda Lengua Extranjera, Talleres de profundización, o Talleres de Refuerzo
☐ 3r d'ESO / 3.º de ESO	Competència Comunicativa Oral en Primera Llengua Estrangera, Creativitat Musical, Cultura Clàssica, Programació Intel·ligència Artificial i Robòtica I, Programació Intel·ligència Artificial i Robòtica II, Projectes Interdisciplinaris, Segona Llengua Estrangera, Tallers d'Aprofundiment, Taller d'Economia, o Tallers de Reforç Competencia Comunicativa Oral en Primera Lengua Extranjera, Creatividad Musical, Cultura Clásica, Programación, Inteligencia Artificial y Robótica I, Programación, Inteligencia Artificial y Robótica II, Proyectos Interdisciplinarios, Segunda Lengua Extranjera, Talleres de Profundización, Taller de Economía, o Talleres de Refuerzo
☐ 4t d'ESO / 4.º de ESO	Arts Escèniques, Competència Comunicativa Oral en Primera Llengua Estrangera, Filosofia, Projectes Interdisciplinaris, Segona Llengua Estrangera, Tallers d'Aprofundiment o Tallers de Reforç Artes Escénicas, Competencia Comunicativa Oral en Primera Lengua Extranjera, Filosofía, Proyectos Interdisciplinarios, Segunda Lengua Extranjera, Talleres de Profundización o Talleres de Refuerzo
⁽¹⁾ L'alumne o l'alumna podrà convalidar la matèria optativa de què s'haja matriculat en el curs corresponent El alumno o la alumna podrá convalidar la materia optativa de la que se haya matriculado en el curso correspondiente	

D	DOCUMENTACIÓ QUE S'ADJUNTA DOCUMENTACIÓN QUE SE ADJUNTA
☐ Document que acredite estar inclòs en la relació d'esportistes d'alt nivell publicada en el BOE, en el cas d'esportistes d'alt nivell <i>Documento que acredite estar incluido en la relación de deportistas de alto nivel publicada en el BOE, en el caso de deportista de alto nivel</i>	
☐ Certificat d'esportista d'alt rendiment de la direcció general competent en matèria d'esport, en el cas d'esportistes d'alt rendiment de la Comunitat Valenciana <i>Certificado de deportista de alto rendimiento de la dirección general competente en materia de deporte, en el caso de deportistas de alto rendimiento de la Comunidad Valenciana</i>	
☐ Document que acredite estar inclòs en les relacions d'esportista d'elit o personal tècnic, entrenador, arbitral i jutge d'elit de la Comunitat Valenciana (DOGV), en el cas d'esportista d'elit o personal tècnic, entrenador, arbitral i jutge d'elit de la Comunitat Valenciana (DOGV), en el cas d'esportista d'elit o personal tècnic, entrenador, arbitral i jutge d'elit de la Comunitat Valenciana <i>Documento que acredite estar incluido en las relaciones de deportista de élite o personal técnico, entrenador, arbitral y juez de élite de la Comunitat Valenciana (DOGV), en el caso de deportista de élite o personal técnico, entrenador, arbitral y juez de élite de la Comunitat Valenciana</i>	
☐ Certificat d'esportista d'alt rendiment del Consell Superior d'Esports, en el cas d'esportistes d'alt rendiment de fora de la Comunitat Valenciana <i>Certificado de deportista de alto rendimiento del Consejo Superior de Deportes, en el caso de deportistas de alto rendimiento de fuera de la Comunidad Valenciana</i>	

E	DECLARACIÓ RESPONSABLE DECLARACIÓN RESPONSABLE	
<p>La persona sol·licitant declara que les dades que conté esta sol·licitud són certes i que és conscient que la falsedat de les dades declarades pot donar lloc a l'anul·lació de la tramitació de la sol·licitud</p> <p><i>La persona solicitante declara que los datos contenidos en esta solicitud son ciertos y que es consciente de que la falsedad de los datos declarados puede dar lugar a la anulación de la tramitación de la solicitud</i></p>		
<p>_____, ____ d'/de _____ de 20 ____</p> <p>Firma: _____</p>		
<p>PROTECCIÓN DE DADES: De conformitat amb el Reglament general de protecció de dades, les dades de caràcter personal proporcionades seran tractades per la Conselleria d'Educació, Universitats i Ocupació per a tramitar la seua sol·licitud a l'empareda de la legislació vigent</p> <p>PROTECCIÓN DE DATOS: De conformidad con el Reglamento General de Protección de Datos, los datos de carácter personal proporcionados serán tratados por la Conselleria de Educación, Universidades y Empleo para tramitar su solicitud al amparo de la legislación vigente</p> <p>Podrà exercir els drets d'accés, rectificació, cancel·lació, oposició, supressió, portabilitat i limitació del tractament davant de la conselleria que gestione la seua sol·licitud, així com reclamar, si escau, davant de l'autoritat de control en matèria de protecció de dades, especialment quan no haja obtingut satisfacció en l'exercici dels seus drets. Visiteu l'enllaç següent per a més informació: http://www.gva.es/downloads/publicados/PR/TEXTO_INFORMACION_ADICIONAL_V.pdf</p> <p><i>Podrá ejercer los derechos de acceso, rectificación, cancelación, oposición, supresión, portabilidad y limitación del tratamiento ante la conselleria que gestione su solicitud, así como reclamar, en su caso, ante la autoridad de control en materia de protección de datos, especialmente cuando no haya obtenido satisfacción en el ejercicio de sus derechos. Visite el siguiente enlace para más información: http://www.gva.es/downloads/publicados/PR/TEXTO_INFORMACION_ADICIONAL.pdf</i></p>	<p>REGISTRE D'ENTRADA REGISTRO DE ENTRADA</p>	
<p>DIRECCIÓ DEL CENTRE EDUCATIU DIRECCIÓN DEL CENTRO EDUCATIVO"</p>		<p>DATA D'ENTRADA EN L'ÒRGAN COMPETENT FECHA DE ENTRADA EN EL ÓRGANO COMPETENTE</p>

7. Es modifica l'annex VIII, que queda com següix:

"ANNEX VIII / ANEXO VIII

**SOL·LICITUD DE CANVI DE MODALITAT O VIA EN BATXILLERAT
SOLICITUD DE CAMBIO DE MODALIDAD O VÍA EN BACHILLERATO**

Decret 108/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'establixen l'ordenació i el currículum de Batxillerat
Decreto 108/2022, de 5 de agosto, del Consell, por el cual se establecen la ordenación y el currículum de Bachillerato

A Dades d'identificació de l'alumne o alumna Datos de identificación del alumno o alumna									
Cognoms / Apellidos					Nom / Nombre				
Data de naixement / Fecha de nacimiento			Document identificatiu / Documento identificativo			Curs o bloc / Curso o bloque			
Centre educatiu / Centro educativo					Codi de centre / Código de centro		Localitat del centre / Localidad del centro		
Dades del pare, mare o persona tutora legal Datos del padre, madre o persona tutora legal									
Cognoms / Apellidos					Nom / Nombre		Document identificatiu / Documento identificativo		
B Sol·licita el canvi de modalitat i via en 2n curs de Batxillerat Solicita el cambio de modalidad y vía en 2.º curso de Bachillerato									
☐ Promociona de 1r a 2n de Batxillerat Promociona de 1.º a 2.º de Bachillerato					☐ Repetix 2n de Batxillerat Repite 2.º de Bachillerato				
Modalitat i via anterior Modalidad y vía anterior		☐ Arts. Via d'Arts Plàstiques, Imatge i Disseny Artes. Vía de Artes Plásticas, Imagen y Diseño			Nova modalitat i via Nueva modalidad y vía		☐ Arts. Via d'Arts Plàstiques, Imatge i Disseny Artes. Vía de Artes Plásticas, Imagen y Diseño		
		☐ Arts. Via de Música i Arts Escèniques Artes. Vía de Música y Artes Escénicas					☐ Arts. Via de Música i Arts Escèniques Artes. Vía de Música y Artes Escénicas		
		☐ Ciències i Tecnologia Ciencias y Tecnología					☐ Ciències i Tecnologia Ciencias y Tecnología		
		☐ General General					☐ General General		
		☐ Humanitats i Ciències Socials Humanidades y Ciencias Sociales					☐ Humanitats i Ciències Socials Humanidades y Ciencias Sociales		
C Matèries específiques superades de la modalitat i via anterior ⁽¹⁾ Materias específicas superadas de la modalidad i vía anterior ⁽¹⁾									
1A Arts. Via de Música i Arts Escèniques ⁽¹⁾ Artes. Vía de Música y Artes Escénicas ⁽¹⁾		1B Arts. Via d'Arts Plàstiques, Imatge i Disseny ⁽¹⁾ Artes. Vía de Artes Plásticas, Imagen y Diseño ⁽¹⁾		2 Ciències i Tecnologia Ciencias y Tecnología		3 General		4 Humanitats i Ciències Socials Humanidades y Ciencias Sociales	
☐		☐		☐		☐		☐	
☐		☐		☐		☐		☐	
☐		☐		☐		☐		☐	
☐		☐		☐		☐		☐	

GENERALITAT
VALENCIANA

Conselleria d'Educació,
Universitats i Ocupació

ESBORRANY

D	Matèries específiques de la nova modalitat i via de 1r de Batxillerat a cursar en 2n de Batxillerat Materias específicas de la nueva modalidad y vía de 1.º de Bachillerato a cursar en 2.º de Bachillerato									
Modalitat i via Modalidad y vía	1A	Arts. Via de Música i Arts Escèniques ⁽¹⁾ Artes. Vía de Música y Artes Escénicas ⁽¹⁾		1B	Arts. Via d'Arts Plàstiques, Imatge i Disseny ⁽¹⁾ Artes. Vía de Artes Plásticas, Imagen y Diseño ⁽¹⁾		2	Ciències i Tecnologia Ciencias y Tecnología		
A triar una matèria obligatòria A elegir una materia obligatoria	☐	Anàlisi Musical I Análisis Musical I		☐	Dibuix Artístic I Dibujo Artístico I		☐	Matemàtiques I Matemáticas I		
	☐	Arts Escèniques I Artes Escénicas I								
A triar dos matèries A elegir dos materias	☐	Anàlisi Musical I Análisis Musical I		☐	Cultura Audiovisual Cultura Audiovisual		☐	Biologia, Geologia i Ciències Ambientals Biología, Geología y Ciencias Ambientales		
	☐	Arts Escèniques I Artes Escénicas I		☐	Dibuix Tècnic Aplicat a les Arts Plàstiques i al Disseny I Dibujo Técnico Aplicado a las Artes Plásticas y al Diseño I		☐	Dibuix Tècnic I Dibujo Técnico I		
	☐	Cor i Tècnica Vocal I Coro y Técnica Vocal I		☐	Projectes Artístics Proyectos Artísticos		☐	Física i Química Física y Química		
	☐	Cultura Audiovisual Cultura Audiovisual		☐	Volum Volumen		☐	Tecnologia i Enginyeria I Tecnología e Ingeniería I		
	☐	Llenguatge i Pràctica Musical Lenguaje y Práctica Musical								
Modalitat i via Modalidad y vía	3	General						4	Humanitats i Ciències Socials Humanidades y Ciencias Sociales	
A triar una matèria obligatòria A elegir una materia obligatoria	☐	Matemàtiques Generals Matemáticas Generales						☐	Llatí I Latín I	
								☐	Matemàtiques Aplicades a les Ciències Socials I Matemáticas Aplicadas a las Ciencias Sociales I	
A triar dos matèries A elegir dos materias	☐	Anàlisi Musical I Análisis Musical I	☐	Dibuix Tècnic aplicat a les Arts Plàstiques i al Disseny I Dibujo Técnico Aplicado a las Artes Plásticas i al Diseño I	☐	Llatí I Latín I	☐	Economia Economía		
	☐	Arts Escèniques I Artes Escénicas I	☐	Economia I Economía I	☐	Llenguatge i Pràctica Musical Lenguaje y Práctica Musical	☐	Grec I Griego I		
	☐	Biologia, Geologia i Ciències Ambientals Biología, geología y Ciencias Ambientales	☐	Economia, Emprenedoria i Activitat Empresarial Economía, Emprendimiento y Actividad Empresarial	☐	Matemàtiques I Matemáticas I	☐	Història del món contemporani Historia del mundo contemporáneo		
	☐	Cor i Tècnica Vocal I Coro y Técnica Vocal I	☐	Física i Química Física y Química	☐	Matemàtiques Aplicades a les Ciències Socials I Matemáticas aplicadas a las Ciencias Sociales I	☐	Literatura universal Literatura universal		
	☐	Cultura Audiovisual Cultura Audiovisual	☐	Grec I Griego I	☐	Projectes Artístics Proyectos Artísticos	☐	Llatí I Latín I		
	☐	Dibuix Artístic I Dibujo Artístico I	☐	Història del món contemporani Historia del Mundo Contemporáneo	☐	Tecnologia i Enginyeria I Tecnología e Ingeniería I	☐	Matemàtiques Aplicades a les Ciències Socials I Matemáticas aplicadas a las Ciencias Sociales I		
	☐	Dibuix Tècnic I Dibujo Técnico I	☐	Literatura Universal Literatura Universal	☐	Volum Volumen				

⁽¹⁾ Els apartats 1A i 1B corresponen a les dos vies de la modalitat d'Arts / Los apartados 1A y 1B corresponden a las dos vías de la modalidad de Artes

E	Matèries específiques de la nova modalitat i via de 2n de Batxillerat a cursar en 2n de Batxillerat Materias específicas de la nueva modalidad i vía de 2.º de Bachillerato a cursar en 2.º de Bachillerato									
Modalitat i via Modalidad y vía		1A Arts. Via de Música i Arts Escèniques ⁽¹⁾ Artes. Vía de Música y Artes Escénicas ⁽¹⁾			1B Arts. Via d'Arts Plàstiques, Imatge i Disseny ⁽¹⁾ Artes. Vía de Artes Plásticas, Imagen y Diseño ⁽¹⁾			2 Ciències i Tecnologia Ciencias y Tecnología		
A triar una matèria obligatòria A elegir una materia obligatoria		☐	Anàlisi Musical II Análisis Musical II		☐	Dibuix Artístic II Dibujo Artístico II		☐	Matemàtiques II Matemáticas II	
		☐	Arts Escèniques II Artes Escénicas II					☐	Matemàtiques Aplicades a les Ciències Socials II Matemáticas Aplicadas a las Ciencias Sociales II	
A triar dos matèries A elegir dos materias		☐	Anàlisi Musical II Análisis Musical II		☐	Dibuix Tècnic Aplicat a les Arts Plàstiques i al Disseny II Dibujo Técnico Aplicado a las Artes Plásticas i al Diseño II		☐	Biologia Biología	
		☐	Arts Escèniques II Artes Escénicas II		☐	Disseny Diseño		☐	Dibuix Tècnic II Dibujo Técnico II	
		☐	Cor i Tècnica Vocal II Coro y Técnica Vocal II		☐	Fonaments Artístics Fundamentos Artísticos		☐	Física Física	
		☐	Història de la Música i de la Dansa Historia de la Música y de la Danza		☐	Tècniques d'Expressió Gràficoplàstica Técnicas de Expresión Gráfica		☐	Geologia i Ciències Ambientals Geología y Ciencias Ambientales	
		☐	Literatura Dramàtica Literatura Dramática					☐	Química Química	
								☐	Tecnologia i Enginyeria II Tecnología e Ingeniería II	
Modalitat i via Modalidad y vía		3 General						4 Humanitats i Ciències Socials Humanidades y Ciencias Sociales		
A triar una matèria obligatòria A elegir una materia obligatoria		☐	Ciències Generals Ciencias Generales						☐	Llatí II Latín II
									☐	Matemàtiques Aplicades a les Ciències Socials II Matemáticas Aplicadas a las Ciencias Sociales II
A triar dos matèries A elegir dos materias		☐	Anàlisi Musical II Análisis Musical II	☐	Empresa i Disseny de Models de Negoci Empresa i Disseny de modelos de negocio	☐	Literatura Dramàtica Literatura Dramática	☐	Empresa i Disseny de Models de Negoci Empresa y Diseño de Modelos de Negocio	
		☐	Arts Escèniques II Artes Escénicas II	☐	Física Física	☐	Llatí II Latín II	☐	Geografia Geografía	
		☐	Biologia Biología	☐	Fonaments Artístics Fundamentos Artísticos	☐	Matemàtiques II Matemáticas II	☐	Grec II Griego II	
		☐	Cor i Tècnica Vocal II Coro y Técnica Vocal II	☐	Geografia Geografía	☐	Matemàtiques Aplicades a les Ciències Socials II Matemáticas Aplicadas a las Ciencias Sociales II	☐	Història de l'Art Historia del Arte	
		☐	Disseny Diseño	☐	Geologia i Ciències Ambientals Geología y Ciencias Ambientales	☐	Moviments Culturals i Artístics Movimientos Culturales y Artísticos	☐	Llatí II Latín II	
		☐	Dibuix Artístic II Dibujo Artístico II	☐	Grec II Griego II	☐	Química Química	☐	Matemàtiques Aplicades a les Ciències Socials II Matemáticas Aplicadas a las Ciencias Sociales II	
		☐	Dibuix Tècnic II Dibujo Técnico II	☐	Història de l'Art Historia del Arte	☐	Tècniques d'Expressió Gràficoplàstica Técnicas de Expresión Gráfica			
		☐	Dibuix Tècnic Aplicat a les Arts Plàstiques i al Disseny II	☐	Història de la Música i de la Dansa Historia de la Música y de	☐	Tecnologia i Enginyeria II Tecnología e Ingeniería			

		<i>Dibujo Técnico Aplicado a las Artes Plásticas i al Diseño II</i>		<i>la Danza</i>		<i>II</i>	
F	Còmput total de matèries de modalitat o via que han de constar en la matrícula Cómputo total de materias de modalidad o vía que deben constar en la matrícula						
Nombre total de matèries de la nova modalitat o via a cursar / Número total de materias de la nueva modalidad o vía a cursar: ____ 5 matèries / 5 materias ____ 6 matèries / 6 materias							
G	Còmput total de matèries optatives que han de constar en la matrícula Cómputo total de materias optativas que deben constar en la matrícula						
L'alumne/a computa una matèria de l'anterior modalitat o via per la matèria optativa de: ____ 1r curs ____ 2n curs El alumno o alumna computa una materia de la anterior modalidad o vía por la materia optativa de: ____ 1.º curso ____ 2.º curso							
H	Firma						
Alumne/a o pare, mare o persona tutora legal Alumno/a o padre, madre o persona tutora legal Firma: _____ Data / Fecha: _____				Vist i plau / V.º B.º El/La director/a Firma: _____ Data / Fecha: _____			
PROTECCIÓN DE DADES. De conformidad con el Reglamento general de protección de datos, les dades de caràcter personal que ens proporcione seran tractades per la Generalitat per a tramitar la seua sol·licitud a l'empareda de la legislació vigent. PROTECCIÓN DE DATOS. De conformidad con el Reglamento general de protección de datos, los datos de carácter personal que nos proporcione serán tratados por la Generalitat para tramitar su solicitud al amparo de la legislación vigente. Podrà exercir els drets d'accés, rectificació, cancel·lació, oposició, supressió, portabilitat i limitació del tractament davant de la conselleria que gestione la seua sol·licitud, així com reclamar, si és el cas, davant de l'autoritat de control en matèria de protecció de dades, especialment quan no haja obtingut satisfacció en l'exercici dels seus drets. Visite l'enllaç següent per a més informació: http://www.gva.es/downloads/publicados/PR/TEXTO_INFORMACION_ADICIONAL_V.pdf Podrá ejercer los derechos de acceso, rectificación, cancelación, oposición, supresión, portabilidad y limitación del tratamiento ante la conselleria que gestione su solicitud, así como reclamar, en su caso, ante la autoridad de control en materia de protección de datos, especialmente cuando no haya obtenido satisfacción en el ejercicio de sus derechos. Visite el siguiente enlace para más información: http://www.gva.es/downloads/publicados/PR/TEXTO_INFORMACION_ADICIONAL.pdf							REGISTRE D'ENTRADA EN EL CENTRE EDUCATIU REGISTRO DE ENTRADA EN EL CENTRO EDUCATIVO
DIRECCIÓ DEL CENTRE EDUCATIU / DIRECCIÓN DEL CENTRO EDUCATIVO							